

עצות לחתונה

ההחלטה התקבלה... אנחנו מתחתנים!

אבל רגע – מה עכשו? צריך אולם, וצלם, וגם מדריכת כלות וסידורי פרחים והזמנות וריהיטים ושמלה וחיליפה וטבעת ורב מקדש ודירות... מהה מתחילה? איך נדע למה צריך לשים לב כשבוחרים להקה, ומה צריך לסקם מראש עם המאפרת?

ニישואין הם שלב מכירע בחינינו, וערב החתונה הוא אירוע של פעמיים בחינינו. יש הרבה מה להכין ולהתכונן – טכנית וגם רוחנית. מטרת החוברת היא לעזור לכם לעשות קצר סדר בדברים, לקבל מושגים בסיסיים, להבין מה קודם למה ומה סדר הדברים, וכשניתן – גם קצר הכוונות וטלפונים. יכול תקווה שהחוברת תמלא את תפקידה ותעוזר לזוגות מאורסים לארגן את החתונה שלהם בצורה הטובה ביותר.

הערות, הארות, הצעות, תוספות ושאלות יתקבלו בברכה במיל!

אתם מוזמנים תמיד להכנס, לשאול ולהתיעץ בפורום החתונה של אתר סרוג:

<http://www.saroog.co.il/fwedding>

מִנְכָּרֶת

עזרים נוספים:

[פורום חתונה באתר "סרווג"](http://www.saroog.co.il/fwedding):

<http://www.kshirot.co.il> – מדריך ל墈ירת מטפחות

<http://www.bemazal.co>

<http://www.mit4mit.co.il> מתחנים למען מתחנים

<http://www.wedplan.co>

❖ **אתרים ועזרים נוספים בעמ' 49 בנספחים.**

סוכם מותך: 'תיק לחתנו' (מכון פועל'ה), חוברת 'ארגון החתונה' (תמיר רצון), 'הכנות לחתונה' (הר' קורא) אטר "קול שמחה", חוברת "מתהנתנים", אטר "הכנות למתהנתים", ועוד. חלק מהחוברת נערך במקור ע"י אברך מירצ'ה הרבי, ושותכלל ע"י משה שנדובייך.

תודה לכל נתני העצות והטיפים, הערות והעדכוניות!
אשמח לקבל למייל עצות, תיקונים וטיפים נוספים!

לוקט, נערץ ועובד ע"י תמר גורפינקל.

tamarhp@gmail.com

www.saroog.co.il

תוכן

רהייטים ומוציאי חשמל		אירועים וסידורים בסזרן כרונולוגי
30	- מוציאי חשמל – נקודות חשובות	3 וורט
31	- רהייטים – נקודות חשובות	4 מסיבת האירוסין / חתימת התנאים
31	- טלפונים	5-7 סיכום הרכנות לחתונה
32	רישימת ציוד לבית	8 השבע שלפני החתונה
	שמלת כלה ונעלי כלה	9 שבת חתן
33	- עצות לבחירת שמלה	10 שבת כלה
33	- נקודות לבירור מול התופרת	11 יום החופה
34	- טיפים למדידה	12 החתונה
	נעליים	13 אחרי החתונה
34	- נקודות חשובות	14-15 טבלת סיכום + זמנים
35	- טלפונים לשמלת כלה + אביזרים	16 פירוט הסידורים והרכנות
35	- טלפונים לגמ"ח נעליים	אולם
	טבעת	17-18 נקודות חשובות לבירור וידיעה
36	- נקודות חשובות	18 אחראי אולם
36	- איך לשמר על טבעות	18 אחראי מתנות
36	- עיצוב אישי	19-20 מה לברר מול אולם/גן
	איפור ותסורת	טלפונים : ארגון שמחות, קיטרינגן,
37	- נקודות חשובות	21 תרומות
37	- טיפים לאיפור ניסיון	22 אישורי הגעה וסידורי הושבה
37	- טלפונים	23 עיצוב שולחן + טלפונים של פרחים
38	עוד לכלה ולהתן	חופה
39	עוד - כללי	24 נקודות חשובות
	נספחים	24 עיצוב חוות - טלפונים
40	- תפילות ותcheinות ליום חוותה	24 אחראי חוות
41-45	(לamaha, לקהל, לחתן, לכלה)	24 להקה
46-48	- משחקרים וריעונות לשבת כלה	25 נקודות חשובות
49	- אתרים, חוברות ועזרים נוספים	25 אחראי להקה
50	- הרינו	25 טלפונים
51-52	- תשבות מתוך שו"ת	26 צלם
53-66	הלוכות נישואין ומנהגי חוותה	26 צלם תמונות
67-71	"תכנון החתונה שללי"	27 צלם וידאו
72	- דוגי ללו"ז חתונה	28 טלפונים
73	- רשימת חפצים לקחת לאולם	28 הזמןות וברכוניים
74	- רשימות והערות שלכם	29 נקודות חשובות
		29 טלפונים

"וורט" זה הלילה בו מסכמים סופית ומודיעים על האירוסין. בד"כ האירוע נערך בבית הכלה, עם כבוד קל. כמו כן נדוע עניין תאריך החתונה וההשתתפות הכספית של ההורים.

- **הסכם ההורים** : יש לשאול את ההורים במהלך הערב (לפניהם ידידים וחבריהם וכו') אם הם מעוניינים לשבת בלבד, ולתת להם מקום פנוי לסכם את העניינים הכספיים. אם ההורים מתכוונים לעזרה במימון ההוצאות השוטפות יש לזכור בחישוב ההוצאות (חוץ מהוצאות החתונה וריהוט הבית) תשולם שכיר דירה, ביטוח לאומי, קופת חולים, חשמל, מים, ארנונה, גז, מיסי ועד בית, טלפון/פלאפון. לעיתים כדאי להציג שתקנו ותקבלו רהיטים יד שנייה, והכperf שיועד לקניית אותם מוצרים ישמר בצד לצורך קנייתם לאחר שהמשומשים יצאו מכלל שימוש. כדאי לזכור שלעתים בשנים הראשונות עוברים דירה מספר פעמיים, וכל מעבר דירה עלול להזיק לרהיטים ולמוצרי החשמל.
- **חתן** : כדאי להזכיר דבר תורה – אולי יבקשו שתדבר. זכור כי לפעמים תחילת הקשר עם חמיך וחמותך נותן את הבסיס לכל החיכים. חייך, והכן דבר תורה יפה. ☺
- **להודיע לאנשים** : להזכיר רשות טלפוןים של אנשים חשובים, שרצו להודיע להם.
- **מוזמנים** : יש המזמינים מראש כמה חברים להגעה ולשםח. חישבו איך יוכל החברים והחברות לשמהו ולרכוד בצדנויות.
- **לא-מוזמנים** : במהלך הערב בד"כ נכנים קרובים, ידידים, וuncios להגיד מזל טוב.
- **תאריך** : תאריך החתונה נקבע בהסכמה כל הצדדים – ככלה יש מילה אחרונה על התאריך מפני שرك היא יודעת متى היא טהורה, אם כי כיום רוב הכלות לוקחות לפני החתונה כדורים שמסדרים זאת (ליתר ביטחון). לכן אם היא אומרת "אי-אפשר בתאריך פלוני אלמוני" לא לשאול אותה למה, ההסביר עלול להיות לא נעים בשבייה. יש הנוהגים שלא להתחנן בתאריכים מסוימים בחודש, ורוב העולם אינם נוהג בזאת. לקחת בחשבון: עוננות השנה, מבחנים (לסטודנטים...), אירועים נספחים ותאריכים שלא מקיימים בהם חתונות כגון: חגים, צומות, ספירת העומר, בין המצריים, ימי זכרון לאומיים ועוד. יש אומרים שלא כדאי להאריך את תקופת האירוסין מעבר למינימום גם מבחינה הלכתית ובוקר מצד הקשיים שייהיו לכם בד"כ כתוצאה מכך.
- **זר פרחים** : במקומות ובנסיבות מסוימות מקובל שהורי החתן שלוחים זר פרחים למשפחת הכלה לכבוד האירוע.
- **שבת לאחר הוורט** : בשבת שאחרי יש נוהגים שהחתן נמצא בבית הורי הכלה.

מסיבת האירוסין או "מעמד חתימת התנאים"

(גם מי שלא נהג כדאי שיקרא)

מקובל ברוב המקומות שמלבד ה"וורט" יש גם מסיבת אירוסין (אך אין חובה). יש נהגים שבמהלכה של המסיבה חותמים על שטר הנקרא "תנאים". ב"תנאים" מוסכם על תאריך החתונה, כמו-כן מסכימים לכבד את החתן והכלה במלבושים נאים לכבוד החתונה, ומסכימים על חלוקה שווה של נכסיו החתן והכלה ביניהם. יש עוד משמעויות ורצוי לעיין לפני כן.

לאירוסין בדרך כלל מזמינים משפחה מצומצמת או מורחתת וכמות מצומצמת של חברים. על התנאים מתחייבים כל הצדדים: החתן, הכלה והוריהם ו"מקבלים קניון" – קיבוע ההתחייבות על ידי הרמת סודר (=מפתחת/עת או כל דבר אחר).

כמו-כן יש הנהגים שהאמחות שovereות צלהת חרס בזמן חתימת התנאים, או ללא כל קשר אליהם, במהלך הערב.

- **חתן:** גם כאן – הכן דבר תורה.
- **התנאים:** יש הנהגים שלא לעשות תנאים כלל, יש הנהגים לעשות תנאים רק סמוך לחופה, ויש בנסיבות האירוסין. שטרות תנאים ניתנים לקנות בחניות ספרים. הסברים נוספים אפשר לקרוא בספר "הנשואין כהלוותן". כדאי ורצוי לעבור על הנושא לפני האירוע עם הכלה על מנת להבין על מה חותמים בעצם.
- **טבעת:** יש הנהגים לקנות לכלה טבעת עם יהלום (אפשר גם זרקון, זה הרבה יותר זול, מצד שני זה לא יהלום אמיתי). יש שאינם רוצחים להכבד על הכלה ונונתנים לה לבחור בעצמה את הטבעת. כדי למנוע בעיה של סבלנות (הבעיה חריפה יותר בטבעת שהרי היא דומה לטבעת נשואין) יש נהגים שהטבעת לא תהיה שייכת לחתן, והיא בעצם מתנת הורי החתן. כמו-כן יש كانوا שמקורל אצלם שאין החתן נותן לכלה את הטבעת אלא אימו. יש كانوا שמקורל אצלם לקנות לכלה, בנוסף או במקום טבעת, שעון זהב (או תכשיטים אחרים).
- **מתנות:** בחלוקת מהמקומות והקהילות מקובל שהורי הכלה נותנים לחתן שעון זהב, וגם כאן יש שאינם רוצחים להכבד עלייו ונונתנים לו לבחור בעצמו.
- **צלהת:** מבאים קערת/צלהת חרס לשבירה. יש המעדירים את הצלחת. יש האוסרים כתוב פסוק שלם על הצלחת מכיוון והיא מיועדת לשבירה.
- **שינוי באותו בית:** בין האירוסין לחתונה – נהגים שהמאורסים לא ישנים יחד באותו בית. הדבר מעוגן בפסקה הרמ"א. יש נהגים לא לישון יחד באותו בנין.
- לאחר האירוסין מקובל לתת **מתנה לשדכנית**. המנהג הציבור הדתי לאומי הוא בין כמה עשרות שקלים לכמה מאות שקלים.
- לא לשכוח את **החברים הרוקדים**! לאחר מסיבת האירוסין כדאי לשאול בעדינות אם מישחו מצא חן בעיני החבר/ה, או למשל לארגן רשיימה מסודרת של כל החברים והחברות שעדיין רוקדים וכאשר יש זמן וחשק יוושבים באופן מסודר ומדוברים מי מתאים למי.

סיכום וקיצור הכנות לחתונה

מיד לאחר הורט מתחילה הכנות לחתונה. אפשר גם להתחיל לפני מסיבת האירוסין.

- **רשימת מזומנים.** עיריכת רשימה מיד לאחר האירוסין יכולה לעזור בהכנות התקציב לחתונה והחלטה על גודל האולם. עוד יהיו שינויי אבל זה נותן תמורה כללית.
- **הכי חשוב: לתפוס יום באולם!** אפילו לפני קביעת מקום מגורים. לאחר מכן – **להקה, קייטרינג** (אם לא לוקחים מהאולם), **مصلם**. אם החתונה קרובה יש להזדוף להזמין גם **רהייטים**. זמן הגעתם – כחודש.
- **קביעת מקום מגורים.** אם קונים – מתחילה לחפש כמה שיותר מוקדם. אם שוכרים – מספיק חדשניים לפני כי המודעות הן מעכשו לעכשו. בשכירות הדירה יש להיזהר מטעויות בתנאי החוזה ולהתייעץ לפני עם שוכרי דירות. לסכם איזה חשבונות בע"ב משלם (ועד בית, ארנונה, טלפון, חשמל, גז, מים). לצלם את החוזה כמה פעמים.
- **קניית תכolutת דירה.** הדברים הבסיסיים הם מקרר, תנור (עם כיריים או בנפרד), מכונת כביסה וריהוט בסיסי (מיטות, שולחן, כסאות) ואחר כך כץ ליד הדמיון הטובה. כדאי לדבר עם ההורים על מימון (לפעמים הסבים או הדודים מממנים).
- **הכנות הדירה.** רצוי להשתדל לקבל את הדירה תקופה סבירה לפני החתונה, כדי שייהיה ניתן לארון את הדירה לפני; איח"כ פעמיים רבות אין זמן. לבדוק מזוזות או لكنות חדשות. להכשיר את המטבח ולרסס לפני הכנסת הציוד לדירה. אם מתקינים דברים חדשים כמו נקודות גז או קו טלפון – רצוי לעשות את זה מספיק זמן מראש כי לעיתים זה לוקח זמן (ביחוד ביש"ע – לפעמים אפילו שבועיים!). לאלו שנוהגים שלא להפגש שבוע לפני החתונה, מומלץ למתאם זאת במיוחד כשהדבר נוגע לשידור הדירה.
- **ארנונה** – מיד לאחר שנקבע מקום המגורים, כדאי לבקש הנחת ארנונה מהמוועצה או העירייה (כדי לבקש כמה שיותר מוקדם כי בד"כ לא מקבלים רטראקטיבית).
- **יש הפותחים חשבון בנק** משותף, במיוחד אם קיבלו מתנות כספיות באירוסין.
- **ת.ד.** – כדאי להזמין ת.ד. כבר כתע (לගרים בישוב). תוכלו להשתמש בו כבר כתע לשילוח תעוזות אחרות, לתעודת הזהות, וכו'.
- **להרשם לנישואין ברבנות** בין 3 חודשים ל-45 ימים לפני החתונה (שלפעמים יש שביתות אז לא כדי לדחות...). נרשמי באחת הרבעונות של מקום מגוריו בני הזוג. צריך להביא ת"ז מעודכנת כולל ספח, 3 תמונות פספורט של החתן והכלה, יתכן שיידרשו גם כתובה/תעודת נישואין של ההורים. אם אחד מבני הזוג אינו גר בעיר בה נרשמי לנישואין, עליו להביא תעודת רוקחות. גובה האגרה הוא 600 ש"ח, אך יש הנחה של כ-40% לבחרוי ישיבה, חיללים בשירות חובה, בני/בנות שירות לאומי, סטודנטים (יש להביא אישור ללימודים) ועוד. חלק משירותי הרבעונות – נתינת כתובה והעתק כתובה (כדי לבדוק את הנוסח אצל הישיבה או במשפחה, כל אחד לפי הכתובת שנהגו בעדתו, לשים לב אם הכתובת אשכנזית או ספרדית). יש לשמר את תעוזת הרישום לנישואין, יתכן ותצטרכו אותה. מומלץ להתעדכו באתר משרד הדתות – רישום לנישואין:

<http://www.dat.gov/default.htm>

- **תעודת רוקחות** – מוצאים ברבנות של עיר המגורים (בשכנו אפשר גם במקום הלימודים, אם אומרים שרראש הישיבה אומר שהפנימייה היא ביתם של הבחורים). צריך שני עדים (מכרים – גברים), לא קרובי משפחה. נוסף לכך – ת"ז, 2 תמונות פספורט, ו-135 ש"ח. יתכן שיבקשו גם כתובה או תעוזת נישואין של ההורים, אלא אם כן הם נרשמו ברבנות של אותו מקום. אם נרשמי לנישואין בעיר של אחד מבני הזוג, בן אותו העיר לא צריך להוציא תעוזת רוקחות.

- לבחור **רב מסדר קידושין** ועדים. כדי למצוא גם רב ועדים מחייבים למקהה שימושו יקרה, כבר קרה מקרה שיום לפני חתונת נפטר אחד ההורים של הרוב המקדש והוא לא היה יכול להגיע... לקבוע פגישה עם הרוב, כדי שיסביר על הטקס, בהתאם ציפיות, לברר האם יש דברים שהרב דורש/אוסר. מומלץ לא להפגש יותר מדי מאוחר כי לפעמים יש לו דרישות לגבי הטבעת, הברכות וכו'.
- לבחור את **מברכי שבע הברכות** בחופה. את הברכה הראשונה והשנייה מברך אותו אדם. יש דעתות גם את הברכות 6-5-4 לחתן לאותו אדם, ויש דעתות שכל 6 הברכות לאדם אחד.
- **מדריך/ת חתנים/כלהות.** צריך להתחיל ללמידה עם מדריך חתנים בערך חודש-חודשיים (ולפעמים יותר, תלוי בתדריות הפגישות) לפני החתונה. כדי לקבע מראש עם מישחו שרוצים, המוכר בתור מדריך. הכללה מתחילה ללמידה קודם לחודשיים לפני, כ-8-7 שיעורים בד"כ. אם היא לא מכירה מדריכה ניתן לפנות אל "בניון שלם" ותמורת תשלום לסדר מדריכת. מומלץ לידע את המדריכים עפ"י איזה רב אתם נוהגים ולהתאים מאייזה ספר ללמידה כדי שלא יצא שכל אחד למד פסיקות של רב אחר.
- למי שלא עשה, יש-Calco שעושים **בדיקות גנטיות** כגון טי-זקס (חינים) וכו'. עמותת דור ישרים לא עשו בדיקות למאורסים (המטרה שלהם היא לבדוק עוד בשלב הפגישות, ולא אחרי שכבר נוצר קשר ורוצים להתחתן).
- **חיסון אדמתה.** רצוי (מאד!!!) לעשות חיסון נגד אדמתת לפני החתונה (עד לא זמן ההמלצת היתה לא להיכנס להריון ב-3 חודשים שלאחר החיסון, אך היום יש דיעות חדשות הסובבות שאין מניעה, וכל אחד סובר אחרת). יש להיעזץ ברופא.
- **גולולות לסייע המחוור.** לכלת לרופאת נשים כ-3 חודשים לפני החתונה כדי לסדר את המחוור לפי תאריך החתונה שנקבע. חשוב לא לדחות את ההליכה לרופאה.
- **קניית טבעת נישואין.** יש נוהגים מזוהב או מכסף (לפי הקבלה). לבדוק עם מסדר הקידושין אם לדעתו מותר שייהו עליה עיטורים וחריטות.
- **קיטל, טלית ועוד.** בחלק מעדות אשכנו נהוג שהחתן לובש **קיטל**. ישנים מקומות שנוהג שהחתן קונה לעצמו ויישנים מקומות שהכלה (או משפחתה) קונה לחתן. כמו כן יש מקומות שנוהג שהכלה (או משפחתה) קונה לחתן **טלית**. ישן עדות ומקומות שבהם מקובל שימושה בטלית הכהה לחתן גם **גביע**, ומשפחת החתן קונה לכלה **פמותים**.
- **שמלת כלה, חליפה וביגוד.** לקנות חליפה/בגדים+נעליים+כיפה לחתן ליום החתונה, לחדש את מלאי הביגוד שלכם לשבעה שבועות ברוכות, ולקנות כיסויי ראש. יש שסורגות לחתן כיפה לחתונת. שמלת כלה אפשר לעצב, לקנות, לשכור, או לקנות מגמי"ח (בחינים או במחירים זולים מאד).
- לא לשוכח להוריד את התוויות/mdbka מהטלית, קיטל והנעליים.
- **כלה:** מי שנוהגת ללבוש **כיסוי ראש** כבר בחתונת, כדי כבר לבחור כיסוי ראש ולמצוא מישחי שתבוא להלביש אותה בחדר הייחוד (אם יש צורך). כמו כן לדאוג **להינומה**, **לסידור שיער** ו**לאיפור**. מומלץ למכת **לקוסטטיקאית** לחודשיים-שלושה לפני החתונה ועוד טיפול בשבוע לפני החתונה. לדאוג **לברכת כלה** (בד"כ חברה מכינה, כדי לבקש מראש).
- **הסעות לאולם** (וחזרה) עבור בני היישבה והאורחים מרוחק. לזכור בחישוב הזמן שיתכנן ויהיו פקקים.
- **מלואה לחתן ומלואה לכלה.** נוהגים שביום החתונה החתן והכלה לא יהיו בלבד, ולכן כדי שיבחרו חבר או חברה טובים שיילו אותם ממשך כל היום.
- **להחליט מה סדר האוכל וריקודים** בחתונת: דוגי – אם יש חדר ייחוד אפשר שהסדר יהיה: מנה ראשונה (בזמן שאתם בחדר הייחוד), ריקודים, חלק ממנה עיקרת (אפשר תוך כדי שהייתה ד"ת וכדו'), ריקודים, מנה עיקרית, צעד תימני והופעות. אפשרות נוספת: להגיש

את כל המנה העיקרית אחרי הריקודים הראשונים, ואחריה הצעד תימני והופעות. אם אין חדר ייחוד : חופה, ריקודים,מנה ראשונה, ריקודים שניים,מנה עיקרית, הופעות. יש אומרים שכדי לעשות את ההופעות מוקדם יותר בשביב האנשים שהולכים מוקדם.

- **צילומים.** להחליט מתי לעורך את הצילומים המשפחתיים. אם יש ילדים קטנים כדי לפני החופה, אבל למי שנוהג שהחתן והכלה לא נפגשים לפני החתונה - החתן והכלה לא יהיו יחד בתמונות. להיזהר לא לעשות צילומים לפני החגונות וכדי על חשבון החברים שלא רוצחים להשיר אולס ריק, ונאלצים לחכות לצילומים. המלצה שקיבלת מיטוון, אחת הקוראות : לפני שהחתן והכלה יצאו מהחדר יייחוד, העדים או הצלם הלווה לקרווא למשפחה ואז הצללו כולם מהר. כך כולם יוצאים יפים וחינכניים ולא אדומניים ועייפים בסוף הערב... .
- **קניות** – לעשות קניה של דברים בסיסים בבית (שמפו, מטאטא וכדו). יש רשימה בהמשך החוברת (עמ' 32). לא כדי לקנות דברים שאולי תקבלו במתנות.
- **מתנות.** לפעמים חברים/משפחה שואלים מה לקנות לכם, כדי להכין רשימת מוצרים שישיך לבקש במקרה כזה. רעינוות יש ברשימת הציוד בבית בהמשך (עמ' 32).
- **תרומות לנזקקים.** זכרו את דברי הרמב"ם (יום טוב ו', י"ח) : "וכשהוא אוכל ושותה חייב להאכיל לנגר ליתום ולאלמנה עם שאר העניים האומללים. אבל מי שנענש דלותות חצינו ואוכל ושותה הוא ובניו ואשתו ואיינו מאכיל ומשקה לעניים ולמרי נפש אין זו שמחת מצוה אלא שמחת קריסו...". יש היום הרבה בתמיוח ששמחים לקבל תרומה עבור סעודה לנזקקים בעבר החתונה. ניתן לציין זאת במודעות באולם.
- **לינה במלון.** אם רוצחים בלילה החתונה לישון במלון (תזכרו שזה לא מקום אישי שלכם ובבוקר יש לחץ לצאת, אבל כל זוג והעדפותיו שלו) לבדוק שהרב מסדר הקידושין לא מתנגד לכך. מומלץ לחתת מפתח מראש כדי לא להתקע בלילה עם קבלה סגורה. **חווב** - לוודא שהמיטות בחדר יחולות להיפר! בתים מלאו שטומעים שמדובר בזוג שחוזר מחתונה, זה הדבר האחרון שהם יחשבו עליו... .
- **שבת חתן ושבע ברכות.** מסכמים אצל מי יערכו שבע ברכות' ביום שלאחר החתונה. התיעצו עם זוגות צעירים ותגלו שאצל חלוקם נסעה כל ערב (ביחוד אם אין רכב) הייתה מתישה. כדי להשאר בבית חלק מהערבים, או לעשות סעודת סמוך לביתכם.
- **הכנות : התוכנוו רוחנית, הלכתית וריעונית!** (ספרים שאפשר להתכוון בעזרתם):
 - **ריעונית :** 'הבית היהודי' – 2 כרכים (הר' שמחה כהן), 'ואהבת לרעיתך כמוך' ופרק אהבה' ו'אחותך כליה' (הר' אבניר), 'איתי מלבנון כליה' (הר' קלנר), 'ברית הנישואין' ו'שכינה בינויהם' (הר' גינצברג), 'איש אשה' (הר' קנוול), 'איש וביתו' (הר' אליהו כהן), 'חוורת' משכן יהודה' (רב נוימן), 'בישורון מלך'.
 - **הלכתית :** 'איש אשה' (הר' קנוול), 'פניני הלהה' (רב מלמד, מומלץ), 'נטען גבריאל' (2 חלקים), 'הנישואים כהילכתם' (2 חלקים), 'שבע שמחות', 'חzon ישעיהו' (גם ריעונית), ועוד. ללימוד הלכות חתונה, 7 ברכות, טלית (למי שלא לבש לפני כן), "נקוי יהיה לביתו" (ספר 'שמחה תמיימה'), ספר הקשרות (רב פוקס), כשרות המטבח וכו'.
 - **לדרשות :** 'בישורון מלך', 'שהשמחה במעוני', ספר של הרב שביב (?), ועוד. כדאי ללימוד הלכות 'חוופת נדה' (ובע"ה שלא נctrיך).
 - אם רוצחים להשתתף בסדרת שיעורים של הרב בורשטיין למאורים הנערכים מפעם לפעם בירושלים יש להתקשר למכוון פוע"ה (לדבר עס טובה טלפ 0515050-02. כמו כן כדאי לדרבן ולהודיעו לעוד מאורים טריים). יש להם קלטות לחתנים.

השבוע שלפני החתונה

- נוהגים שהכלת והחתן לא ייפגשו במהלך שבעת הימים (או יותר) שלפני החתונה.
- נחמד מכך להכין אחד לשני מכתבים, מתנות או הפתעות שיתקבלו במהלך השבוע הניל.
- לדאוג **לאוכל בסיסי** (פירוט ברשימת הצד לבית, עמ' 32) **וכלים בסיסיים** (אפשר חד פומיים, ואם לא - לא לשוכח לטבול אותם) בביתכם לימים הראשונים שאחרי החתונה. וכן לדאוג לאדם שידליק את **הבוייל והחימום** בדירה לפני הגעתכם אחר החתונה (אלא אם כן אפשר לשים על שעון שבת ואז צריך לזכור לסדר את זה ביום החתונה).
- לעבור יחד על **סדר החתונה**, לזכור את מנהגי עדתכם, לראות היכן יש הבדל במנהגים בין החתן לכלה ולתאמם מה ואיך עושים. לסכם זאת עם מסדר הקידושים.
- **חתן** : לעבור על הכתובת, לראות את התchieבויותיך, וכן שאין טעויות. לסכם עם הרב על נוסח הכתובת של עדתך. להביא כתובה נוספת (או לבקש מהרב שיביא).
- כדי לפניו החופה לעבור עם המנחה על **שמות המברכים** בצד שליא יטעה בהגייתם (ביחוד שמות אשכנזים עסיסיים...). יש לשמורם למנחה להכרייז בהתחלת בחתונה אחת על שמות כל מברכי הברכות, ובכך נמנעים דיבורים בין הברכות, רואים אם אחד המברכים נעדר וכו'.
- לוודא שחברה של הכלת תביא לכasa הכלת את **ברכת הכללה** ושאר התפילות.
- יש מנהג יפה **לכתוב להורים** מכתב אישי שאותו יקבלו כשיגיעו לביתם לאחר החתונה.
- לזכור שלמרות השמחה גם קצת קשה להם שהילד עוזב את הבית.
- להכין **טייפים** במעטפות (שלא יהיה צורך עין). לסכם מראש אל מי פונים הנגנים, הצלמים וכו' לקבול כסף (אדם אחד מוסכם. שלא יהיו כפilioות בתשלומים). לתת לו רשות כמה כמיהץ לקבל כל אחד (כולל מחיר לשעות נוספת). אפשר להכין מראש צ'קים עם סכום ושם עוברים.
- לארון **הסעה** עבורכם לדירותכם/למלון לאחר החתונה. יתכן ותעדיפו נהג שאינו מכיר אתכם, כך תוכלו לשוחח ביתר פרטיות ונוחות. לא מומלץ בכלל שתנהגו בעצמכם כיוון שרוב הסיכוןים שתהיו עייפים מאד ולא מרווחים בנהיגה.
- רצוי לדאוג **לרכב** למלווי החתן והכלת ביום החתונה + רכב שיוביל את המתנות לבית + רכב שיביא את הרב מסדר הקידושים.
- **אחראי חתונה** - כדי לבקש מחבר וחברה טובים (ולא רחפנים) להיות אחראי החתונה שלהם. הם ידעו היכן מניחים את המתנות, היכן צריכה לעמוד החופה ולמי פונים אם היא לא עמדת בזמן, מי מנהל האולם ומיל' נוג' החסעה. כדי להראות להם את האולם לפני החתונה. לתת להם מפתחות לחדר המתנות, לחדר ייחוד וכו', את הפלאפון של החתן והכלת בחתונה, וכן הלאה. שידעו מי החבר שאחראי על הלהקה, על האולם, וכו'. כמו כן שידיאגו שלא ישתמשו בבזנותם בזמן הריקודים. זה מצלם מאד יפה אבל זה נשפק, מתליק ומסוכן! גם זיקוקים לא כדי באולם סגור כי זה עוזה ריח רע.
- **להתקשר** לנוגי החסעות ולכל נוגני השירותים ולבדוק שכולם יודעים متى (תאריך ושעה) ולהיכן בדיקות להגעה ולודוא שהם זוכרים. כבר היו מקרים...
- **כללה** : ללכת למקווה בערב החתונה. יש מקומות שבהם צריך לetasם מראש. כדי להביא למקווה (או להתכוון בבית) : סבון, שמפו נטול שומן, מסרק רגיל ומסרק סמיך, מראה קטנה, ספוגים ומטליות לרחצתה, אציטון להורדתلك, משופף או אבן להסרת עור קשה ויבש, מגבת, חלוק, סכין גילוח, מספריים לצפוריינים ו/או מקצץ צפוריינים. לא לשוכח לקבל מהబנית אישור מקווה (יש למסור לרוב ביום החתונה).
- לדאוג לכל המצרכים החשובים לחופה (כדי למנות אחד מהמשפחה שיביאם וידאג להם בזמן ובמקום). פירוט בהמשך, וסיכום בעמ' 73.

שבת חתן

מנהג האשכנזים לעשوت שבת שלפני החתונה עליה לTORAH וקידושא-רבא בבית הכנסת. (מקורם של מנהגים אלו ניתן למצוא בספר "טעמי המנהגים" ובעוד ספרים). יש אשכנזים שאינם עושים שבת חתן אלא עושים שבת שבע ברכות מורחבת שלעיתים מככיבת על משפחת הכלה. בכלל אופן יש אומרים שראוי לעלות לTORAH ולעשות איזשהו ציון למאורע.

אצל עדות המזרח, שבת חתן מאוחזת עם שבת שבע ברכות שאחורי החתונה.

לשבת החתן ההורים מזמינים קרובים, אתה מזמין כמה חברים הממלאים תפקיד חשוב ביצירת אווירה מתאימה.

- אל תזנוח את חבריך והשתדל לדאוג שלא יהיו להם בעיות צניעות, וכמה שפחות ביטול תורה.
- אל תשכח להזכיר את ההפטורה אם אתה צריך.
- בבוקר יש הנוהגים להוביל את החתן לתפילה בשירה ובריקודים, ויש מקומות שיש להם ניגון מיוחד.
- דבר תורה לקידוש לפי מנהג המקום, בטח לא יתנו לך לסייעים... דברי תורה לטעדות: אם אין איזה דוד שורציה/אפשר לבקש שייאמר – בקש מהחבריך, והזכיר בעצמך בכל מקרה.
- יש נוהגים לתת מתנה לכלה לבבז ששבת החתן. אפשר לתת סידור לשבת. לעיתים חברות הכלה מציעות לקחת עבורה את המתנה על מנת להפתיע את הכלה - לא לשוכח להקנות לה את המתנה לפני שבת. יש הנוהגים לכתב פתקים עבור הכלה לשבת. ואם כבר הזכרנו אז נסיף מעט בעניין: מתנותם הם דבר ראוי ומומלץ בכל עת ושעה, העיקר הוא הרגש והיחס ולא המחיר. השתדל על כן לבטא את כשרונותיך (בציור, כתיבה, שירה, ד"ת וכו') מפעם לפעם. אפשר לתת ספר שהוא אהובת (ספרים שקשורים לחתונה: 'איתי מלבנון כלה' - הרב קלנר, 'ברית הנישואין' – הר' גינצבורג, 'הבית היהודי' – הר' שמחה כהן, 'למען אחי ורעני או 'מקודשת' – הר' קרליבך וכו') או דיסק (ניגוני חתונה – אליעזר רוזנפלד, וכו') בושם, וכו'.
- זו הזדמנות לנסות את נעל החתונה ולהתאים אותה לרגליכם.

שבת כלה

זהו אינו ממש מנהג ואפלו לא חלק מסורת יהודית כלשהי, אלא – מכיוון ומשפחת הכהלה מוזמנת לשבת חתן, והכהלה לא מגיעה מכיוון שנוהגים שלא להתראות במשך שבוע, הכהלה נשארת בלבד בבית, ולכן בד"כ היא מזמיןנה כמה חברות קרובות. לשבת הזו קוראים "שבת כלה".

בדרך כלל החברות של הכהלה מכינות מראש כל מיני משחקים היכרות וניבוש שקשורים להכהלה (ולחתן). משחקים לדוגמה ורעיוןנות נוספים מצורפים **בנספחים**.

מספר נקודות חשובות:

- כשביאים מתנות, יש לעשות 'קניין' לפני שבת.
- יש מתנות שחן "מוקצה", ולכן – או שביבאים לפניהם אחראים שבת (ומספרים בע"פ מה הביאו), או מראש להביא מתנות שחן לא מוקצת.
- צרייך לזכור שהעיקר הוא לשמח את הכהלה – יש להמנע מלהגרום לכהלה מבוכה או אי נעימות כלשהו! למשל לא לשיר לה ברוחב אם היא שונאת או מתפצת מזה...
- לא להכנס לפרטיות שלא ושל החתן ומה שביניהם, בעיקר במקרים שכוללים שאלות עליהם.
- לא לחתת לכהלה לעבוד! לעשות הצלב בשביבה – לסדר, לנוקות, לשטוף כלים, לשאול אותה אם היא רוצה לשותות, לשים לה אוכל בצלחת, ובKİצ'ר ל-פ-נק עד הסוף! (כל עוד זה לא מעיק על הכהלה).
- כדאי לבקש מהחתן שידאג לתשומת לב לכהלה, כמו לשלוח פרחים, מכתב, ציורים קטנים... (ובאמת שאין צריך לשאול מה הוא כתוב בהמכתב!).
- כדאי להשקיء באווירה ותפוארה – עיריכת שולחן מקורית, בלוניים, שלטים בבית, קישוט הכסא שלא, וכו'...
- לתת לה ללבת לישון בזמןן. היא צריכה כל רגע מנוחה.
- לזכור שהכהלה יכולה להיות באטמוספירה אחרת לגמרי, ואולי היא לא לגמרי תשים לב מה שקויה סביבה או לא תתייחס לכולן. נא לקבל זאת בהבנה...

יום החופה

פעם אמרו לי שבמיינו "לית כתובה דלא רמו ביה תיגרא" הכוונה היא בין החתן והכלה לבין הוריהם... ביום החופה, וכמה שיותר זמן לפני כן, השתררו מכל הלחצים וסכמו כל מה שצריך (כולל הויוכחים על הנפרד/מעורב ועל הכהבושים וכו'), לפני היום הקדוש הזה. האשכנזים נהגים לצום ולהתווודות וידוי של יה"כ במנחה (יש ימים מיוחדים שלא צמים או אפילו לא מתווודים - פירוט בתייק לחתן של מכון פועעה. יש שם גם תפילות לחתן).

- **שיחה מסכמת עם מדריך/ת החתנים/כלות** (יש המudyפים יום-יוםיים לפני). זכרו לשאול ה-כ-ל בלי להתבזבז (אחרי החתונה פחות נעים לשאול), אפילו דברים שנראה לכם לא מציאותיים, אין מה להפסיד.
- **יש הנוהגים ללבת לבותל** (כניתה חופשית למנהרות הכותל לחתן ולכלה ומלוויהם אם מציגים הזמנה, רצוי לברר מראש אם זה לא השטנה). מומלץ **لتאום זמנים** שהחתן והכלה מגיעים לבותל (שלא יפגשו...) ולאולם.
- **יש הנוהגים להתרברך** מפי בניינים גדולים (בitem של הרה"ג שפירא שליט"א והרה"ג אליהו שליט"א פתוחים לחתנים. לרה"ג עובדיה יוסף שליט"א ניתן להגיע בשעות 00:00-09:00 בערך ועם סיעתא דשמיא להיכנס). כמו-כן **יש הנוהגים לעלות לקבע צדיקים או לקבריהם משפחה.**
- **שומרים** – (יש הנוהגים כבר משבת חתן) לקבע מראש.
- **להסתפר**. יש חתנים שمعدיפים להסתפר יום-יוםיים לפני החתונה ולא ביום עצמו.
- **לבדוק שהטבעת (והכתובה** - אם הרבה לא מביא) **אצלך**. לשים אותה בכיס שמור שלך.
- **אפשר לסמן בשלטיים** את הרוחבות הסמכים לאולם.
- **לקשט את רכבי החתן והכלה** - למשל בבלוניים שלא מתפוצצים בנסיעה, ולהשתמש בסרט הדבקה שלא משאיר סימניים ברכב. להשאיר קצה מקופל של הדבק שישמש כדיית להסרתו אח"כ. יש כאלה שمعدיפים לקשור את הקישוטים למקומות שונים ברכב (ידיות, אנטנה וכו') במקום להדביק כיinde קשה להוריד את הסימנים.
- **לוודא שברכת הכללה** מוכנה והכלה/החברה מביאה לאולם.
- **לוודא שמייחדו מביא ברכוון/סידור עם זימון לנישואין ולשבע ברכות.**
- **אם מבאים מתנה בחדר ייחוץ**, לא לשכוח אותה.
- **לא לשכוח עם כל התרגשות** לחתת את הגלולה.
- **לקחת לאולם**: בגדים נוספים לחתן למקהה שלו יתלבלו (2 חולצות מגוהצות על קולב+מכנסיים). כיפה נוספת. מי פה (אם צמים). משקפיים רוזביות/ישנות (לפעמים הריקודים קצר פרועים...), נעלים להחלפה לכללה (אם הנעלים לא יהיו נוחות), סיכות ראש, סיכות בטחון, חוט לבן + מחט (לשמלת הכללה), מגבונים לחים (להסרת כתמים), אקמול, פלסטרים, קשיות שנייה (כדי לא להרוו את הליפסטיק), טישו, איפור, רשיימת שמות להתפפל עליהם, כסף, דברים למלוון/חפצים אישיים אחרים בבית. מפתחות לבית.
- **מייל, אחת הקוראות, שלחה לי רעיון יפה ל"מתנה"** שמשפחת החתן/כללה יכולים לתת לילדיהם: לחלק בין כל בני המשפחה את ספר התהילים ולומר את כלו ביום החתונה, להצלחת הזוג והזיווג.
- **לנוח!** יש לסדר לפני כן את **כל** העניינים ולא להתעסק בשום דבר. מסרו את הפלפון למלואה, שהוא יטפל בכל דבר. יש לשונן היטב בלילה שלפני החתונה.

החתונה

- לא לשכוח מרוב התרגשות **ערבית** **במנין** (אם לא מתכוונים להתפלל עם כולם, לדאוג לחייבים שיעשו איתך מניין אח"כ – רצוי יותר מעשרה, במקרה שחלק ישכחו, ייעלמו או יאתרו).
- לשיטם **לב** לשבות וסבבים וכו', אם הגיעו, שהם יושבים, רואים את החופה וכו'.
- לשבור את **הPOSE** עם **העקב** (של רגל ימין) כדי למנוע פצעה ח"ו.
- יש שנוהגים לתת **מתנה** **לכליה** בחדר היחיד. יש הנוהגים לתת תכשיט ויש כלות שאינן רוצחות תכשיט, ויש כאלה שאינן רוצחות מתנה כלל. שמעתי שיש נוהגים שבחופה החתנו יהיה עם כסים ריקים ולכך אפשר להניח בחדר היחיד מראש, או לתת לחבר שיתן עם הכניסה לחדר היחיד.
- לשטווף את הפה **במי פה** (אחרי צום...).
- לסכם **על שעה** בה יבוא הצלם ושעה בה תצאו מחדר היחיד, או לחתת איתכם פלאפון ומספר פלאפון של אחראי שיחכה לצלצול מכם.
- לא לאכול יותר מדי, לשותות הרבה מים, לא לשותות משקאות חריפים מעבר למחייב, לא להתעיף.
- גמ"ח **טרמפים**.יפה להכין שני דפים בצורת טבלה, אחד לנוהגים ואחד לטרמפיקטים. בעמודות לרשום: שם הנהג/טרמפיקט, מס' שולחן, יעד, טל' נייד, מס' מקומות. לתלות על דלות האולם או ליד המחיצה, במקומות שנגישי גם לגברים וגם לנשים, יחד עם כמה עיטים קשוריים בחוט. לבקש מהתזמורת להודיע כל חצי שעה (או זמן אחר) שיש דבר כזה ושמי צריך טרוף או מציע מקומות יכול לזכות במצבה. הרבה אנשים נוערים על ידי זה.
- כדי לנסוט **לסיטם את החתונה מוקדם**, איןך יודע מה מצפה לך אחר כך (רמז: שבוע מלא שבע ברכות ונסיעות הלוך וחזור). לנוח ולא להתאמץ **מדי** למרות השממה העצומה.
- לא **להיכנע** לשחטנות בטיפים.
- לזיכור לחתת לביתכם את הכתובת, אוכל והחפצים האישיים.
- מי שהכין **מכתב להורים** – למסור אותו ולבקש שיפתחו בבית, או להניח לפניו החתונה בדירות, להתקשר בשארם בדרך הביתה, לומר תודה ולומר היכן הנחתם את המכתב.
- לאן הולכים אחרי החתונה?
- הביתה**: לדאוג שייהי אוכל בסיסי – קפה/שוקו/תה, עוגה, חלב, שתייה, אוכל מבושל (אפשר לסכם עם האולם לקבל מנות מיותרות), כלים חד"פ וכו' + כל מה שיש בראשימה למלאו.
- מלון: להזמין חדר ולסדר את התשלומים, לוודא שהמיטה נפרדת או שיש עוד מיטה. להביא תיק למלאו עם: בקבוק שתייה גודל+כוסות (אם אין שם), איפור+מסיר איפור, מברשות שיניים+משחה, שמפו+מרכז (כדי להוריד את התסרוקת), סבון, קרם גוף+פנים, מברשת שיער, גומיות וסיכות, בושם, עזירה שלישית (אם הייתה חופת נידה אולי יהיה צורך בעדי בדיקה), מחסנית וחומר לעדשות, משקפיים, בגדים+כיסויי ראש+נעליים, פיג'מה, גלולות, פלאפון ומטען (הוא לא חייב להיות זמין!!!), סידור, טלית ותפליין. מומלץ לחתת גם את הספר שמננו למדתם את הדריכת החתנים/כלות או את הטלפון של המדריך/ה, במקרה הצורך.

אחרי החתונה

- להכין דברי תורה לכל אירופי השבע ברכות וגם לשבת.
- ללמד הלכות רלוונטיות יחד.
- לנצל את ימי השבע ברכות לחלוtin. גם המלacons המועטות שאפשר ע"פ ההלכה לעשות בימים אלו - אפשר להימנע מהם.
- פתחו את המתנות רק אם יש לכם מצב רוח זהה. הפסיקו לפתוח כסזה כבר לא ישמה אתם, והמשיכו כשבוב יהיה לכם זמן וכות. אל תשתמשו במתנה לפני שראיתם שאין מתנה דומה מאיכות טוביה יותר. אם על השקית שבה המתנה מוטבע שם חנות - שמרו על השקית, יתכן ותוכלו להחליף את המתנה באותה החנות גם ללא פתק החלפה. בחישובי הסכויים זכרו לשמר גם לפטח (בשרי וחלבי). אם יש כמה סטים שונים מאותה רשת, לעיתים כדאי להחליף סט אחד שייהיה זהה לשני כדי שייהיה סט של 12.
- לדאוג שהעתק הכתובת יגיע לרבעות ומישחו שידאג להוציא תעודה נישואין. צלמו אותה בכמה עותקים (תזדקקו להם).
- להגיע למשרד הפנים (האישה יכולה להגיע בלבד) כדי לעדכן לאישה את שם המשפחה. ניתן גם לחתת את ספח תעודת הזהות של הבעל כדי להחליף כתובות ולהירשם כנשי. צריך תמונות פספורט של האישה. צלמו לפני כן את התעודה החדשה בכמה עותקים.
- להחליף כתובות: בבנק/ים (אפשר בפקס), במשרד הרישוי (אפשר בטלפון), ב קופ"ח (בחלקם אפשר בטלפון), בחברת כרטיסי האשראי (בנק), בצבא וכו'. השינוי במשרד הפנים מבטיח שינוי בביטוח הלאומי.
- לבדוק ביטוח בריאות מקיף (חשוב עיקרי לאישה – לידה וכדו), אם היה לפני החתונה, לסכם עם ההורים מי משלם מעשויו.
- אם רוצים אפשר להחליף קופות חולים בסניפי הדואר (החלפה כניסה לתוקף פעמים בשנה).
- אם אתם לומדים ולא הייתם זכאים למלגה בגין גובה שכרכם של ההורים וכדו, יתכן ועתה אתם זכאים על רקע כלכלי.
- כדאי לגשת לבנק למשכנתאות ובדקו אם אתם זכאים להשתתפות בשכ"ד משרד השיכון. יש הנוהגים לשולח לנותני המתנות מכתב תודה. לא כדאי למרוח את זה, ולשלוח אחרי 4 חודשים (...). لكن בזמן פתיחת המתנות, כדאי לשבת עם טבלה ולעשות רשימה של מי נתן מה. לפני שנוציאים לקרווב משפחה וכדו' כדאי להציג ברשימה מה המתנה שקיבלתם ממנה ולהודות לו אישית.
- למהר ולהחזיר לגמ"חים/משאלים את כל מה שלקחتم מהם (נעליים, תכשיטים, שמלה כלה, אביזרים לחופה וכו'...)! הגמ"חים צריכים את זה חוזה, אך לא נעים להם להתקשר ולהטריד זוג טרי.
- לעפעמים מרגשים עייפות ממשׂ חדש - חדשניים, אין מה להיבהל, זה עבר.

טבלת סיכון + זמנים מומלצים

לוייז מומלץ	מטלה	✓
מיד לאחר האירוסין	לקבוע מסגרת תאריך לחתונה	
מיד לאחר האירוסין	לקבוע מסגרת תקציב	
מיד לאחר האירוסין	להתחיל להכין רשימת מוזמנים	
מיד לאחר האירוסין	לקבוע ולמצוא מקום מגוריים	
לאחר קביעת מקום המגורים	סידורים טכניים (בקשת ארנונה, הזמנת ת.ד., פתיחת חשבון בנק)	
לפני/אחרי האירוסין	בחירה טבעת אירוסין	
לחתונות קיץ – רצוי כ- $\frac{1}{2}$ שנה מראש לחתונות חורף – 2-3 חודשים מראש	לבחור אולם	
מיד לאחר בחירת האולם	לבחור קייטרינג	
מיד לאחר בחירת האולם	לבחור להקה	
כ-4-3 חודשים לפני החתונה	לבחור צלם וידאו + סטילס	
כ-3 חודשים לפני החתונה (לא פחות)	ללבת לרופאות נשים (לגולות)	
כ-4-2 חודשים לפני החתונה (תליי אם תופרים או לוקחים מוכן)	שמלת כלה + נعلي כלה	
כ-3 חודשים לפני החתונה	לבחור מסרקת ומאפרת	
כ-3 חודשים לפני החתונה	לבחור מעצבת פרחים/שולחןות/חופה	
כ-3-2 חודשים לפני החתונה	להזמין רהיטים ומוצרי חשמל	
כ-3-2 חודשים לפני החתונה	косמטיקאית	
כ-3-1.5 חודשים לפני החתונה רוכוקות אם צרייך	רישום לנישואין ברבנות + תעוזת	
כ-3-1 חודשים לפני החתונה	חיסון אדמת לכלה	
כ-3-2 חודשים לפני החתונה	בחירה טבעת נישואין	
כ-3-2 חודשים לפני החתונה	מדריך חתנים ומדריכת כלות	
כ-2 חודשים לפני החתונה	חליפת חתן	
כ-2 חודשים לפני החתונה	קנית בגדים, כיסוי ראש וכו'	
כ-2 חודשים לפני החתונה	לעצב ולבחור הזמנות	

כ-2 חודשים לפני החתונה	לבחור ברכונים/מזכרות אחרות	
כ-2 חודשים לפני החתונה	لتכנן שבת-חתן/שבע ברכות	
כ-2-1 חודשים לפני החתונה	זר כלה	
חודש לפני החתונה	עריכת רשימת מוזמנים סופית + שליחת הזמנות בדואר	
חודש לפני החתונה	לבחור רב מקדש + עדים + מברכי שבע הברכות	
חודש לפני החתונה	מלואים לחתן והכלה	
חודש לפני החתונה	כתובה (אם רוצים מיוחדת)	
חודש לפני החתונה	להזמין הסעות	
חודש לפני החתונה	ברכת כלה	
שבוע עד חודש לפני החתונה	להכין לויז משוער לחתונה כולל זמני צילומים ולעדכן את הצלם + לתאם עם הלהקה ניגונים לחופה.	
שבוע עד חודש לפני החתונה	הכנת הדירה + קניות לבית	
שבועיים לפני החתונה	לבחור אחראי חתונה/מתנות/חופה	
שבועיים לפני החתונה	תיקונים סופיים לשמלת כלה + לקחת אותה	
שבוע לפני החתונה	אישור הגעה + סיוריו שלחנות סופיים	
שבוע לפני החתונה	لتאם עם המකואה	
שבוע לפני החתונה	תכנית ליום החתונה	
יום-יומיים לפני החתונה	להכין את הדירה להגעה הביתה (להציג מיטות, لكنות חלב, וכו')	
יום לפני החתונה	לייצור קשר עם כל הספקים	
יום לפני החתונה	להכין את הדברים שיש להביא לאולם	
יום לפני החתונה	לנוח....	
ביום החתונה	להעביר את היום כפי שתכננתם	
ביום החתונה	לייהנות מכל רגע...	

פירוט הרכנות והוידורים...

מומלץ להיעזר ברשימה המפורטת שנמצאת בסוף הנספחים – "תכוון החתונה שלי", כדי לדעת מה לשאול ולברר, כדי להשוות בין שירותים שונים, וגם כדי לסכם את הפרטים שסגורתם בסופו של דבר.

חשוב לזכור לוודא עם נתני השירותים את כל הפרטים שיוזכרו כאן **לפניהם** שחותמים איתם על העסקה (שלא יבאוו אח"כ בטענה ש"מה שאתם רוצים עולה יותר").

אין דבר בזה "לסכם": הכל צריך להיות כתוב בחוזה חתום ומוסכם על שני הצדדים, כמו שסביר אמרו: "חוזה בעל פה לא שווה את הננייר עליו הוא כתוב". לא כדאי שעល זה יפלו דברים!

חשוב להשאיר אצלם סכום כסף רציני (או תשלום בצדיק דחוי) עד שתתקבלו את המוצר Alicemם עם כל מה שבקשתם. לא לסמוך על אף מוכר. רק כסף יבטיח שהוא יעמוד בהתחייבותו.

מומלץ מאד לבקש ממחברים ומכרים **המלצות** על שירותים שונים, ולא לסגור עם נתן שירותות לפני ששמעתם עליהם המלצות טובות מאנשים שאתם סומכים עליהם.

טיפ: להדפיס את הדפים של מה לבדוק באולס/צלם וכו' ולהביא לפגישה איתם.

טיפ של יעל, אחת הקוראות: גугл מציעה שירות מסמכים מקוונים ומשותפים – GoogleDocs. לדוגמה, אפשר לפתח קובץ אקסל של המוזמנים בגוגל-דוקס, וכך הקובץ זמין גם לחתן וגם לכלה מרוחק ובאפשר לעדכן אותו בזמןכם החופשי ולעדכן שמות, כתובות, אישורים, הזמינות שחולקו וכו'. או למשל לפתח קובץ עם רשימה מפורטת של שימושות שיש לבצע וכל אחד שעשויה משחו – מעדכן. יש עוד הרבה דוגמאות לשימושים.

אולם

הדבר הראשון שיש לתפוס זה אולם, במיוחד בחודשי הקיץ בהם התאריכים נטפסים הרבה הפעם. רצוי להזכיר רשיימת מוזמנים כללית כדי לדעת את מס' המוזמנים ומה גודל האולם הרצוי. תקנת החתונות שפרסמו ראשי היישובות הודפסה בעיתורי כהנים' 160, יש ראשי ישיבות שלא משתתפים בחתונה שעבירה את תקנת החתונות. הציבור החזרי (וכעת גם אנחנו) יש שנוהגים להזמין לחופה ולסעודה שאחריה רק משפחחה וחבריהם קרובים מאוד, ולהזפיס הזמנה נוספת לשכנים וחבריהם בה מצוין רק "שמחת חתן וכלה החל מהשעה...". כל אלו מගיעים רק לרכיבים, שבצדדים יש מזנון קל לרוקדים.

- ניתן להשיג חלק מהאולםות במחירים מוזלים דרך ארגונים של ארגון שמחות כמו "כלולס", "מצהלוות חתנים" ועוד (יש רשיימת טלפונים בהמשך).
- יש שמנצחים לחברו וחברות החתן והכלה 'מנות ממשחים' זולות יותר (רק במקום זהה לא נטאף נזול בהם). באיזור הצפון בעלי האולםות לא ממש מכירים את זה אז אפשר במקום זה לנסות להתמקח על שולחנות גדולים יותר במחיר מופחת לחברים וכו'.
- לוודא שיש באולם מספיק מקום לכמות המוזמנים ולשתתפי ריקודים סבירות.
- לוודא שיש לאולם (וביחוד בגין אירועים) רישון עסק, ובעיקר בעונות החמות מבחינת חשמל – גנרטור חירום. יש לא מעט אולמות בגין אירועים מוכרים ומפורסמים שעובדים ללא רישון ובכל רגע עולמים להוציא להם צו סגירה, גם יום לפני החתונה שלהם!
- לבדוק את ההצלחות באולם. אם אתם מעוניינים במשגיח מטעמכם ("כושרות" וכו') סכמו זאת מראש עם בעל האולם. ציינו בשלטים באולם את ההצלחות של האוכל (רבנות, כשרות, וכו') כדי שאנשים לא ימנעו מלأكل. יש אורחים שאוכלים רק גלאט, לבדוק אם יש מנות עבורם. חשוב לדעת שיש את ההשגה שיש באולם ויש את ההכשר שיש על המזקרים ולפעמים זה לא אותו דבר.
- לוודא שיש אבטחה באולם.
- לדאוג לחימום וקיורו האולם. למלכודות יתושים אם החתונה בחוץ (לבודק שזה כולל בתשלום).
- לסכם כמה זמן האולם ש מגיע לכם (בדרכ' כחמש שעות). כשהאולם באיזור מגורים יתכן ושעות פעילותו מוגבלות עד 11 בלילה. לבדוק שאין אירוע לפניכם ושהאולם יהיה מוכן בשעה שתקבעו.
- להציג חתונה בסדר גודל דומה, לשים לב פרטים ולהסיק מסקנות.
- לבדוק שרחבות הריקודים לא מחליקות מדי.
- לסכם שמלצר אחד לא יהיה אחראי על יותר מ-3-2 שולחנות.
- לבדוק שסידור השולחנות לא צפוף מדי, ושגם יהיה מקום מספיק לרוקד.
- להציג שמעוניינים באוכל טרי בלבד.
- להציג שהמלצריות יהיו בלבוש צנוע (לא כל השמלות צנעות!), ואם החתונה נפרדת – שבחלוקת האוכל יגישו מלצרים לגברים ומלצריות לנשים. יש שמקשיים שהמלצרים יהיו עם כסוי ראש, ויהודיים.
- לבדוק שיש מספיק מחייצות, שהן טובות (חשוב לראות אותן במקום ולא לגנות בחתונה שהן לא מסתיירות כלום או שאין מספיק מחייצות), ולסכם מתי ואיפה יועמדו.
- לביר האם כוללים פרחים/קישוטים לשולחנות, פרחים ועיצוב לכיסא כלה ולחופה. להזמין סידור פרחים, שלא יהיו ישנים ולא טריים.

- אם היישיבה מעורבת, לבדוק אפשרות למקומות נפרדים לצד ושולחן רבנים במקום צדיי ובין גברים, חברי החתן וכדו'.
- לסכם תאריך ושעה של תשולם (כבר היו מקרים שבאו לפני החופה "או שאתה משלם עכשו או שאני עוצר הכללי").
- לחשב מנות (יש שמחשבים כך: 75% מהמוזמנים שבתו יגיעו, ו - 50% מהשאר). לחשב שולחן לנגנים, צלמים וכו'.
- בהתאם לomid המנה העיקרית יחולקו הקפה והעוגה. אורחים רבים עוזבים אז.
- לסכם האם תוכלו לחתת אוכל שיישאר בסיום החתונה ושיארزو שתי מנות בשביבם.
- לבדוק שיש סימון ברור היכן האולם. לבדוק מעתפות להזמנות עם הדפסה של מפה.
- אם מעוניינים בכך - לסמן שולחנות בשלטים כלליים ('צבא' 'חברות הכליה' וכו'). ויש שמסמנים מקומות לכל אדם (זה הרבהocab ראייך להתאים את כולם זה זהה, וגם הפסד כסף כשאדם לא מגיע). במקרה זה יש להציב בכניסה שולחן עם פתקים עם השמות לפאי א-ב בכתב קרייא, ולהיכין רשימה מקבילה שתהייה בידי אדם שידעו היכן מצוי כל שולחן שיעמוד שם ויעזר למתќשים, שידעו היכן השולחנות הרזביים במידה ויגיע אדם שלא חושב ברשימות. אפשר לתלות רשימה נוספת בכניסה לאולם. לדאוג שטיזור השולחנות לפי סדר עליה וכך יוכל למצוא את השולחן שמחפשים. לסמן שולחן לנגנים, צלמים ונגנים.
- במידה ואין חניה צמודה - לסכם שייהי מלאץ שיכוון אורחים לחניה סמוכה. לסכם שבכל זמן הארווע תהיה תוארה בMagnitude החתונה. ושייהי נייר טואלט, מגבות נייר ונטלות.
- לסכם שהשירותים ינוקו במהלך החתונה. ושייהי נייר טואלט, מגבות נייר ונטלות, להיכנס לחדר-ייחוד. לבדוק את מיקומו, כשרותו (סגור, בלי חלון פתוח, בעל מנעול) נקיונו, מראהו (לזכור שיתכן ותעשה שם תМОנות סטודיו). לסכם שיביאו לשם אוכל לחתן ולכללה. לדאוג למפתח לאחראי האולם.
- לבדוק את כסא הכליה, האם הוא מקושט יפה וכו'.
- לסכם לווי' שלבי החתונה.

אחראי האולם : למנות adam (או שניים) שייהי אחראי על כל מה שקשר באולם ביום החתונה: קיבל מפתח לחדר היחיד לדעת את מיקומו (לבדוק שהוא נקי). יש לנגן לנקות את חדר היחיד מבעל האולם והם עושים קניין לפני החופה. אחראי החופה להזכיר לרוב המלאצים להגיש לשם אוכל ונטילת ידים (ומגבת). לבדוק שירותים, מגבות, נטלות. לתלות בשלטים באיזה הכשר האירוע וכן שלטים שבמקביל יש סעודת עניינים בבית תמהוי. לבדוק שכמות השולחנות תואמת, ושכל שולחן מלא כסאות. למלא שולחנות באורחים לפני שפותחים שלחן חדש (רצוי בעניין זה שהאחראי יהיה adam נייטרלי ולא מהמשפחה). לחלק את הברכוניים (כבר בתחילת הארוחה, למי שהולך). לבדוק שאכן הגישו את התפריט שהוזמן. להורות למלאצים להגיש נטילת ידיים לשולחן החתן והכליה כשיגשו לאוכל. אולי שהאחראי יdag גם לחתן נדבה מטעמכם לעניינים שפוקדים את האולמות.

אחראי מתנות : תפקידו לקבל מפתח לחדר או ארון המתנות, להראות למוזמנים היכן להניחם, לדאוג שאף adam לא נוטל אותם, לשמר עליהם גם בזמן החופה וגם בסיום החתונה. להעמידם אותם ברכב המועד לכך. כל הניל' חשוב פי כמה לגבי היציקים. לוודא בסוף החתונה שלא נשארו מתנות (וחפצים) באולם.

מה מבררים מול גן/אולס: (גערט מtower החוגרת "מתחתנים")

- כתובת + מיקום מדויק:
- טלפון ופקס:
- זמן נסעה מנוקודה מוכרת סמוכה:
- הערות על הגעה (לדוג' שביל משובש, יש סימון נוח? האם יש מכווני דרך?')
- סוג אולס: אולס / גן סגור / גן פתוח / שילוב (האם תמורה תוספת תשומות? متى מורידים קירוי?')
- מקסימום/מינימום אורחות בכל אחת מהקומות והעונות (חורף / קיץ, פתוח / סגור)
- האם יש כמה אולמות? אם כן, כמה אירופים במקביל? איך הם מופרדים (שילוט, אקוסטיקה וכו')
- האם המקום חבר באיגוד בעלי האולמות (האם יש לו רישיון תקף?')
- האם יש ביטוח צד ג'?
- האם יש תעוזת כשרות? איזה?
- האם יש גנרטור חירום?
- האם יש ריסוס נגד יתושים?) ואיזה?
- האם כולל מפות / מעתפות?
- האם כולל כספת ועגלה למתחנות?
- האם כולל דברים נוספים?

חניה:

- מיקום ייחסי לאולס, סלולה / כורכר / אחר, גישה לאולס מהחניה.
- סדרנים: כן / לא (איך הם לבושים? איך הם מכונים את התנועה? האם צריך להוסיף להם טיפ?')
- מס' מקומות חניה:
- חנייה נכינס: כן / לא, ומיקום ביחס לאולס
- בכלל זמן האירוע תהיה תאוריה בוגרשה החניה יהיה נוכח לפחות סדרן חניה אחד.

מתקנים ושירותים:

- האם יש גישה לנכים?
- מס' סועדים לשולחן
- האם האולס נותן קישוטים לשולחנות? אם כן איזה?
- האם האולס/גן דואג לשילוט ברור להכוונות האורחים לאולס/גן?
- האם האולס/גן דואג למטפות בכניסה לאולס/גן?
- האם בכניסה לאולס/גן יהיה סדרן מקומות אשר יתן לאורחים את מספר השולחן?
- האם האולס/גן מציב כספת וארגו למתנות בקבלת הקהל וידואג להצפינים בחדר נועל החל מהחופה עד סיום האירוע בנסיבות איש הקשר של בני הזוג לפי סיכום מראש?
- מס' תאי שירותים (גברים / נשים)
- האם יש מנקה לאורך האירוע אשר יdag לנקיון ולצד?

החופה:

- מיקום החופה:
- מס' כסאות מול החופה:
- גישה לחופה:
- גודל החופה: (תחשבו כמה אנשים צריכים לעמוד מתחתיה)
- האם יש עיצוב חופה? מה הוא כולל?

אובל:

- כיצד סופרים את המנות באירוע?
- האם בכניסת קהל יסתובבו מלאקרים בין האורחים עם מגשי שתייה ואוכל?
- סגנון הוגש: מזנון + הוגש לשולחנות / מזנון בלבד / הוגש אמריקאית או רגילה?

קייטרינג:

- של המקום בלבד / אופציוני של המקום / מרשימה מומלצים בלבד / חיצוני פתוח
- האם עיצוב המזונונים הוא של המקום?
- האם ניתן לשלב הוגש למספר מצומצם של שולחנות ואם כן כמה?
- על כל כמה אנשים יש מלצר?
- על כל כמה אנשים יש מזנון?
- האם יוגש יין לשולחנות? ואייזה?
- בסיום האירוע יעביר הגן את המנות הנותרות לבני הזוג או בני משפחתם.

ריקודים:

- גודל רחבה הריקודים:
- מחיצות - כמה יש ואייזה סוג?
- מערכת הגברת: כן / לא - האם תשלום?
- מערכת תאורה: כן / לא - האם תשלום?
- הגבלת זמן למוסיקה: כן / לא
- הגבלת גובה מוזיקה: כן / לא
- האם יש אופציה לחימום/קרור המקום? (מזגן, מאורירים על הרחבה, תנורים לחורף)

אבטחה:

- מה מספר המבטחים באירוע. (המשטרה ממליצה מבטח על כל 100 איש.)
- לברר ולבקש שבעל משך האירוע ועד אחרון האורחים יהיה נוכח מבטח חמוץ בכניסה (בתוספת תשלום אפשר לבקש גם בכניסה לחתינה).

מחירים:

- מחירמנה: _____ כולל / לא כולל מע' מ** חשוב: הקפת הדולר או קבועת גג לדולר, או קבועת מחיר שיקלי למנה.
- מחירמנה ליד לעתים יקרים מתחת לגיל 6 אינם נחשבים ל"מנה", בעיקר בקייטרינג חיצוני).
- מקדמה:
- רזרבי: האולם יסדר מספר שולחנות כפי שיודיעו לו הזוג מראש, וכן יהיה מוכן לתוספת של 15% מקומות ומנות נוספות במידת הצורך.
- הזוג יידאג להעביר את שארית התשלום ביום שלמחרת האירוע.

חשוב לברר עוד:

- הזוג יידאג לאיש קשר בין הגן לבני הזוג לפתרת בעיות ולמהלך אירוע תקין ויודע על כך מראש.
- בכל מקרה של כח עליון הכלול: פגעי טבע, הכרזת מלחמה, פגיעה פיזית בתשתיות הגן אשר תמנע מהלך אירוע תקין, מותם פתאומי במשפחה הקרובה, וכו', יבוטל החוזה וכל ההתחייבויות של שני הצדדים ותוחזר לבני הזוג המקדמה לשולמה.
- במקרה של הפרת אחד התנאים לעיל במידה שתפגע בעצם קיום האירוע או במהלך התקין יפצע האולם את בני הזוג בסכום שיווסכם.
- החוזה יחתם רק לאחר הטיעימות. במידה ולא יסגר חוזה עקב הטיעימות יוחזר הפיקדון לבני הזוג.

ב"ה ביום יש מגוון שירותים בסוגנותות שונות – מאות אולמות, עשרות צלמים, וכו'. בחברת הזו קובצו מספר קטן של שירותים שאמורים להיות זולים יותר ו/או מומלצים. הרשימה נלקחה מחוברת ישיבתית ישנה ויתכן וחלק מהרשימה אינה מעודכנת, במיוחד הטלפונים הנידים. לעורכת החברת אין אחריות על אמינות וטיב השירותים.

ניתן למצוא פרטים מעודכנים ב"לקראת חתונה" של אתר כיפה, באתר "קול שמחה", בדף זהב (גם באינטרנט) ובמקומות נוספים.

אם מצאתם פרטים שגויים, שירותים שכבר לא קיימים, או אתם מכירם שירותים זולים נוספים, אנא עדכנו אותו! תודה!

ארגון שמחות

052-8319917	052-8319916	1-800-45-30-45	שבוע	אולם ומלאו
052-3281793	03-5746378	חייב לוגר	שבשעות'	מחאות אירועים
מחירים מעולים	03-5745282	שמואל	הפסגה	כלולס
	1-800-455-455	יעל		
24 שעות ביממה	1-700-700-951			מורשת-קול שמחה
	03-6165414	בלחה		משמחים
משרד : 02- 6240666	052-8693666	יוני (?)		נווי אירועים
050-7585574	052-8693733	02-6560536	שמעון	
02-5836355	052-4267641	053-302047	שפיבק	

קייטרינג

ארץ חיטה	052-8891700	מנחם	מחירים טובים ואוכל מצוין
דليس	052-2297930/2	02-5800182	בד"ץ עדה חרדיות
הכוכב	052-8319864	חגי כהן	
מהדרין	02-5387711	מנהל : יוסי	
רב Klein	057-7753167	03-9606204	כפר חב"ד בניימיין
תומר	02-6416865	נתן קניג	בד"ץ עדה חרדיות
תפוח בדבש	אלן	עפרה	מוטי
	0522879637	02-9973068	0522879637

- "נופש על רמה" - קשת יעקב 04-6960562
- "קבון אפטיט" - 09-8994407
- "קייטרינג חז"י" - שברץ 16 רעננה 052-2457637 ,09-742159
- "גלאט קיטרינג" - 052-2882002
- "הופמן" - תל אביב 03-6965548 ,03-6965453
- "מטעמי רחל" - קדומים 09-7921711
- "פיסת בר" - 052-2427535
- "וועד..."
- "בקון אפטיט" - 09-8994407
- "גלאט קיטרינג" - 052-2882002
- "הופמן" - תל אביב 03-6965548 ,03-6965453
- "מטעמי רחל" - קדומים 09-7921711
- "פיסת בר" - 052-2427535

תרומה לנזקקים

קרן הצדיק – גמ"ח לאיסוף מנות מיותרות שנשארות במטבח וברכבלת הפנים בסוף החתונה, במקום שיירקו לפח. <http://www.khk.org.il> 02-6513111 1-800-20-33-20

אישור הגעה וסידור הושבה ליד שולחות

(נערך מתוך חוברת "מתוחתנים")

בחלק הראשון מוטלת עליכם החובה להתקשר (כון, להיות קרציות) ולבצע אישור טלפון מי מגיע, מי עוד לא יודע אם הוא מגיע או לא, ומילא מגיע בטוח. בד"כ כתובים בהזמנה טלפון לאישור הגעה עד תאריך מסוימים, ולאחר תאריך הגג – התקשרו אתם לכל אלו שלא הודיעו כדי לבקר. אם לא נעים לכם אפשר לבקש מצד שלישי להתקשר.

בכל מקרה להוריד כ-15% - למשל, אם מכינים שולחן לאנשים מהעבודה ואישרו 30 אנשים או ערכו ל-27-26 אנשים, ואם הגיע זוג אחד יותר אז צרפו להם כסאות. בדקו באירועים אחרים של המשפחה שיעורי הגעה, כך תהיו מוכנים טוב יותר לבאות באירוע שלבכם.

טבלה לדוגמה:

שם	טלפון	פרטים			
		כתובת	צד	זמן	ישיבה
שם	טלפון	כתובת	צד	זמן	ישיבה
משפחה כהן	11111111-02	הכליה פה...	אי שם, ⁴ 2	נשלח 1	3 שולחן מס'

החלק השני הוא סידור ההושבה של האנשים שהודיעו כי יגיעו. הקפידו לא לסגור את כל השולחנות, השאירו מספר שולחנות עם 8-7 אורחים, כך שם יפתחו ואתכם במהלך האירוע מושלמים, תוכלו להסביר אותם לתוך שולחן קיים. אם נאלצתם לפתח שולחן בשביל שני אורחים, יהיו מקומות שידרשו מכם תשלום על שולחן מלא (10-8 מנות).

אפשר להושיב בצורה מדויקת (לפרט כל משפחה/זוג/אדם באיזה שולחן הוא יושב), ואפשר לסדר בכלליות "משפחה", "חברים מהישיבה", "חברות מהשירות הלאומי" וכו'.

חשוב לעשות סדר עדיפות מסוים מבחינת קירבה - מה שמקביל בד"כ למוחיבות האורחים להגעה לחתונה:

1. מי שקרוב מאד (משפחה קרובה, חברים קרוביים) חשוב לעשות לו סידור הושבה מדויק מותוק הנחה כי כל אחד מקבוצה זה יגיע.

2. למושלמים הפחות קרוביים ומחוביים כדוגמת משפחה רחוקה וחברים של ההורים ממוקומות העבודה וכו' (הכל בהתאם לאורחים שלכם) במידה והם מאותה קבוצה, לדוגמא מקום העבודה של ההורים, נניח ואישרו 30 אנשים את הגעתם יש לשמר להם לדוגמה שני שולחנות של 12, ולכל אחד מה 30 לחתונה פתק לאותם שני שולחנות. במידה וכולם יגיעו אז יפתחו להם שולחן רזובה או לחילופין יושבו אותם במקומות של המובטחים שלא באו לבסוף.

3. במידה ויש כאליה שלא אישרו סופית, יש לחת את הקבוצה של כל אלה שלא אישרו סופית, (נניח ויש 20) ולתת לכולם פתק הושבה לשולחן אחד. כך כביכול גם מתחייבים ל-10 מקומות ובמידה וכולם מגיעים פותחים להם רזובה או מושבים אותם בחורים של המובטחים שלא הגיעו. כך מנצחם פחות או יותר את הרזובה.

❖ וודאו כל הזמן כי ברשותכם (או ברשות אדם נוסף שייהי אחראי) הרשימות המעודכנות.

❖ וודאו כי בקבלת פנים יהיו לפחות קרוב אחד מכל צד שיוכל לזהות את האנשים ולפטור בעיות ואי-וודאות.

רعيונות לעיצוב שולחן

- ❖ נרות דקורטיביים.
- ❖ סידור פרחים חמוד בתוך וואזה.
- ❖ קערית זכוכית עם נרות צפים.
- ❖ פלטה ועליה נרות שונים.
- ❖ לפזר פוטיפרי מסביב.
- ❖ לפזר עלי ורדים טריים.
- ❖ קערית קטנה עם עדשים צבעוניות (פרווה) עם פתקית עם שם החברה וחותמת הקשרות.
- ❖ קערת פירות העונה.
- ❖ סידור של פרחים מיובשים.
- ❖ עלים במחיר 60 ש"ל קילו (בחנות קטנה בnalת בניין).

פרחים			
гинונים	רחוב	מספר	כתובת
03-5783532		רשב"ם 15	בני ברק
03-6195842	03-748455	מיימון 46	בני ברק
052-8384610		נחלים	ולמן
03-9491579		בנימין 18	רחובות וריה שלוסברג
09-7921525		חברוני, קדומים	סידורי פרחים
054-3090663		מיכל שלו מעלה שומרון	סידורי פרחים, משלוחים, זרים, עציצים ומתנות
03-9320080		מושב מזור	פרחי ברנט
03-9338883		קניון סרקין פ"ת	פרחים שכאה
03-9335404	054-5464184		שלומית כהן

ארגון החופה

- רצוי שתהיה על במה מוגבהה. שיהיה שביל אליה (עמודי פרחים וכדו') וכך יוכלו כולם לראות אותה, לצלמים יהיה מקום וכו'. לראות שיש מספיק תאורה במקום החופה.
- יש מנהגים לאיזה כיוון פונים החתן והכלה וצריך לחשב את זה כশమחливיטים היכן היא תעמוד.
- כדאי שעמודי החופה לא יעוטרו ביוטר מדי פרחים וקישוטים כדי שלא יסתירו את הטקס.

❖ **עיצוב חופות ואולמות :** 09-7962993 אוסנת ונגיא.

❖ **עיצוב חופה :** טל 0507550044 או עם אליק 050242543

אחראי חופה:

- לדעת מתי קורה כל דבר. מתי מתעתפים בטלית, שמים אפר, הרבה אומר ד"ת, איזה שירים להקה מנוגנת בכל שלב, ולהזיכר אם שוכחים.
- רישימת דברים שצריך לבדוק שיש בהם (אפשר לחתת מגמ"ח – יש חמו, בעיקר בריכוזים חרדיים בבני ברק וירושלים):
 - ✓ החופה עצמה (מוטות ופרוכת) – אם צריך.
 - ✓ שני גביעים (אם יש אחד – לשטוף אותו בין הקידושים לנישואין) – אם האולם לא מביא.
 - ✓ בקבוק יין שכשר גם לחתן וגם למסדר הקידושים. יש המקפידים שלא מיצ' ענבים. יש ככלו שנוהגים דזוקא יין/מיצ' ענבים אדום. לאלו שלא נוהגים – כדאי שיעשר יין גם לשבע ברכות בסוף החתונה, לא תמיד האולם מספק.
 - ✓ הכתובה + עט + מטפחת או חפץ אחר לקניין.
 - ✓ הטבעת!
 - ✓ טלית (לנוהגים) (להוריד את התוית).
 - ✓ קיטל (לנוהגים) (להוריד את התוית).
 - ✓ כוס זכוכית לשבירה (לעתוף היטב למניעת נזק) – אם האולם לא מביא נרונים לשושבינים (לנוהגים), נרות וגפרורים.
 - ✓ רישימת המברכים (מסדר קידושון ועודים).
 - ✓ מומלץ להשיג את השבע ברכות מודפסים בגודל, כל ברכה בנפרד.
 - ✓ אפר (לנוהגים). אפשר לשמרו אצל בcis, או אצל הרבה.

- לחתת בסיום החופה את כל המברכים הניל' ולשמור אותם. יש שאוספים את הocus השבורה ומשתמשים בה להכנת תמונה.
- כדאי לברר מראש מי אחראי על כל חפץ, לדוגי – יתכן והרב מביא את האפר ואין צורך להכין, יתכן והאולם מספק את הגביעים והocus, וכו'.

להקה

- גם להקה של שלושה נגנים (שאחד מהם זמר) יכולה להיות מצוינת ומהנה. לעיתים נגן כל נשיפה מביא כמה כלים. להקה מתחילה שמנגנת טוב (תבדקו אותם) תעשה שמחה לא פחות מלהקה אופנתית וידועה שתעלה לכט 2000 ש"ח (!!!) ויתר.
- לברר כמה נגנים, כמה כלים וายלו כלים.
- לחשב כמה שעות צריים את הלהקה ולבדק מחירים עבור מספר שעות זה. לסטם מראש שימושיים להם מהרגע שהם מתחילה לנגן ולא מהרגע שmaguiim לאולם. לקבוע מחיר מראש ולשלם בסוף הערב. לעתים הם רוצים מקדמה לפני החתונה.
- להציג בפניהם אחראי מטעמך שرك הוא ייתן להם הוראות. שלא ישמעו לפקודות בעל האולם שרוצה להגיש את המנה הבאה ויקטעו את הריקודים וכן הלאה. להציג בפניהם את האדם שבסוף הערב ישלם להם.
- יש להקות שמתעקשות להגביר את הווליום גם בניגוד לרצונם המשפחתי, לכן רצוי להכניס בחוזה סעיף שלמשפחה/האחראי יש זכות לשלוט בעניין.
- לבדוק שיש רמקולים חזקים עבור כמהות המוזמנים ושיגיעו גם לנשים. אם הצלם וידאו רוצה להקליט את הלהקה - לדאוג שיש להם חיבור להקלטה. לבדוק שיש להם מיקרופון ורמקול שmaguiim עד מקום החופה (אם היא לא בתוך האולם). אפשר ורצוי לבקש לזכרת הקלטה של החתונה.
- לחתת להם רשימת שירים שאתם אוהבים. לסטם איתם متى שרים כל שיר (שיר לכיסוי הכללה, להולכת החתן, להולכת הכללה, 7 הקפות, "אם אשכחך", בדרך לחדר ייחוד), متى מזרחי, חסידי, צעד תימני וכו'.
- יש זוגות שמתאימים ביניהם שירים שישמן לכללה לבוא לעזרת הגברים (רצוי לומר לחברה שתזכיר הכללה. רצוי גם שהיא תדע מי אחראי הלהקה).

אחראי להקה : בהתאם בין זמני הגשת המנות לבין הלהקה. להיות ליד החתן אם הוא ירצה שיר מסויים (או להיפך), ירצה שהכללה תבוא וכדו'. להודיע על זמני יציאת הסעות. להזכיר להקה איזה שיר הם צריכים לשיר בשלבים הكريיטיים (כיסוי הכללה וכו'). לידע את לחברה של הכללה לפני שמביאים אותה לעזרת גברים. לדאוג שאחראית השירים של הכללה תדע מי אחראי הלהקה.

להקות

אילת השחר	איציק וויס	יוסי	שניאור	אבייחי פז	7 נגנים	050-5647487	09-7922751
אדרון						052-8870567	
ازמירה					תזמורת עם חיליק	054-617017	
						054-5943994	
אריאל אלורו							02-5380849
בקروب אצלץ					6 נגנים	050-8225009	
הכעתקתה					www.live-music.co.il	050-5592673	
הניגון שבלב	אליעזר רוזנפלד				7 נגנים		02-9941667
חימס בנט					דרך 'משמעות' כ- 1250 1200 דולר		
חימס דוד					04-8624580	052-2613140	04-8663910
ירמיהו	שמעאל				אריאל האמרגון	052-8439571	
ישראל דגו					03 - 6746555	052-4833446	03-5745282
להבה	יחיאל				כדי להגיע דרך אתר שמה		09-7675790
לכתחילה	אביישי				052-2631597	02-9918871	
מבראשית	אבניר				6 נגנים, 3 זמרים, קלים אולטרנטיביים	052-2308699	
מוסא ברליין	דורון				052-3421306	03-9361120	
מקדם	שלומי				052-2725307	03-9362082	
מקדם - הר ברכה	יאיר				052-2646838		
משה תורגו'מן	יאיר				054-4998067		
נועם מיכאל	אבניר שבג				אמתיי 052-8397334	054-5320198	
עטרת					מיכאל : 050-7434178	050-7456794	02 - 9923079
עמירון דבר					תזמורת	054-5321878	03-5704054
ענבי הגפן					052-2769385	08-9459775	نعم
ענבי הגפן					052-2764624		נתנאל
ענין אחר					050-5706954	08-9390515	עקביה
עקביה מרגליות						02-9973028	
קול התוור	יף-עד זגלמן				נגן אורגן מהר המור	050-787390	
קומי אורי	יואב				6 נגנים (יש זמר אבל כולם שרנים)	054-7891835	
רני ושמחי	עמייחי קופל				050-7843273	09-7920387	
שיר פשוט	בני				אלעד : 051367841 , 039362340	052-8834547	054-608059
שירו למלך	ספי					052-2229727	
שירת הלב	רפיה				052-2711286	052-8263400	
שלבהת	יחיאל					052-2631597	02-9918871
שמיים						052-3377545	
תפארת						052-8369476	

■ "צצצלי שמע" - 02-6540855	■ "שיר חדש" - עמייחי 0528454917
■ "קול מבשר" - 052-3804961	■ "ACHI ורזי" - בועז 050-5304486 (רק נפרד)
■ "רונבוי" - מאיר 052-2636084	■ "אליבא דאבא" - אריאל 052-8439571
■ יוסי קראוני - 050-5290790	■ בני פרידר - 02-5638840
■ "ברמי שיר" - שרון 052-3707807	■ "הטריק הבא" - 052-3857192
■ "הזר" - בן ציון - 052-2404111	■ נשמה - 052-2677750
■ "שבט אחים" - 054-6582540	■ רגעים - מנחים 052-5816617

צלם תМОונות

- לבדוק שהוא מצלם טוב. לראות עבוזות קודמות שלו ולקבל המלצות ממי שצילם אצלו –
 - גם על התמונות וגם על היחס והאמינות.
- לסכם שהאלבומים כוללים בתשלום.
- לסכם שתקבלו את **כל** התמונות, כולל אלו שבחרתם לא לפתח, על דיסק.
- רצוי לסכם מראש על מס' תמונות. בחתונה של 600-500 מוזמנים מספיקות בד"כ 300 תמונות.
- לבקש שלא יהיה ה"אמרגן" של הערב, שלא ינהל אותו, ימשוך את החתן וכלה לצילומים וכי. שלא יידחף בחופה בין המcobדים. וגם לא ברי庫ודים בין הבנות.
- אם החופה בחוץ – לידע אותו, שיביא תאורה מספיק חזקה.
- בד"כ אם הצלם תמונות והצלם וידאו מאותה חנות המחיר יורד.
- אם רוצים, לברר אם יש אפשרות לאלבומים אומנותי.
- אם הצלם מסדר עבורכם את האלבום, לדאוג שלא ישים תמונות כפולות במקומות שונים, ושיסדר לפי סדר החתונה.
- לראות אם יש לו רקעים לחדר הייחוד, לתמונות עם ההורים וכו'. לברר לגבי תמונות בנוי ותמונות סטודיו.
- לבקש שיצלם כמה שפחות תמונות עם נוף דומה.
- בהתאם לטעמי הזוג מצטלים.
- להנחות אותו שאין צילומים פרטיים.
- למןות אחרי על הצלם – שמכיר את בני המשפחה כדי לא לפספס אף אחד בתמונות ולהיכן מראש רשיימה של אנשים שחשוב להצלם איתם ושהאחראי (שמכיר את המשפחה) שיביא אותם אל החתן-כלה יחד עם הצלם – לצלם אין מושג את מי צריך לצלם!
- לכתוב **הכל** בחוזה חתום. מה שלא כתוב – לא קיימ.

כלס ויזאו

- יש וידאו בכבלים (עורכים את המיקסר במקום) ויש על בטריות (עריכה באולפן. יש אומרים שאיכות הצלום שלו פחות טובה. ניד ולא מפrieve לרוקדים).
- יש שמקפידים שייהיו קלטות נפרדות לגברים (שאין בה ריקודי נשים) ולנשים (שיש בה הכל). יש שוכרים צלמת וידאו לנשים (אם היא מאותה חנות - זה יותר זול), יש שפוסקים שאין צורך.
- כדי לבקש מהצלם לראות עבודות שלו בעבר וע"י כך לסכם איתו על הצלום המתאים לכם, בלי אפקטים מיושנים, צוות צלמים מקצועי, וכו'.
- לבדוק שיש לו אפשרות להקלת הלהקה בצורה אינטגרלית.
- מקובל לבקש בתחלת הקלטות תקצר ("קליפ") של החתונה (וידאו קליפ עם הקטעים הći יפים. אין תמיד לצלום סבלנות לראות הכל...). אפשר להכניס בהתחלה תМОנות ילדות של החתן והכלה או כל רעיון אחר.
- להכיר לו קרובים וחברים חשובים שיתרכזו בהם.
- אפשר לבקש: שלא יכסה את הרוקדים, שלא יצלם יותר מדי אנשים כשהם אוכלים, שייצלם את החופה בשלמותה (לא יקטע באמצעות ברכה וכו'), שיתמקד גם בחתן ולא רק בכלה, שיביא חוט מספיק ארוך שיגיע לחופה ולהדר היחוד.
- בקש שלא יסנוור בחופה את החתן והכלה.

כלס		
054-5794046	02-9709346	אלנטון גוטווריט
052-8614784	08-6411087	דוד פרידמן
066-318613		רחל פריז (צלמת)
054-5489902	02-9709208	חני (צלמת)
050-7973104	02-9943379	יניב ישראלי
055-680033	02-9975694	אליה כהן - ארזי
050-7494501	02-6518548	נחשות פיליפסון
050-6443113	03-9344499	הלו לדרמן
050-5306873	03-9305189	רפיה פרידמן
054-4286064		רימון
	09-7461234	זום 10 - איתנמר
054-5244030		אלעזר בן שלמה
050-5636434		עומר לנדי
050-5319516	08-9940047	עמי אנטמן
052-3664690		בועז כהן
054-4654707	03-6195766	ברכיה שמעון
052-2592677		יגאל
054-4354034		יורם כהן
052-2728277		רון הצלם
052-2889642		שמעון
054-5640537		ניר קמינסקי
052-3955798	08-6603106	פורטוגני (חיים)
052-8789874		רגעים מנחים

הזמנות וברכוניות

יצור ההזמנות לוקח בד"כ עד שבוע. חיפוש הכתובות לוקח גם הוא זמן. יש לחשב זאת בלוח הזמנים.

כמה הזמנות וברכוניות להכini? בד"כ אין הפרש רציני במחיר אם מגדילים את כמות ההזמנות המודפסות. כדי להזמין כמות עודפת ולא להיתקע בסוף בלי הזמנות. אם נחלקים על הנוסח ניתן בד"כ להזמין 2 נוסחים בתשלום קטן נוספת. לעומת זאת ברכוניות צריך להדפיס כמות פחותה ממספר המנות שהזמנתם ולהוסיף את כמות הרכוניות שצדך לשבת חתן ושבת 7 ברכות.

כדי שברכוכן יהיה זימון לנישואין ולבב ערבבות.

לעתים עדיף להשיג באופן פרטי את הננייר (עם הטרחה הכרוכה בכך) ולהביא לבית דפוס – יתכן כי שימוש בננייר של בית הדפוס יהיה יקר יותר.

יש בתים דפוס שימושאים לכך את מלאכת הקיפול.

מה לכתוב בהזמנה? אם צריך כדי לרשום "נא לבוא בלבוש צנوع". אפשר לרשום קווים אוטובוסים שמשמעותם לאולם או לצרף מפה (אלא אם כן האולם נוטן מעטפות עם המיקום של האולם). יש האוסרים לרשום חלקים פסוקים בהזמנה ומתיירים רק בצורה מיוחדת, ויש שאסרו כתב אשורי. יש שרושמים כשהחתונה נפרדת את העובדה. יש לרשום "בדיקה" אם אכן מתכוונים לעמוד בזמניהם. כדי לכתוב טלפונים בהם יש לאשר הגעה.

כדי לחשב מראש ולהראות אותו לכל הצדדים לאישור. זה יכול לחסוך הרבה זמן של תיקונים מול הגרפיקה ועוגמת נפש מכל הצדדים.

לחפש במשפחות מישחו מסודר שיש לו רשימת כתובות וטלפונים, וכן לשמר את הרשימות שלכם למען הבאים בתור (חתונה, בר מצווה וכו').

צריך לשולח זמן מספיק לפני החתונה (לפעמים הדואר שובט), בחודש לפנייה – לנמענים שמחוץ לעיר, כשבועיים לפנייה – בתוך העיר.

לא להכניס את כל ההזמנות לאוთה תיבת דואר, ולעורך סקר קטן שהזמנות אכן הגיעו ליעדן. הכי טוב זה לגשת לדואר, לתת את כל המعطפות, לומר שהן מבוילות והם ישלחו בעצמם – אפילו לא צריך לעמוד בתור.

בתים דפוס

א. גראינשטיין	הזמןות	03 - 6747737	זול. בני ברק.
ازמירה		02 - 6273360	מאוד זול, רח' מאה שערים 110
בית דפוס		03-6881063	רת' לבנדה 19 פינת לוינסקי
ברכוניות לשמחות	העיר העתיקה	02 - 9978738	
דפוס אלון שבות	ברכוניות ומצורות	02 - 5388121	אלון שבות
דפוס אלמוג		02 - 5382232	5381216
דפוס המכון		02-5382583	מאה שערים
דפוס פלוס	הכל! מחירים טובים!	03-5794141	בני נזר 5 בני ברק
השורשנים		02-5389968	ירושלים
רפוייעל - עטרת'	הזמןות וברכוניות	050 - 7395343	
שימל, בני ברק 03-6182547	דף ואות, פרישמן 14 ב"ב 03-5225566		
גראפיק 2000, נורוק 7 בני ברק 03-5704969	''יהלום'' - ''מרכז הספר הספרדי'' ב"ב 02-5373077		
050-5397748	הזמןה - יהודה הלוי 131 ת"א 03-6851666		

בית דפוס שמעסיק אנשים בעלי כרכים מיוחדים וגם מוסיף פתק בהזמנה כדי לתת הדעת עניין לכך
שעוד אנשים יתודעו למצווה חשובה זו. דנה גבאי 02-5693320 דוא"ל : adm@icelp.org.il

ריהיטים ומוצרי חשמל

- **חשיבות מאוחזן** לברר לפני הקניה עם חברים שהתחתנו בשנה האחרונות. תגלו שהדבר יחשוך למס הרבה זמן וסיבובים בחניות, ובעיקר - הרבה מאוד כסף.
- בדקו שכותוב בבירור "משוק מורשה". אל תלכו לחניות לפני שבדקתם עם חברים איזה דגמים יש להם, האם הם מרווחים מהם, ומה המחיר שהם שילמו עליהם, לאחר המוכרים ייסובבו אתכם' עם דגמים שווה להם למכור ויתנו לכם מחרירים יקרים. מוכרים לא רוצים לתת הצעת מחיר בלי שיש לך מחיר של מחרה, שכן בדקו עם חבר שהתמקח וקנה בזול כמה הוא שילם על הדגם שאתה רוצים לפני שתבוاؤ לחניות.
- הרבה פעמים עם קצר חסיבה ניתן להשיג מוצרים טובים (בעיקר ריהוט) מדודים, שכנים וכו'.
- אפשר גם לחפש באתר יד שנייה כגון "אגורה", "יד2" ועוד.
- שכונים יש לבדוק שיש הובלה (כלולה בתשלום! אאי'כ אתם מארגנים הובלה משלכם) ושירות למקומות מגורכם (בעיקר אם הוא ביש"ע).
- כדאי לבדוק מראש הרהיטים עוברים בדלת הכניסה לבית ובחדר המדרגות (נויטים לשכוח...). כדאי לחשב גם האם הרהיטים יכולים לצאת מהבית אם מתכוונים לעבר אחריו זמן מה, והאם מחירי הובלות מיוחדות <כמו מנוף>- הם כדאיים גם לפעם הבאה שתעבירו דירה.

מקרר : יש שכונים דוקא עם 'פיקוד שבתי' ויש שלא (זה הרבה פעמים לא טוב למוצרים, כי המקרר לא עובד על טרמוסטט אלא לפי שעות). יש מקררים עם שכוללים שהם בעיתאים מבחינות שבת וכדי לברר עם רב או לבדוק בתעודת ההקשר. במקומות שיש הפקות חשמל לנקנות מפסק למקרר. הגודל המקביל למקרר (שגם יתאים לכשתהיו משפחה) הוא באזור ה- 500 ליטר.

תנור : עם תא חלבית ותא בשרי. ל'בלרס', 'בקו', 'ידלוני', 'סאטור' ו'קינג' יש תעודות כשרות (יש רבעים שלא מצרכים אותם). יש שעדיינים תא אחד+טוסטר אובן. יש שכונים תא אחד וממשיריהם את התנור לפני שמשנים מבשרי לחלב. יש שכונים גם חצובות לפשת. لكنות אך ורק כיריים עם אמצעי בטיחות!!! הילדיים הגיעו בע"ה לפני שתצטרכו להחליף תנור...

מכונות כביסה : בדקו מה הגודל המתאים לכם (5 ליטר? יותר?). פתח מלמעלה יותר נוח אך מונע אפשרות להניח מעלייה מכונת יבוש. אם קונים מכונת יבש יתכן שצדאי שנפח הכביסה יהיה שווה בשניהם. אחד הקוראים כתב לי שיתכן שעדיין שקיibilitה המuibש תהיה גדולה יותר כדי למנוע קימוט יותר של הבגדים.

מוצרי חשמל נוספים : מיבש, חימום (רדיטור - בטוח מדליה, צריך אותו בהמשך בשביל חדר הילדיים; תנור נפט - יותר חסכוני, יותר מסוכן). שאר הדברים: מגהץ, מיקרוגל, טוסטר, מערבל וכו' – מקבלים הרבה פעמים במתנות וחייב לנקנות מראש.

רהייטים : אל תקנו במכרז/בأינטראנט לפני שראיתם את הדגם בוחנות ובדקתם אותו. שבו על הנסיבות ליד השולחן התואם ובדקו את ההרגשה והנוחות. התאמו את צבעי הרהיטים זה לזה. זכרו את ערכה ואמינותה של עבודה עברית ושל חנות מוכרת שתהיה אמינה ולא תמכור לכם זבל. יש גם אתרי יד שנייה מצוינים כגון "יד2", "אגורה" ועוד - ראו נספחים.

יש כמה סוגים : הכי טוב (והכי יקר) עץ מלא, אוח"כ יש סנדוויץ אדום, סנדוויץ רגיל, סיבית (מתפוררת יחסית מהר), MDF. הסיבית וה-MDF נפגעים ממים ולכך כדאי בﾘיהוט שעלול להיפגע ממים לא לקנות מסווג זה. כשקוניים - כדאי לשים מתחת לארון חתיכות עץ שימנוו ממים להגעה לארון. לחשוב טוב אם לקנות זול, לפעמים זה לא משתלם לאורך זמן. מצד שני אם תעברו דירה עוד כמה פעמים עדיף לדוחות קניה של עץ מלא כדי שלא ייפגע סתם בהעברה ובינתיים להשתמש במשהו זול.

הﾘיהוט כולל :

שולחן וכסאות - זכרו שהשולחן מכוסה ביפה, שולחן משומש או ממתכת ופלסטייק עולה הרבה יותר זול ונראה אותו דבר. **שולחן למטבח וכסאות** (מתכת הרבה יותר זול).

ספה וכורסאות - מצרך לא קרייטי. אפשר לבחות עד שימושים משומש.

ספרייה - לספרים. אם מכינים בלבד יוצאה הרבה יותר זול (אפשר מבנים של אקרשטיין). לא לקנות מסיבית – זה יקבל בטן מהר מאד! **ארון בגדים** (ואולי שניים).

מיטות וمزרונים - לדאוג שייהיו בראים ולא (רק) מנופחים – לא לקנות לפני שבודקים פיזית! לזכור לקנות 2 מזרונים ייחדים ולא אחד זוגי. יש 2 סוגים של מיטות נפרדות : 2 מיטות נפרדות לחלווטין או מיטה זוגית שמורכבת משני חלקים כאשר אחת המיטות נעה על ציריים/גלגליים ויכולת להיפרד.

רהייטים			
אריה גוטליב גמ"ח	03-9325886		04-2738957 , 0522738957
גמ"ח	02-9931356		ברוריה ר宾וביץ (אמא של דסי זיל)
גמ"ח	דבורה כהן		02-9933503
גמ"ח	בירושלים		02-6416546
גמ"ח	רעננה		תמר ואלי ר宾וביץ 09-7742859 054-5392205
גמ"ח רהייטים יד שנייה מזרונים	בית אל, אבניר הכהן ניר אפרתי		050-6433523
מחסן המזרונים מיטות "פוטו" (נפרדות)	לייד בר אילון אילת 7 ת"א		02-9975654 050-6658124 02-5002536 03-5173826
מלבי	בכפר-סבא		גמ"ח רהייטים ועדי, בתשלום מוזל ימי א', ד' 19:00-14:00
עולם הרהייטים עת לשמה	דוד		זול - לודא איקות 050-7624610 03-6181475
רהייטי הבראה רהייטי עמק אילון	רח' מאה שערים		זול מאד, לפעמים בעיות באספקה חנות המפעל של הרהה מוצריים 02-5826080
רהייטים שפיז	"מזרון ועדי"		מחסן חרדי. פתווח בשעות מצומצמות. די זול. מהורי בעלה. 057-7444434 02-5386340
	תורת חסד 4		

רשימת ציוד לבית

רצוי לעبور על כל החדרים והארונות בבית החורפים ולרשום מוצריים שאין כאן ברשימה. יש כאן דברים שאולי תקבלו חתוננה אז כדאי לרכוש מהם רק את המינימום שצורך להתחילה, אם בכלל. גם אם בסוף לא תקבלו אותם, יתכן ותוכלו להחליף בחניות תמורה מתנות אחרים שתקבלו. אם חברים שואלים מה לנקות, כדאי מילכתה תחילת להם מתוך רשימת הדברים ש"אולי תקבלו", כדי שבטוח תקבלו...
יש דברים שיתכנן ותצטרכו כבר בהתחילה (במיוחד אם חזרים הביתה מיד אחרי החתונה, כמו קומוקום) אך יתכן שתקבלו את זה כמתנה, לכן כדאי לשאול את החורפים/חברים אولي יש להם דברים לתת בהשאלה לכמה ימים עד שתראו אם קיבלתם או לא. אם עוד לא הזמן גו' כדאי לחקת מミשו
בבשאלה כירה חשמלית שהוא כרגע לא משתמש בה.
לא לשכוח שצורך כלים לחלב, בשרי, פרווה ופסח, ולפעמים כדאי גם סטים של 12.

מטבח : מתקנים לייבוש כלים וליסכו"ם, סקווטש לכלים (חלבי, בשרי, פרווה, לשבת)+מתקן, ניילון נצמד, נייר כסף, מגבות נייר, מטליות, מפיות, פח אשפה, שקיות זבל, שקיות סנדוויצים, נטלה, סבון כלים, מגבים לשיש, סינר, כפפות בד מבודדות חום, שעוניות, פותחנים, קיסמים, קולף ירקות, קרש לחיתוך ירקות, פומפיה, מעורץ, נפה, סכינים שונים (למරחים, לחיתוך, ירקות, בשר וכו'), מסננת לכיר, קופסאות אחסון, פטיש שניצלים, קערות בגדים שונים, מסננת לאטריות/פסטה, פלטה, סלולה לירקות, תחתיות להגשה, כלים חד פעמיים (בעיקר להתחילה, עד שטובלים), מגנטים למקרר ☺, מזון לסוגיו.

דברים שאולי תקבלו : מפות, ספלים+תחתיות, כוסות, צלחות, סכו"ם, סיירים, מחבתות, כלי מטבח שונים, קומוקום, מיחם, כלים לתבלינים, מלחה ופלפלה, נטלה יפה, טרמוס, מכשירי חשמל קטנים (טוטוטרים למשל), קרש+סכין לחלות/לחם, מפיית לחות.

שירותים ומקלחת : כסא אסלה, נייר טואלט, נייר טואלט חתוク לשבת, מטהר אויר, מברשת לאסלה, נטלה, מתקן לטבונים, פח, סבון, סבון נוזלי, משחת שניינים ומי פה, מספרי/קוצץ צפרנויים, וילון אמבטיה+מוט לוילון, מטלים למגבות, מגב, מגב לשיש, שטיח לרגליים, מראה, תנור אמבטיה.

חדר שינה : מנורת לילה, מתלים, שעון מעורר, מראה (אפשר לבקש מתנה).
דברים שתקבלו : כל מיטה (לנקות מינימום!) – בד"כ מקבלים לאיירוסין.

ניקיון וכביסה : סל וגיגית כביסה, אטבים, אבקת כביסה, מרכץ כביסה, מסיר כתמים, חומר ריסוס, מגב, מטאטא+יעיה, חומר ניקוי (לכלים, רצפה, שירותים, חלונות, אקוונומיקה, מסיר שומנים), סמרטוטים, דלי.

כללי : כלים עבודה (דיבלים, מסמרים, ברגים, מברג, פטיש) כבל מאריך, מפצל לחישמל, נרות שבת, גפרורים, נר הבדלה+בשמי, כלים תפירה (מחטים, מספריים, חוטים בצלעים בסיסיים, גומי...), שעוני שבת, גומיות, עזרה ראשונה (פלטרים, מדחים, תרופות בסיסיות כמו אקמול), פומפה, פתקים, כלים כתיבה, מספריים, סלוטיפ, יומן טלפוניים, סלסלות, נורות חשמל, תאורת חירום, שטיח לכניתה לבית, קולבים.

דברים שאולי תקבלו : עציצים, מגהץ, קרש גיהוץ, כלים עבודה, תמונות, מתקן לקלות ודייסקים, מגבות רחצה, מגבות מטבח.

אוכל : כדאי שיהיה לימי הראשונים: עוגות ועוגיות לפינוק, שוקו/קפה/תה, סוכר, מלח, חלב, לחם, קורנפלקס, קופסאות שימורים, מרחחים שונים, מעט ירקות ופירות, מזון שנייתן לחם או לבשל במהירות (מזון מוכן/קפוא, פסטות, אורז, ביצים), קטשופ, שמן.

שמלת כלה וונעלן כלה

עכotta לבחירות שמלה

(נערך מתוך חוברת "מתוחתניים")

- לנסות גזרות שונות – גם מה שלא נראה כאופציה ממבט ראשון.
- לסגור שמלה לפני שיער ואיפור.
- את זכאיות למלוא תשומת הלב של המוכרים או המעצבת במקום בו החלטת רכוש/שכר שמלה. אם לא מתייחסים לבקשתייך או מנסים לדוחך לך סגנון שאינו לטעמך, חפשי מקום אחר.
- אין יכולות על חשיבותה של המקוריות, אך שמלה כבדה, לוחצת או מתנפנת מדי יכולה להיעיק עלייך בזמן הריקודים ובמהלך הערב כולם.
- קני את השמלת לפי מידת מדויקת, ועל תבוני על תכניות דיאטה שלפני החתונה. במקרה ההפוך, התעקשי על ביצוע תיקונים הכרחיים כדי להגיע להתאמה מושלמת.
- אל תתפתי להצעות, מבצעים או הנחות הניטנים דזוקא לשמלות שלא הולמות לא אותך ולא את טעמך.
- מומלץ לבחור שמלה שתיה נוחה, לא רק יפה. אותו הדבר עם בגדים תחתוניים ותכשיטים, שיהיו נעימים ולא יפריעו.
- תמיד אפשר "לתחמן" עם התפירה. למשל, במקרה של זרועות עבות, לא הולכים על שרולרים חלקים אלא שוברים את הבד עם תפירים קטנים שיוצרים אשלה של משחן צר יותר. ידיהם שמנות אפשר להסות ע"י שרולרים טיפ-טיפה יותר מנופחים או שרולרים רפואיים מתחילה (לא ביטנה). כדאי להתייעץ עם התופרת.
- לבן לכוארה נחשב לצעב משמין, אבל אם הולכים רק עם לבן, בלי שבירות של צבעים אחרים, העין רואה את השלם ונוצרת ויזואליות של גוף יותר דק ואורך חשוב גם למצוא את "הלבן" שלק ולנסות להתרחק מגוון שדומה לצבע העור. אפשר לשחק עם הטקסטורה והמרקם של הבד, ולבחור, למשל, בד לבן שמותבעים בו פסים לאורך.
- lezem zor shmatias leshmala.

נקודות לבירור למול התופרת:

- המחיר לשמלת כולל מע"מ.
- מה המחיר כולל?
 - עיצוב שמלה אישי לקנייה.
 - אבייזרים: הינומה, צעיף, כפפות, תכשיט, זר בהשאלה.
 - מספר מדידות ותאריכים.
- השמלה תהיה מוכנה עד שבוע לפני החתונה, לאחר תיקונים אחרונים.
- אם השמלת שכורה – לסקם מי אחראי על נקיונה.

טיפים למדידת השמלת:

- מומלץ לבוא בלבוש נוח, בגדים שקל לפשר וללבוש ונעלים נוחות, להסתובבות ארוכה בין החנוונות.
- כדאי להביא איתך זוג נעלי עקב (לא חשוב הצבע, העיקר הגובה) למדידות. עדיף את אלו שתלבשו בחתונתך, ואם לא – אז בגובה המתוכן.
- לא מומלץ להגיע למדידות עם שכבת איפור ממשמעותית: המיק-אף והלייפסטיק נוטים להימרח על השמלות הלבנות ולהשאיר כתמים לא נעימים.
- לא מומלץ לבוא עםcosa בתכשיטים. משתי סיבות: ראשית, עגילים, צמידים ושרשראות עלולים להיתפס בבגדים (במיוחד בשמלות אלה עתרות בדים ומלמלות) ושנייה: עדיף למדוד את השמלת "נטו" בלי הפרעות ואביזרים עודפים, מקסימום להביא את מה שתלבשי בחתונתך (אם כבר יש לך) ולשים עליך אחורי שמלת שמוצאת חן בעיניך.
- כדאי ללבוש בגדים תחתונים נוחים ותומכים, עדיף עם כאלו שתלבשי גם בחתונתך. אם צריך – גם מחותב או חגורת בטן.
- כאשר הולכת למדוד שמלות אלה, לכני עם מישחו שמיין בתחום, ושלא יתבישי להגיד לך את האמת.
- כאשר באה למדוד, אל תתבישי לשפט, מקום, לצועז, לركוד, להתכווף, ואפילו לקפוץ קצת. השמלת צריכה להיות נוחה לך לאורך כל הערב, גם במהלך הריקודים. בהשכרת שמלת אלה, זכרו שיתכן והיא עברה כבר אלה או שתים, ונערכו בה שינויים. חשוב לבדוק את כל חלקייה בנפרד.
- כדאי לסתם מראש על המועד בו תקבלי את השמלת, לא פחות מ-3 ימים לפני החתונה.
- **חוק ברזל שאסור לשכוח:** כל הכלות נראות טוב. עם ההינומה, השמלת, הנעלים, והאושר על פניכן – אותן מקסימות, אבל הכח חשוב – החיו!

נעליים

- אפשר שיהיו בצבע של השמלת, אך היום מקובל מאד שנעלים נעליים לא דוחקן בצבע לבן אלא גם בחום בהיר, בז', אופוויט, ואפילו נעליים חומות או בצבע אחר.
- ללכת يوم שלם עם הנעל כדי להתרגל, ואפילו כמה ימים לפני – כל שבת שנמצאים בבית לפני החתונה – לשים את הנעלים (ולשמור עליהם). לא לצאת איתן החוצה כדי שלא יחרסו.
- לשים פלסטר איפה שמשפשף.
- לשים גומי על הסוליה כדי למנוע החליקות.
- לركוד עם הנעל בבית כדי לנסתות ב"alive". יש כלות שקוננות נעלי ספורט לבנות לחתונתך, וכך אפשר גם לרקוד.
- יש כלות שנעלות נעליים יפות (ופחות נוחות) לחופה, ולאחר מכן מחליפות לנעלים נוחות/נעלי ספורט לריקודים.
- אם הנעלים חדשים ויש מדבקה למיטה – להוריד את המדבקה.

שמלת כלה

שם	בעליים / מקום	טלפון	פלאפון	הערות
אדיבה רום	ירושלים	02-6426287		משולם ראט 4 בית וגן י-ם
אהבה	תל אביב	03-5461495		דיזנגוף 231
אלה	רמת אביב	03-6425711		תופרת
אסטי בוקר	ירושלים	02-6248062		מעצבת ותופרת
אתי	רעננה	09-7486966		
גמי"ח	באפרה	02 - 9931356		ברוחיה ריבנוביץ (אמא של דסי ז"ל)
גמי"ח בתשלום	בעפרה (רותי אטיאס)	02-9973046 02-9974196	054-7940380	מבחן גדור ויפה.
הילה כהן	ביתר	02-5802543	057-3199993	גמי"ח
ז'קלין	נתניה	052-4651776		מומלצת
חנה גינזבורג	ירושלים	02-5372285		
חנה לוי	קרני שומרון	09-7929119		
יד אברהם		03-5170573		חינס תמורה ניקוי בלבד
יד בתיה	ירושלים	02-5817499		
טליציה		08-9353594		תופרת - נפתלי בן אפרים 10\19
מיכל יונגריס		08-9263896	050-9726652	057-7707441/2 , 054-6356742/1
מיכל תיק	נתניה	09-8848580	050-7246348	גמי"ח ע"ש דקלה אלוואי
רחל בן-ברוך	רחובות	08 - 9459234		כ1000₪ לשמלה. מבחן גדור!
רחל ויסמן	כפר חב"ד	03-9606993		
רינה אוחיון	רחובות	08-9458145	054-5770235	הפלמ"ח 1\9
רינה חדד	רחוב מ"ג 22, ירושלים	02-5370111	057-3170111	יש גם נעלים ומחלקה של גמי"ח, אייפור וסירוק.
שרה הנדר	ירושלים	02-6428221		
שש וארגמן	חשמונאים (יעל גינדי)	08 – 9765275	054-4445194	http://www.calot.net

ארגוני לשמלת

אבגד	תל אביב	03-5601451	חחשמל 3 תל אביב (יש עוד סניפים בארץ)
------	---------	------------	--------------------------------------

נעלי כלה

גמי"ח נעלים בהקמה	הdds שומר	09-79215081	מחפשים תורמות
גמי"ח נעלים	משפי' קדוש	03-5700253	השלשה 10 בני ברק
גמי"ח נעלים	משפי' מוזס	052-8395507	קרני שומרון
נעלי קורל	http://www.naleykoral.ybay.co.il		בнтניה. אפשר להרכיב נעל מתאימה ולهزמין לבדוק מה שורצים במידה של!

גמי"ח של נעמי ויל ליפויי ראש לכלה שנוהגת לצאת בכיסוי ראש מחרד ייחוד, בהשאלה :
לע"ג בתה שנהרגה בשבוע שעבר ברכות בתאונת דרכים, בקדומים : 09-7928296

טבעת

(נערכ מטעם כתבה באתר Ynet)

בני פדי, מנכ"ל פדי תכשיטנים, מיעץ לזוגות הטריים איך לבחור טבעת נישואין ואיך לשמר עליה.

מה חובה, מה כדי:

- לפי חלק מהדיעות טבעת נישואין צריכה להיות חלקה (בלי כתובות או חורים) אולם לאחר הטקס ניתן לשbez בטבעת אבניים או להרוט עליה. רצוי לשאול את הרב המקדש בנוגע לטבעת כדי שלא יהיה אי ניעימות.
- אסור شيء בה שיבוצי אבניים, כדי למנוע מראית עין של מחיר גבוה (כלומר – הכללה צריכה לדעת מה הערך של החפצ שבו היא מקודשת, ויתכן שהיא תעריך את שווייה של האבן יותר מכפי שהיא). זה הפרט הכי חשוב בטבעת ואין חולקים עליו.
- הטבעת צריכה להיות עשויה ממתכת אחת (כלומר לא שילוב של זהב וכסף), אך מותר מכמה סוגים של זהב (לדוגמ זהב רגיל עם זהב לבן). יש מחלוקת אם הטבעת אמורה להיות מזהב (לפי ההלכה) או מכסף (לפי הקבלה). בד"כ קונים טבעת עגולה, אך לפי הקבלה יש גם עניין לטבעת בצורת עיגול בתוך ריבוע.
- רצוי להזמין טבעת כמה שבועות מראש (לפחות 3) כדי שניתן יהיה להתאימה למידה הרצויה.
- כדי לוודא שהטבעת מושחלת בקלות מעבר לפרק האצבע התחתון ושאינה צמודה מדי לבסיס האצבע, כדי שהטבעת לא תלץ על האצבע במקרה של שינוי טמפרטורה, המשפיעים על רוחב האצבע.
- הטבעת צריכה להיות שייכת לחתן (כלומר להיקנות בכספיו, או שההורים ישלמו ויעשו קניין כדי שהיא שייך לחתן) ולהיות משולמת עד יום החתונה.

איך לשמר על טבעות:

- יש להסיר את הטבעת לפני שטיפת ידיים כדי למנוע פריחה בעור הנובעת מהצטברות לחות.
- אין למרוח קרם ידיים על הטבעת – הדבר פוגם בברק של הטבעת ושל האבניים המשובצות בה.
- חומר ניקוי עלולים לגרום לטבעות נזק בלתי הפיך. הסירו אותן בזמן ניקיונות.
- 4. נשיאת משאות כבדים ו אחיזה חזקה בהגעה בזמן נהיגה עלולות לעוזת את מראה הטבעת ולעיטים לגראום לנפילת אבניים מהטבעת.
- טבעות משובצות מומלץ לנוקות אחת לחודשיים. מעט "פנטסטיק" או סבון כלים בכוס מים עשויים להספיק, מעט פנינים אותן יש לנוקות בחומר מיוחד המותאם להן. פנינים מומלץ לנגב במלטיה לחה, להרטיב אותן ולמרוח אותן במעט שמן תינוקות. יש להפריד תכשיטי פנינים משאר התכשיטים ולשמרן במקום מוצל ומאורר.

אישור ותסוקת

נקודות חשובות לבירור למול הספרית:

- מחיר תסוקת נסיוון כולל מע"מ - האם מתקזז מהסכום הסופי?
- תסוקת ביום החתונה לפני הצלומים החל משעה: _____.
- תיקונים לאחר הצלומים, בערך בשעה: _____.
- תסוקות ל-2 מלונות/בנות משפחה, בעלות של _____ למלווה.
- כל המחרירים כולל מע"מ.

נקודות לבירור למול המאפרת:

- מחיר איפור נסיוון כולל מע"מ - האם מתקזז מהסכום הסופי?
- מחיר האיפור ביום החתונה כולל מע"מ.
- האם יש תיקון איפור לאחר הצלומים.
- סידור ציפורניים לכל ביום החתונה, בתוספת תשלום של _____.
- עלות איפור ל-2 או 3 מלונות/בנות משפחה, כולל מע"מ.
- היכן עשה האיפור (במסלול/בבית הכלה)

טיפים לאיפור ניסיון:

- לבוא לנסיוון עם חולצה לבנה, האיפור מקבל מעין "הארה" והוא נראה שונה כשאת בגד לבן מאשר בגד צבעוני.
- אם יש לך סגנון מסוים שאתה אוהבת, או צבע, או תמונה אל תתבישי! ק希 איתך לנסיוון ותבקשי לנסות את זה על עצמן.
- אף פעם לא "להנעל" או לשלוול מיד לבדוק את האיפור תחת תאורה ובחוץ, מומלץ לחתת מצלמה לנסיוון לצלם בחוץ, באור, כשהעינינים סגורות ולהחליט בבית עם המשפחה והחברות.
- איילינר לא ממש מומלץ לחתונה, זה נותן מראה יומיומי כזה, עדיף איפור עיניים בצלליות יש היום שפע גווניים וסוגים של צלליות.
- לכל מי שמתכוננת טיפול קוסמטי עדיף חודשיים לפני החתונה כדי שאמם יש תופעות כתזאה מרגישות בעור הון תחלופה עד החתונה, כמו שאtan יודעות - עם כל הכבוד לאיפור - מאפר הוא לא קוסם, הוא לא יכול להעלים אלא רק לטשטש או להוריד מיקוד מפגמים מסוימים.
- לא לחתת למאפר לבן חצי פרצוף כדי "לראות את ההבדל". זה טיפשי ומיותר, ברור שיש הבדל בין עם ובלי איפור. במקומות זה בקשו איפור ב-2 גוונים - עין אחת בצבע אחד וعين שנייה בצבע אחר ואז תחליטו מה יותר יפה.

טל- שחר גריינפלד 054-5505248 (באה לבית) יונית מואיאל (מאפרת ומסרקת) 02-6782189 לאיו ויסמן 1 דירה 3 בית וגן, י-ם עמי רצבי מסרקת, טירת צבי (באה לבית) 046078101, 0505528055 אסנת דרוקר 052-3567599, 09-7743192 atti.zorovskiy - 03-9325672 אלעד (דרך אתר שמח)	מיימי (אישור ותסוקת) – 02-5660473 אורה, ק. משה - 050-7258667 שלומית - 054-4378004 (באה לבית) שימריה - 054-7804810 (באה לבית) נועה מריאן - 04-6600123 , תיהלה שרמן - 054-5276877 אביית – 052-3976038
---	---

עוד לכלה:

- **תכשיטים** לחתונת/שבע ברכות
- **תיק קטן** עם טישו, איפור, חומר לעדשות, קופסה לתכשיטים (מורידים לפני החופה)
- **כובעים וכיסויי ראש** (לא לknوت הרבה לפני החתונה: knות כמה בסיסיים לשבע ברכות ועוד 3-2 לחול, לא יותר. רק אחרי החתונה תגלי באמת מה נוח ויפה לך). אפשר למדוד קשירת מטפוחות כאן: www.kshirot.co.il
- **בגדים לשבת חתן, 7 ברכות וכו'.**
- **ברכת כלה** (בדי' כחברה מכינה, רצוי לבקש מראש)
- **זר לראש** (מי שרוצה) **וליד** (ראי "פרחים" בעמ' 22)
- **לסרוג כיפה לחתן** (מי שרוצה)
- **מדריכת כלות** (המלצת): חשוב לילכת למדריכת כלות שתתאים לך. רצוי לברר מראש - אמנים תמיד אפשר לעבור למשיחי אחרית אבל כדי למנוע אי נזימות... אפשר למצוא דרך בנין שלם ומכון פועעה. כמו כן כדאי לשמר על קשר עם המדריכת אחורי החתונה ולהיעזר במקרה הצורך).
- **לבחור מלאוה ליום החתונה**
- **שעווה, קוסמטיקאית וכו'**

רצוי לעשות כושר. בתוך כל הלחץ של ההכנות, לפחות שוכחים מהגוף, ואפילו שוכחים לנשות כמו שצורך. אפילו הליכה מהירה של עשר דקות עם בים, או חצי שעה פעמיים-שלשה, התועיל מאוד לגוף ולנפש וגם להוריד קצת את הלחץ.

לקחת לשלוון כלות:

- חומר לעדשות/משקפיים + קופסת/נרתיק אכסוגן
- טלפונים חשובים (צלם, נהג וכו')
- חולצה מ-כ-ו-פ-ת-ר-ת (או עם ריצ'רץ' מקדימה) כדי שאח"כ תוכל להחליף לשמלת הכלה מבלי להרros את האיפור וההטרוקת.
- חברות טובה מצויה במכשיר
- מעט שתייה ואוכל (אם לא צמיגים)
- סידור תפילה/ מחזור ליו"כ/ הספר "תפילת נשים" (יש שם תפילות לכלה) / תהילים גוללה - אם השעה נופלת על זמן ההתארגנות.

ולחתן:

- **חליפה, נעליים, כיפה, עניבה**
- **מדריך חתנים** (ע"ע **מדריכת כלות בעמ' הקודם**)
- **מלאוה ליום החתונה**
- **סידור עם וידוי ליום החתונה**

עו"ז – כללי

- **כתובה** – אמורים לקבל כשרנשימים לנישואין, או אצל הרב המקדש. יש נוסחים שונים. אפשר גם לנקוט כתובה מעוצבת ומיווחדת:
 - ❖ כתובה אומנותית - "מרכז היהדות" בר יוחאי 2 ת"א 03-6827430
 - ❖ "ברכה והצלחה", אילנה ודניאל 03-6814882, 03-5563656
- **אביוזים לחופה** - גמ"ח של גב' יפה פורת מירשלים, 02-5817960 (לעלי נשמת אמה, ברוריה ז"ל). המזودה כוללת בין השאר: מפית לקניין, מחזיקי נרות ذקורטיביים, שני גביעים ו"שבע ברוכות" מודפסים בגודל ועוז. יש גמ"חים רבים נוספים גם בריכוזים דתיים וחידושים כמו בני ברק.
- **רופאות נשים דתיות - פרטי** : (אם הולכים למשה מהקופה, לקבל עליה המלצות קודם)
 - ❖ בת שבע הרשקבוביץ 02-99750162
 - ❖ חווה שרייבר 02-6536854 קוטלר 8 גבעת שאול י-ם
 - ❖ חנה קטן 02-6514259 י-ם, 03-6194315 ב"ב
 - ❖ מכון "פועה" 02-6515050, מידע על רופאי קופות חולים דתיים ועוד.
 - ❖ "בנייה שלם" 02-6423850
- **חיסון אדמת לכתה** (למניעת פגיעה בעובר).
- **בודקות טהרה** - אם יש צורך:
 - ❖ מيري 02-9996569, 050-744199
 - ❖ ד"ר בוגד 03-6181193
 - ❖ ד"ר ברקאי 03-6187418
 - ❖ דינה גוטليب 03-5703014
 - ❖ גב' וידר 03-5705212
 - ❖ שלם 03-5785671
- **בדיקות טי זקס** – חיננס, ממומן ע"י המדינה
 - ❖ תל השומר ביתן 19 א'
 - ❖ ירושלים - בני ברית 22, בניין המתנ"ס תחנת אס וילד
 - ❖ באר שבע - ביב"ח סורוקה מרפאות חז"צ, מרפאה לייעוץ גנטי
 - ❖ חיפה - רחוב הפרסים 15, לשכת הבריאות
 - ❖ תל אביב - בلفור 14, בית הבריאות שטריאוס
 - ❖ עפולה - מרפאת עומר – קופ"ח כללית, רחוב שניבאים
- **בדיקות גנטיות נוספות** במכון הגנטיים שבבתי החולים.
 - ❖ **דור ישרים** - 02-5372111 / 02-5373744. מדי פעם יש ממצאים מסווגים באזוריים שונים בארץ. יש החזרים מקופה"ח. תוצאות הבדיקה מגיעות לאחר חודשיים-שלווה. ניתן לבקש את זמן המתנה ע"י תשלום נוסף.

לופחים...

תוכן:

- טיפולות ותחניות ליום החופה
- משחקים ורעיונות לשבת כלה
- אטרים וחווברות וערירים נוספים על ארגון חתונת הריון
- תשוכות מתווך "שאל את הרוב" בעניין הכספיים, צלים בחתונת, ומעשרות.
- הלכות נישואין ומנהגי החופה – הרוב אליעזר מלמד
- "תכונן החתונה שלי" – רשימה מפורטת
- דוגמה ללו"ז חתונה
- רשימת חפצים לקחת לאולם
- רשימות והערות שלכם

תמירה סוף הכהן קותם המוצה

ריבון כל העולמים. היום הזה הוא ראש שמחתנו מכל ימי חיינו, כי על כן זכינו להוליך ביום זה את בתנו אל חופה, עם החתן אשר יעדת לה לפני עצה לאויר העולם. על כן אני פונה אליך בתפילה בדמעות חמות ובלב נשבר, אב הרחמים שלח ברכתך ממרום על הזוג של החתן והכלה הנכנסים היום בברית הנישואין להיות איש ואשה. שלח את מלאכיך הטובים ללוותם אל החופה ופתח לפני בתך את שערי החן והחסד מ לפני בעלה כאשר עשית לאסתר המלכה ושתמצע מרגוע בביתה החדש. חיים שקטים ושלוים, שלא תהיה ביניהם שום קטטה ושנאה, שייהי זיוגם זיוג של קיימא ויזכו לזרע של קיימא, שלא יفرد זה מזה, אב רחום תן לילדיהם פרנסתם מכף ידך, שלא יצטרכו למתנתה בשיד ודם ויתפרנסו בכבוד בברכה ובהצלחה, שלא תשלוט בהם עין רעה ושנואה אני ואישן לראות בהם רב נחת, ותמלא מshallות לבני עלייהם לטובה ושילכו לחופה בשעה מוצלחת. אמרן.

תמירה סוף הממן קותם המוצה

ריבון כל העולמים. היום הזה הוא ראש שמחתנו מכל ימי חיינו, כי על כן זכינו להוליך ביום זה את בנו אל חופה, עם הכללה אשר יעדת לו לפני עצתו לאויר העולם. על כן אני פונה אליך בתפילה בדמעות חמות ובלב נשבר, אב הרחמים שלח ברכתך ממרום על הזוג של החתן והכלה הנכנסים היום בברית הנישואין להיות איש ואשה. שלח את מלאכיך הטובים ללוותם אל החופה ופתח לפני בני את שערי החן והחסד מ לפני אשתו ולאשתו מ לפני ישנאה ושימצא מרגוע בביתו זו אשתו. חיים שקטים ושלוים, שלא תהיה ביןיהם שום קטטה ושנאה ולא יفرد זה חילתה זה מזה, שייהי זיוגם זיוג של קיימא ויזכו לזרע של קיימא, שלא יفرد זה מזה, אב רחום תן לילדיהם פרנסתם מכף ידך, שלא יצטרכו למתנתה בשיד ודם ויתפרנסו בכבוד בברכה ובהצלחה, שלא תשלוט בהם עין רעה ושנואה אני ואישן לראות בהם רב נחת, ותמלא מshallות לבני עלייהם לטובה ושילכו לחופה בשעה מוצלחת. אמרן.

מפנייה מחרט

לשם יהוד קודשא בריך הוא ושבינהה בדחילו ורחימיו ודחילו ל'יחדא שם י-ה-ז-יה ביהודה שלים בשם כל ישראל, הריני מוכן לישא אישה בקידושין, לקיים מצוות בוראנו יתברך, ליקח אישה בכתובה וקידושין, וזה הכהנה לקיים מצוות פרו ורבו וכל מצוות עשה ולא תעשה הנלוות ונמשכות מלכיהת אישה.

והנה עשית הבא מידי, אתה ברוב רחמייך תיטע אהבה ואחווה, שלום ורעות בינוינו על דבר כבוד שמד, ותזכנו לקיים מצוות פריה ורבייה, וכל המצוות הנמשכות, ותברכנו מברכותיך. ותקיים בנו מקרה שכחוב: "לא תאונה אליך רעה, ונגע לא יקרב באählיך".

זהריני מוכן לקדשה בטבעת זו כדת משה וישראל, ולהיותנו תחת חופה בזמן שבע ברכות, וקדם להם ברכות ארוסין. ידענו כי כל פרט ופרט דבו סודותיו וرمזיו, ובשר אנחנו, ולא בינת אדם לנו. ויהי רצון מלפניך ה' אלוהינו ואלוהי אבותינו שתתקבל מעשי המצוות והברכות האלו כאילו כיוונו בכל הכוונות הראיות לכוזן, בדרכך כל אנו מכוונים בכל לתקן את שורש מצוות אלו במקום עליון, לשם יהוד קודשא בריך הוא ושבינהה, וברוב רחמייך תשמרנו מכל חטא ויהיו כל מעשינו לשם שמיים, ובפרט בשבועת ימי המשתה, ולא יארע לנו שום תקלה ושום מקרה רע, ותצלנו מיצר הרע, וחסד ה' מעולם יהיה עליינו סיתריה, צינה וסוחרה. ויהי נועם ה' אלוהינו עליינו ומעשה ידינו כוננה עליינו ומעשה ידינו כוננהו.

מִפְרָשָׁת מִתְרָא וְכַפָּה
(ר' רמאנן מ'ח' מ'ג' נ'ג' ש'יק'א נ'ג'ן המועה)

ה' שפט תפתח ופי גיד תחלתך:

רבותנו של עולם, אדוֹן השמחה והחדוּה אשר השמחה במעונך, וברחמייך הרבים בראת שנון ושמחה, חתן וכלה, גילה ורינה, דיצה וחדוּה, זכני ברחמייך הרבים שאזוכה לךים מצוות הכנסת כליה לחופה בתכליית השלומות בקדושה ובטהרה גדולה, ואזוכה בכל עת לשמח חתן וכלה, לשמחם בכל עוז וחדוּה, להרבות בכל מני שמחה לפניהם, ולרקוד לפניהם בכל כוחו בשמחה וחדוּה גדולה, ואזוכה ע"י הריקודין להמתיק כל הדינים מעלינו ומעל כל ישראל. ותיתן שמחה בלבך עד שיתנשאו רגלי ע"י שמחת הלב לריקוד הרבה לפניכי חתן וכלה ולפז ולכרכר בכל עז לפניהם, ואזוכה ע"י הריקודין להמשיך ה' (החמשה) אלףין שבבינה, להמתיק ע"י זה כל הש"ך דינים, ויתהפץ הדין לרחמים פשוטים, ונזכה להמשיך עליינו כל ה' (החמשה) קולות הקדושים, ויקיים מהרה מקרה שכחוב: "עוד ישמע בעיר יהודה ובחוצות ירושלים קול שנון וקול שמחה, קול חתן וקול כליה, קול אומרים הוודו את ה' צבאות כי לעולם חסדו". ואזוכה תמיד לעסוק בתורה ותפילה וצדקה ומעשים טובים בשמחה וחדוּה גדולה, עד שאזוכה לייחד ולהבר חתן וכלה עליונים. ותרחם על כנסת ישראל עם קודשך, רעיתך המשוכה אחריך, כליה קרואה ונעימה באהבתך ובחמלתך, ותמתיק ותבטל כל הדינים מעל כל עמד בית ישראל בגשמיות וברוחניות, ותשמחנו בישועתך תמיד ותמהר ותחיש לגואלנו, ותעלנו בשמחה לארצנו ותבנה בית קדשנו ותפארתנו, ויקיים מהרה מקרה שכחוב: "از תשמח בתוליה במחול ובחרום זוקנים יהדי והפכתי אבלם לשנון וניחמות ושמחהים מגונם". ונזכה לראות בנים זיווך בעת שתתעטר בעטרת תפארת ע"י מעשים טובים של כל ישראל עמד, כאמור: "צאנה וראנה בנות ציון במלך שלמה בעטרה שעטרה לו אמו ביום חתונתו וביום שמחת לבו". ב מהרבה בימנו אמן.

(ר' רמאנן א'כס'ג')

ועם רושם שורטט ב怯怯 כה, מהן כאה אהוואו:

אלקים מושיב יחידים ביתה ויאמר אלקים נעשה אדם בצלמו כדמותנו ויברא אלקים את האדם בצלמו, בצלם אלקים ברא אותו, ובין ה' אלקים את הצלע אשר לkeh מן האדם לאשה ויביאה אל האדם. ויברך אותם אלקים ויאמר להם אלקים פרו ורבו וملאו את הארץ. אתה הוא ה' האלקים האל הגדול הנבור והנורא, אתה עשית את השמים ואת הארץ, אתה הוא יוצר האדם, ונפחת בו רוח ונשמה ובראת איש ואישה, ורשמת בהם שמי הקדוש י"ד באיש וה"א באישה, למען דעתם וללמוד אותם לאמור: זכו, שכינה בינהם. לכן אני הניצבת לפניך היום, ה' האלקים, אלקים קדושים, המוכנה ומוזמנה בקדושה ובטהרה כdot משה וישראל עבדיך ליכנס לחופה עם החתן הנני מפלת תפילה ותchanונים לפני כסא כבודך בעת ובעונה זאת, שאתה מוחל לי ולבעל על עונותינו וחטאינו ואשמותינו כתוב: מצא אישת מצא טוב ופק רצון מה, ועונותינו מתפרקין על ידי תשובה ומעשים טובים וחופה.

ויברא אלקים את האדם בצלמו, בצלם אלקים ברא אותו. ובין ה' אלקים את הצלע אשר לkeh מן מן האדם לאשה, ויביאה אל האדם ויאמר להם: "פרו ורבו וملאו את הארץ". ריבונו של עולם, הריני באה לפניך בשמה גדולה להודות לך על שהחיתני וקיימתני והגיעתני לזמן הזה וזכיתני להכנס לחופה עם חתני המועד לי. שמח לי כי על אשר הודיעתני על ידי עבדיך החכמים שביהם חופה מוחלים לכל העונות.

הנה כי כן, הריני מתחרחת חרטה גמורה על כל מה שעשית נגדי עבדתך עצך הטובה ואני רוצה בלב שלם ובנפש חפץ לשוב בתשובה שלמה לפניך הטובה ובטהרה כdot משה אבי شبמיים - אני האשה בת הניצבת לפניך היום בקדושה ובטהרה כdot משה וישראל עבדיך, מוכנה להכנס לחופה עם החתן בן בעל, הנני מתפללת לפניך שתמלא ברחמים עליינו בשעה קדושה זו, ותזכנו להקים בית נאמן בקדושה ובטהרה לעבודתך, ותרבה אהבה ואחווה ושלום ורעות בינו, ותזכנו לחיים ארוכים ומאושרים, חיים של טובה וברכה, חיים של אושר וכבוד. ותזכנו למצוין חן וחסד בעיניך ובעניינו כל רואינו, ותתמיד בראותינו, ותשמרנו מכל דבר רע, ותזכנו לזרע של קיימת, ותשלה ברכה והצלחה בכל מעשה ידינו, ותטע בלבינו אהבתך ויראתך ליעשות רצונך וולעבדך בלבב שלם.

ותזכנו לחיות בשמה כל חיינו, ותברכנו ברכה שלמה ברוב עוז ושלום, לדבר שנאמר: "יברכך ה' וישמך, יאר ה' פניו אליך ויהונך, ישא ה' פניו אליך וישם לך שלום" חנני וענני ושמע תפילה כי אתה שומע תפילה כל פה, אמן, כן יהיה רצון.

אדון ייחד מלא רחמים, צופה וمبיט עד סוף כל הדורות, המהיג עולמו בחסד ובריותיו ברחמים, תהא השעה הזאת שעת רחמים ועת רצון מלפני. ריבונו של עולם, הרוי אני באה אליך בשמה רביה, להודות לך על שהחייתנו וכיימנו והגיענו לזמן הזה, ויגל כבודך.

ובשעה הקדושה זו, עת מוחלים כל העוננות, הריני מתחרחת חרתה גמורה על כל מה שעשית נגד רצונך הטוב, ועל כל מה שקיים בעובדך, ואני רוצה בלב שלם ובנפש חפעה לעבדך באמת מכאן והלאה לתמיד. "לב טהור בראש לי אלוקים ורוח נכון חדש בקרבי" ותפילה כי בעת הזאת לבניין ביתנו, בנין עדי עד מתויך יושב, טהרה וענווה. ונזכה לבריאות הגוף ולארור עליון, ותרחם על הכנסת ישראל עם קדושיך. ותבטל ותמתיק כל הדינים מעל כל עמק בית ישראל, בגשמיות וברוחניות.

אבינו שבשמים, אני _____ בת _____ הניתנת לפני היום מוכנה להינשא ל _____ בן _____ בקדושה ובטהרה עיי' חופה וקידושין ושבע ברכות. יהי רצון מלפני שתתן לי את האיש שני נכנסת לחופה עמו בסימן טוב ובמזל טוב לאורך ימים, ונזכה לדoor באהבה ובלשם, בקדושה ובטהרה כרצונך באמת, נגילה ונשמה יהוד בבנות ובבנות ודורות טוב.

"שם תהמה רעים אהובים כשמחיך יצירך בגן עדן מקדם"

אמן בן יהי רצון

"שיר המעלות לשלמה אם" לא יבנה בית שוא עמלו בוניו בו אם לא ישמר עיר שוא שodem: שוא לכם משבמי קום מאחרי שבת אוכלי לחים העצבים כן יתן לדיido שנא: הנה נחלת "בנים שבר פרי הבطن בחיצים ביד גבורה בן בני הנעריהם: אשרי הגבר אשר מלא את אשפחו לא יבשו כי ידברו את אויבים בשערך:"

ריבונו של עולם הריני מודה לפני על כל הטבות שגמלת עמי מיום הולדתי ועד עתה. ובפרט היום הזה שאתה מז肯ني לחופה יחד עם חתני המועד לי _____ בן _____. יהי רצון לפני "אלקי ואלקי אבותי, אלקי אברהם אלקי יצחק ואלקי יעקב שתתמלא ברחמים עליינו היום הזה בשעה קדושה זו ותז肯נו להקמת בית נאמן בקדושה ובטהרה לעובדך. ותרבה אהבה ואחוה שלום ורעות בנו ותז肯נו לחיים ארוכים ומאושרים חיים של טובה וברכה חיים של אושר וכבוד. ותז肯נו למצוא חן וחסד בעניך ובעניינו כל רوانנו ותתמיד בראותנו ותשמרנו מכל דבר רע. ותז肯נו לזרע קדש של קיימת ותשלח ברכה והצלחה בכל מעשה ידינו ותטע לבננו אהבתך ויראתך לעשות רצונך ולבזבז בלבב שלם.

ותז肯נו להיות בשמה כלימי חינו ותברכנו ברכה שלימה ברב עז ושלום כדבר שנאמר: "ברך" ו"ישمرך, יאר" פניו אליך ויהנך, ישא" פניו אליך וישם לך שלום".

חנני וענני ושמעת פלתי כי אתה שומע תפלה כל פה, אמן, בן יהי רצון.

אפקט וכאיורו בדף כתה

בדרך כלל החברות של הכליה מכינות מראש כל מיני משחקים היכרות וגיבושים שקשורים לכליה (ולחנן). משחקים לדוגמה (תודה ל"הילולים" מכיפה ולאילה מ.):

- ❖ **כתרים 1** - לכל משתתפת כתר אותו היא לא יכולה לראות ועליו רשומה דמות שקשורה לחייה של הכליה (חיה מוחמד, אחין, דמות אהובה בספרותוקולנו, דמות שקשורה לאירוע משעשע, ועוד), כל משתתפת צריכה לנחש מי הדמות שרשומה על הכתר שלה רק באמצעות שאלות של כן ולא. אפשר לשדרג דמויות לחפצים, מושגים, מקומות...
כתרים 2 - לעשות לה כתר וכל פעם לשים עליו שם של אישיות מחיי הכליה (גנטה, מורה, חברות לשעבר, חברים מבני'ע, נשים מש"ל ומכל הפעילות שbehן היא לכהה חלק) כדי להגיע לכל האנשים כדי לשאול עוד לפני השבת את הבנות המוזמינות מהן יכולות לתרום למאגר השמות.
נטולgia - רושמים על כרטיסים חרוזים על תקופה מחיי הכליה והיא צריכה לנחש על מה מדובר. [האולפן, הדריכה, הלימודים באוניברסיטה, החתן וכו'] אחרי שהכליה מוחשת היא מקבלת משימה שקשורה לנושא (למשל בנושא החתן- המשימה יכולה להיות שאלו).
תוספת (לכל משחק עם משימות/חידות) : אם היא מצליחה את המשימה היא מקבלת מתנה [קשורה לנושא או סתם) או מכתב [אפשר שקשורה לנושא] ואם הכליה לא הצליחה את המשימה - היא צריכה לספר פדיחה שקשורה לתקופה...
"המסיבה" - הכליה עומדת במרכז החדר, והיא מacha להברותיה שיגיעו לחתונת. כל חברה מקבלת פתק ועליו סגנון של דמות ("פמיניסטית מושבעת", "בעל פיצול אישיות" ועוד), כל משתתפת מציגה את הדמות בסיטואציה זו (של כליה מקבלת את חברותיה לחתונה) והכליה צריכה לנחש איזה דמות מציגה המשתתפת.
משחק מונופול - למשקיעניות בלבד : מכינים לוח מונופול כמו הלוח המקורי, רק שבמקומות חברות החשמל יש טבעת נישואין, במקום רכבות יש אותו, במקום ערים יש דברים כמו שלחת כליה, רהיטים לבית, אולם ועוד.. המטרה היא לקנות לבני הזוג כמה שיותר דברים.. זה יוצא ממש חמוד.
משחק מסלול - למשל "סולמות ווחלים" :
 - מטילים את הקוביה, ולפניהם שטחים : 1. שואלים את הכליה שאלת שאלנו מראש גם את החתן. 2. הקבוצה מהמרת אם הכליה תענה כמו החתן. 3. רק אם הקב' הצליח בהימור - היא מתקדמת.
 - *מוסיפים ??? - שאלות ב"ידע כללי על הזוג". אם הקב'עונה נכון = תור נוסף. (באיזה מגמה הכליה הייתה, כתובות החתן, מס' אחיהם לחתן, 3 ספרים שהכליה קראה, סרט אחרון שראתה בקולנוע, הגן הראשו שלה, מי ילוחה אותה ביום החתונה, וכו'..).
 - *מוסיפים !!! - משימות : לשיר שיר חתונה שעדין לא שרו השבת, לספר בדיחה על חומות, למדוד כיסויי ראש, להרים את הכליה, כ"א תספר איך שמעה שהתארסה/ שיש לה חבר/ על הסיפור הכי ותיק ששמעה מהם/עליהם, ברכה ספרונית בחזרויים- כ"א מהקב' אומרת שורה, סבב ברכות לכליה במלחה 1 לפי סדר הא"ב.
- ❖ **משחק "רביעיות"** על חייה של הכליה.
- ❖ **משחק זכרון** (אפשר שזוגות הכרטיסים יהיו מדברים מקבילים אצל החתן והכליה, למשל כרטיס עם שם הכליה יהיה בין הזוג של הכרטיס עם שם החתן).
- ❖ **ביגנו** על מקומות ואנשים מחיי הכליה (לחושב על דרך שאפשר לשחק את הביגנו בשבת – בלי לחשך ובלי לקרוע).
- ❖ **פנטומימה** - להציג בפנטומימה ספרו-רטופתגס שבאיםו אופן קשור לכליה, לחתונה, להאהבה וכו' (להכין מראש את הפטקים).

- ❖ **משחקי "של מי השורה הזו"** - שני משתתפים מנהלים זו שיח (נושא כמו החתן והכלה :
רבים מי מוריד את הפח) בכל מיני צורות, למשל :
- * בסגנוןות : בכி, צחוק, דיכאון, התלהבות, בעקנות, לחישה, תוקפנות..
 - * שפות ומבטאים : ספרדיות, רוסית, יידיש, אנגלית, אמהרית..
 - * דמויות : תינוק, זקנה, בייניש, מורה..
 - * לפי הא"ב / ABC.
 - * לדבר רק בשאלות
 - * כשם שהוא טועה מישחו אחר מחליף אותו.
- רעיון לסטוואציות : דיביט ראשון, סטימה בכיר בבית, ויכוח בין הכהה לחמות על צבע המפיות בחתונה, 2 האמהות פותחות את המתנות, בוחרים טבעת, עושים קניה - האישה רוצה לנקנות מלא והבעל מתקמצן, מתווכחים להורים של מי לילכת השבת.
- ❖ **חביבה עוברת** עם משימות ושאלות על החתן והכלה. צריך להיזהר לעטוף בלי להדביק כי אסור לקרוע בשבת, בפרט בניר עיתון ומדובר בקריעת אותיות.
- ❖ **"בחן את עצמן"** : האם את מוכנה לחתונה? עם שאלות בנושא בישול, ניקיון, ניהול חשבונות ונק וכוי ולבחו את הכהה המיעדת - והכל בהומור!
- ❖ **טאבו**.
- ❖ **משימות** - לתקוע קיסמים במנה העיקרית שעלייהם יהיו פתקים עם משימות.

❖ **ברכות :**

- מביאים ספרים מסווגים שונים - אנציקלופדיות, ספרי ילדים, ספרי טיוולים, רומנים, ספרי שירה וכו' וכו'. כל בת מקבלת ספר. הכהה אומרת שני מספרים שקשורים אליה ואל החתן (נניח, הגיל של כל אחד מהם), המספר הראשון יהיה העמוד, והשני השורה. כל אחת פותחת בעמוד ובשורה האלה, מקריאה את המשפט שיצא לה, וצריכה לברך את הכהה בהקשר אליו... .
- עוברים לפי הא"ב וכל אחת מברכת ברכה שמתחליה באות שיצאה לה.
- אוספים שקיית עם שטויות וכל אחד מברך לפי החפץ שברח.
- אפשר לאפות עוגיות ולהכניס בתוכן פתקים עם מיללים (כל מילה מתקבלת!). כל בת לוקחת עוגיה (או יותר), ועליה לברך את הכהה בברכה שמכילה את המילה שהיא קיבלה. זה מאד משעשע ומצחיק!
- לאפות חלה ולהכניס לבצק, לפני האפייה, פתקים של מזל טוב לחברות, בני משפחה, פתקים שהחתן יכול לשולח לכהה ועוד... תזהרו לא לאכול את הפטקים.

❖ **מכתבים :**

- לבקש מכל מיני נשים בחיה של הכהה (אמא, סבתא, חמות לעתיד, גיסה לעתיד, אחיות, בת-דודה, חברות נשואות, מורה, מדריכת כלות וכו') לכתוב עצות ולחلك בין הבנות שלכל אחת תקראי לה אותן כשהיא צריכה לנחש מי כתוב לה (חשוב להציג מראות שזו יקרא בקהל כדי שלא יכתבו דבריהם אישיים)
- לבקש מכל מיני אנשים בחיה לכתוב לה מכתביהם לקראות נישואיה. הכהה תנחש את זהות הכותב ע"י שאלות כן ולא בלבד, ולאחר שתנחש נכון – היא תקבל את המכתב ותלך לקרוא בזמן שהחברות מתכוונות ומחליפות מידע על כותב המכתב הבא בתור. מאד מומלץ ומרגש (מניסיון!), במיוחד כשהם מכתביהם מנשים חשובים שלא יצרו איתם קשר מזמן (כמו מורה מהיסודי, חברה מתקופת הילדות...).

❖ **מתנות (מתאימים בין כל החברות לפני השבת) :**

- לפי נושא - בוחרים נושא וכל אחת קונה מתנה קטנה לפי הנושא, נניח שבחורתן 'ניקיון' אז אפשר לקנות מטליות, סבון כלים וכו'. רעונותות לנושאים: משחו שקשרו לשם שלה (למשל- לדבורה נקנה בנושא "חיות"), מתנות כהומות לכלה ג'יג'ית, כי"א רושמת לה מתכוון וمبיאים מתנה שקשורה למתכוון, כי"א מביאה באות של השם שלה.

- או: מתנות לפי הא-ב או מתנות לפי משפט שורצים לאחל לה או מתנות לפי השמות שלהם. או: כל בת מקבלת מקום הקשור לבני הזוג (לדוגמ"י – ל"רמת גן" אפשר להביא בובה, כי זו רמה של גן... וכו').

- כל בת מקבלת אותן מהשם של הכלה (או הכלה והחתן, או כולל שם המשפחה – תלוי במס' האותיות ומספר הבנות שבאות) וצריכה להביא מתנה קטנה וסמלית שמתילה באאותה אותן. נגיד ששמות הוא: מירב ועמוס – מ=מגבת ידים; י=יעה (של המטהṭא); ר=מגנט למקרר בצורת רימון או כל דבר אחר שמתיחיל בר'; ב=ברוזו לאםבטיה; ו=ו (מתלה); ע=עציץ (קטן וחמוד); מ=מלחיה ופלפל; וכו... אין הרבה אפשרויות באות ו' ולכן אפשר עם הדימיון להשתמש בו' וכו' החיבור. לדוגמא: נטלה לניטילת ידים... (זה מצחיק ונחמד ולפעמים גם חוסך הרבה כאב ראש...); ס=סחבה (של השטיפה...).

- היא צריכה לנחש מה הנושא.

- היא צריכה לנחש מה כל מתנה לפני שהיא פותחת אותה. אם היא ניחשה אז היא יכולה לפתח ואם היא לא ניחשה היא צריכה להכניס מסטיק עגול לפה (צריך להציג בkopasa של מסטיקים) ואז לפתח. ככה בכל פעם שהיא לא מוחשת נכון מטופס עוד מסטיק, כאשר בסוף היא לועסת מסטיק ענק!

- היא צריכה לנחש ממי כל מתנה, ויכולת לעזור בשאלות של כן ולא בלבד. כשהיא מוחשת ממי המתנה היא מקבלת אותה...

- להביא מתנה סמלית - ולאחל שהוא שקשורה למתנה.

- להחייב בבית סוכריות וכל פעם שהיא מוצאת סוכריות להביא לה מתנה.

❖ לחבר "סיפור חסידי" על הזוג ולספר בסעודה שלישית...

❖ דפים עם שירים לסעודה שלישית (עם קטעים יפים לחתן-כליה, ע"ע "מקודשת" של ר' שלמה קרליבך)

❖ שירונים לסעודה שלישית ו/או שאר הסעודות. דפים עם קטעים יפים לשים על השולחן לפני הארוחה או להביא בכל מיני רגעים אחרים...

❖ אפשר לבקש מכל בת לחפש קטע יפה על אהבה, זוגיות, חתונה וכו', ובסוף כל ארוחה מקרים כמו קטעים..

עזרים נוספים:

פורומים וקהילות

- פורום חתונה באתר "סרווג": <http://www.saroog.co.il/fwedding> : קהילה של נשואים, מאורסים ומדוייטים. הכל על חתונה, נשואים ומה שביניהם.

ארגוני ארגון חתונה לדתים

- אתר "שייה בمزל" <http://www.bemazal.co.il>
- אתר "כל שמחה": <http://www.kol-simcha.co.il>
- אתר "שמח": <http://www.sameach.co.il>
- אתר "לקראת חתונה": <http://www.kipa.co.il/wedding>

ארגוני שונים

- קשר החן <http://www.kshirot.co.il> המון מדריכים מאויירים לקשירת מטפחות, צעיפים וכיסויי ראש.
- מתחננים למען מתחננים <http://www.mit4mit.co.il> פירוט בתים העסוק השונים עם המלצות טובות ורעות הנכתבות ע"י הגולשים עצם מנסיונם האישי. ניתן להשווות מחירים, המלצות, ועוד. כמו כן ניתן להכין באתר רישימת 7 בה תוכלו לסייע עם מי ועל מה סגרתם. **מומלץ מאוד!**
- אתר "עתים": <http://www.itim.org.il/> המון מידע ויעוץ על אירופאים שונים (חתונות, בר מצווה וכוכ). יש להם רשימה ארוכה של פסוקים שאפשר לשלב בהזמנה: <http://www.itim.org.il/?CategoryID=206&ArticleID=617> וגם אפשר לשולח להם מייל עם השמות שלכם ולקבל פסוקים מתאימים.
- מתחנן החתונה שלי: <http://www.wedplan.co.il> פורטל מקיף לכל הקשור לארון חתונה.
- החנות למתחננים: http://inspot.co.il/products/wedlist/wedlist_home.htm מוצרים לחתונה, תוכנה לניהול חתונות וגם מאמרם וטיפים.

ארגוני יד שנייה ולוחות (לריהיטים, דירה וכו')

- יד שנייה (יש גם דירות) www.yad2.co.il
- www.winwin.co.il (דירות, יד שנייה ועוד)
- www.homeless.co.il הומלס (דירות, יד שנייה ועוד)
- <http://www.madas.co.il> מד"ס (דירות, יד שנייה ועוד)
- אגורה – דברים למסירה www.agora.co.il

חברות ועד

- חברה 'חופה וחידושים', יש חברה מקבילה לכלות.
- תיק לחתן – מכון פוע"ה.
- דף הדראה של ישיבת בית אל.

הריאון

כמה הדרכות בסיסיות לשבועות הראשונים, כਮון שאין להסתמך רק עליהם.

- בשם הרוב בורשטיין (מכון פוע"ה) ועוד, נמסר **שעד שנה** (ויש אומרים שנה וחצי) מהחטונה, אם אין בעיה ידועה (כמו מחזיר ארכ'/קצר מדי ועוד), זה **נורמלי לחלוtin** שאין הריאון. בכל מקרה, תמיד ניתן להתייעץ עם 'מכון פוע"ה' (6515050-02) או רופא (לדוגמא, ל'זוגמא, ל'עטימן הזוג לא מודע שזמן הביו'ץ יכול לחול אצל פניוليل הטבילה וכדו'). לעיתים יש יתרונות להריאון לאחר זמן, מבחינת הזוגיות, המוכנות וכו', כמו כן יש יתרונות להריאון מהיר, ומכל מקום - הכל ממשמים!!!
- יש בדיקות ביולוגיות **לויידוא הריאון** בבתי המركחת, שהן אמינות ב-99% (לעתים הן עלולות לא לזהות הריאון, במיוחד כאשר הוא בשלב התחלתי מאד). כמו כן יש בדיקת דם (שתוצאותיה מדויקות ב-100%) בקופות החולים.
- **שבוע החמיши-שביעי** לערך של ההריאון יש לבקר אצל רופא/ת נשים כדי לקבל מידע, לבצע מעקב וכו'. אם זו פעם ראשונה של האישה אצל רופא נשים והיא חששת, מומלץ להකיד בפעם הראשונה על הדברים הבאים: רופאה אשה ולא רופא גבר (בד"כ מרגשים יותר בנוח ומתבבשים פחות), שידוע שהיא נחמדה, עדיף לבוא בצורה פרטית כך שהיא לה זמן להסביר בעימות ולא לבוא דרך הקופ"ח שכל תור הוא דקוט ספורות ויש לחץ זמן ולמרות המחיר. אין צורך לлечת לרופאה מומחית ויקרה, רופאה פשוטה טוביה מספיק. לעיתים יש החזרים מהקופ"ח), ו - לומר לה במפורש שזו פעם ראשונה אצל רופאת נשים בכך שהיא תבין את חששותיכם ותסביר, תרגיעו אתם וכו'.
- בשאר הפעם אין חובה הלכתית ללקת דוקא לרופאה-אישה (אלא אם כן יש אופציית בחירה ואז זה עדיף וגם כי לאישה יותר נוח כך), במיוחד אם יש רופא גבר שהוא מקצוע יותר ואז בודאי אין עדיפות דוקא לאישה.
- רצוי לנקות **ספר טוב** שעוסק בנושא (לדוגמא: 'להיות לאמ' של אביה רפפורט או 'בשעה טוביה' מאות מיל פינקלשטיין, או 'המדריך היהודי ולידיה' שהוא הכى מקיף שיש אבל מכל אירופים/תצלומיים לא ממש צנوعים כך שזה שיקול שלכם והוא גם קצר יקר). יש גם חומר מעודכן באינטרנט, כגון אתר "דולה", "יולדת", "מאמי" ועוד.
- אם יש תופעות חריגות (לא עייפות והקאות קטנות), חום, חולשה גדולה וכו' להתייעץ מיד ברופא (זו סיבה נוספת לנקות ספר – כדי לדעת מה נחשב חריג...).
- **מתי בספר?** זו בחירה אישית שלכם. כਮון שcashasha רואה שאו-טו יראו ממילא שהיא בהריאון, כדי בספר מהר לפני שמישה יפגע שלא סיפרתם. לפני שלב זה, יש אולי שמרגשים לא נוח בספר (במיוחד כי בשליש הראשון יש סיכומים גבוהים להפלות ליע), ויש ככל שמרגשים ש"אין הברכה שרויה אלא בדבר הסמוני מן העין", אך מכל מקום כדי בספר בשלב מוקדם יותר להורים מתוך הכרת הטוב, כדי לשמח את לבם, וגם כדי שייהיו מי שיעזרו ויעצו לכם.
- בכל נושא לא ברור ניתן לפנות **למכון פוע"ה**, לבקש את אחד הרבנים המשיבים ולהתייעץ עמו.
- ההריאון מביא עמו גם עייפות גדולה של האשה, בחילות, רגשות מגזמת לريحות ולטעמים, מצבי רוח מתחלפים ועוד, ובקבוקות כך – גם הרגשה רעה על כך של התופעות האלו קוראות לה, וחוסר נעימות מהבעל שהכיר אותה כרעננה ומלאת מרצ' ופתאות הוא רואה אותה במצב כזה. אז אל תדאגו – זה קורה לכלם, ולרבה הפלא – זה גם עבר... וככל שתהיה תמיה ושיתוף בין בני הזוג כך יהיה קל יותר!

תשובות מtower ישאל את הרבי באתר yeshiva@org.il

שאלה:

לאחרונה נפוץ בחתנות ארגון "כשרות" השולח פקחים לשוחות במטבחי האולם ולהכשיר את האירוע. האם אין זה מהוות פגעה בسمכויות הרבנות הראשית לישראל? האם יש הצדקה למחיר הגובה מאד שנדרש החתן לשלם כigham ככה הוצאות החתונה חן רבות?

תשובה:

אני משתמש כרב העיר צפת, חבר מועצת הרבנות הראשית וחבר בוועדת הקשרות הארץית". אני יכול ליצג בפניך מהו מ"הרבנות". ראייני את פועלת ארגון "כשרות" כמה וכמה פעמים ואין לך דבר יותר חשוב מזה. הם עוזרים לנו הרבניים שעסוקים במלאה מאד. לעיתים הם מאיירים את עיננו על טעויות. לעיתים הם עוזרים לגלות רמאיות. תמיד הם נותנים לנו כוח להעלות את הרמה של הקשרות.

מה שכתבת על עלות מחיר פיקוח על אירוע, איןני מבין כלל. המחריר הזה הוא מחיר אפסי. אם רוצחים לעשות מערכת פיקוח יעליה יש חובה לעשות אותה כלכלית. אם היא תהיה על בסיס התנדבותי היא לא תחזיק מעמד. במצב הזה כל ההתנדבות מתועלת לכלים מעשיים והיא יכולה להתפתח ולהועיל בכל כוחה. לו היו שואלים אותי הייתי אומר להם לקחת מחיר גם על הנסעה וגם על שעות העבודה הרבות וגם על הפיקוח. **ירבו כמותם בישראל.**

הרב שמואל אליהו.

במשך ל答复 הרב שמואל אליהו מצ"ב תשובת ארגון "כשרות" לשאלה:

- א. ארגון כשרות עומד בקשר רציף, יומיומי עם כל מנהלי מחלקות הקשרות ברבנות הראשית.
- ב. ספר הנקודות של הרבנות הראשית להפעלת אולמות, מסעדות, קייטרינג וכו', הוא נר לרגלי הפעלים במסגרת ארגון כשרות.
- ג. ההדים שהננו מקבלים מוגרמי הקשרות הרשמיים הינם, שעבודת הארגון תורמת רבות להעלאת קרן הרבנות הראשית ולSHIPORIM ממשותיים בرمות הקשרות בכל מקום שיד הארגון מגעת.
- ד. בהסכמה עם גורמי הקשרות הרשמיים, הארגון אינו עוד בד"ץ כשרות, אלא "פיקוח באירועים", כלומר פיקוח שיישמרו הנקודות הרבות הראשית באירועים הללו.

רבני ישיבת בית אל.

שאלה:

האם מותר שצלם (גבר) יצלם בחתונה בריקודי הנשים?

תשובות:

"ברור שאם יש אפשרויות צורך לצורך שתיה צלמת לנשים בחתונה. אבל זה אינו חיוב, זו עדיפות, ואם זה כרוך בעלות גבואה, אזי היום שיש כל כך הרבה הוצאות והכל ביווקר, אין צורך להחמיר עד כדי כך".

הרב דב ליאור.

עשר כספים

"... שכר לימוד של סטודנטים באוניברסיטה - אם המשפחה אינה עשירה, ואין מזומנים כסף על מותרות, ובלא עורת ההורים לא יוכל ללמידה מڪזע ולהתפרנס, מותר לתת מעשר כספיים עבור הלימודים באוניברסיטה. ואתנו כמה דוגמאות למשפחות שאין יכולות לעזור מכספי מעשר הכספיים לילדיםיהם לצורך לימודים גבויים, מפני שהן עשירות או שמזומנים כסף על מותרות: למשל, אם יש לבן מכונית, אין לעזור לו מכספי מעשר כספים. וכן אם הוא גור בדירה יקרה יחסית, אין לעזור לו. כדי לסייעו שערכת או מתכוונת לעירך חתונות יקרות. וכן משפחה שמסוגלת לעזור לילדיםם בכמה אלפי דולרים לצורך קניית דירה במקום שאין לו מואוד, כמו בחתנחות יקרות או בפריפריה, אין להם להוציא את כספי המעשר על לימודיהם".

הרב אליעזר מלמד.

הלכות קניין הנישואין / הרב אליעזר מלמד

ספר פנוי הלכה, הלוות נישואין.

1 - נישואין מהם

מושג הנישואין על כל המשמעות ההלכתיות והרוחניות שלו, הוא מושג שהתחדש על ידי ההלכה. לפניו מתרן תורה, הנוהג היה, שאם איש ואשה נפגשו ברחוב, ומצא חן בעיניהם לחיות ביחד, היו יכולם להכנס לבית משותף ולהתחלל לחיות חמי אישות ללא שום טכס של חופה או קידושין, וכך היו הילדים נולדים. וגם גירושין רשמיים לא היו, אלא בזמן שאחד מבני הזוג רצה להפר את הקשר שביניהם, מיד היה יכול להפרד וללכט לו לדרכו ומכיוון שנתנה ההלכה לישראל, נצטוינו במצבות עשה, שאם ירצו האיש והאשה לחיות ביחד, יעשו זאת רק לאחר קידושין וחופה (רמב"ם הל' אישות א, א). וכן אם ירצו להפרד, יעשו זאת על ידי גט כריתות.

החותפה והקידושין, על כל פרטיהם המרובות, מבטאים את היחס הנכבד של ההלכה לחיי הנישואין. וכן מן הצד השני, זוג שמקיים את הנישואין כה�כתם, מראה בכך שלניסיונו שלם יש משמעות ערכית רוחנית הרבה מעבר לסתם איש ואשה שמנHALIM ביחד חיים גשמיים עכשוויים. אם הרצו הוא להגיע לקשר עמוק של אהבה, שmbosul על הרבדים העמוקים של הנפש, ושדורש התמסורות ולפעמים אף הקרבה - הוא חייב להיות מעוגן במעשה הקידושין. זהה משמעות המצווה לעגן את היחסים שבין בני הזוג בחופה וקידושין, שבם בני הזוג מתחייבים באופן המוחלט ביותר להיות זוג נשוי, ומתווך בכך ליקות שיבנה בית מלא באהבה ונאמנות, ומתווך בכך יגדלו בו ילדים טובים.

2 - אروسין ונישואין

החתונה מורכבת משני שלבים, קידושין וחופה, ובמלים אחרות, אروسין ונישואין. וצריך לציין שמה שאנו קוראים היום אروسין איננו מה שההלכה קוראת אروسין, כי בלשונו אנו קוראים מאורסת למי שהחלה בטהרת עס מישחו, אבל באמת על פי ההלכה מאורסת היא אשה שהתקדשה לאיש על ידי קידושין גמורים. הקידושין יוצרים את הזיקה שבין החתן והכלה, והם נעשים בדרך כלל על ידי קניין של נתינת הטבעת ואמרות הנוסח: "הרוי את מקודשת לי בטבעת זו כדת משה וישראל", ועל ידי כך הזוג נעשה מאורס. והעמידה תחת החופה היא הביטוי ההלכתי לתחילת חיי הנישואים המשותפים, ככלומר החופה יוצרת את הנישואין.

בעבר היו נוהגים להמתין שנים עשר חדש בין הקידושין לחופה, ככלומר בין האروسין לנישואין. באוטם שנים עשר חדשם הייתה האשה נקראת מאורסת אבל לא נשואה, והיתה לה משמעות הלכתית על פי ההלכה, ובסיום השנה היו עורכים את החופה, ומינין אז נחשה האשה לנשואה.

נפרט מעט יותר, תחילת ההתקשרות שבין הזוג נעשית על ידי קידושין, שהם מעשה קניין של ידם נוצרת זיקה בין בני הזוג. ובשלוש דרכם ניתן לקדש אשה, וכיום נוהגים הכל לקדש את האשה בקניין כסף, שנעשה על ידי נתינת הטבעת לאשה. ומרגע נתינת הטבעת שהיא מעשה הקידושין, נעשית האשה מקודשת ומיעdetת לבעה, והיא נקראת מאורסת. בדרך אגב כדי לציין, שעונשה של בני הזוג שזונתה חמור, על פי דין ההלכה, במעט יותר מעונשה של אשה נשואה שזונתה. ככלומר הזיקה שבין בני הזוג מוחלטת ומחייבת, ואם ירצו להיפרד יצטרכו לעשות זאת על ידי גט. אלא שעד לחופה שהוא זמן הנישואין, אסור לזוג המאורס לגור ביחד ולקיים חיי אישות.

כפי שהזכירתי, בעבר היו נוהגים להמתין שנים עשר חדש בין האروسין לנישואין, דהיינו בין הקידושין לחופה, ובאותה שנה היו בני הזוג מתכוונים לחתונה, הן מבחינה נפשית והן על ידי הכנות מעשיות, כגון הכנת הבית, הבגדים וסעודת החתונה.

לא קשה להבחין ביופי המיחודה שבמהתנה הממושכת בת השנה, של הזוג המקודש והמאורס, שהוא מצפה ומייחל ליום החתונה, ליום שבו יתחיל לחיות יחד. וודאי שאותה שנה הייתה עמוקה את היחס הנפשי והרוחני שביניהם. אבל משך הזמן והגולויות נתרבו סיבות שהביאו לאיחוד האروسין עם הנישואין, ראשית, קרו מקרים שבין האروسין לנישואין, נאלצה משפחת החתן או הכללה לברוח ממוקמה, וכן נשארו בני הזוג קשורים ביניהם בקשר של קידושין בלי יכולת למש את הקשר על ידי נישואין, וגם ללא אפשרות להתייר על ידי גט. ועוד קרו מקרים שבין האروسין לנישואין לא הקפידו בני הזוג על שמירת הצנויות ביניהם. מסיבות אלו נתקבל בכל ישראל המנה לאחד את האروسין והנישואין לזמן אחד, שהוא יום החתונה. וכך בעת החתונה נערכים גם האروسין - שהם הקידושין על ידי הטבעת, וגם הנישואין - על ידי העמדת החופה.

3 - קניין הקידושין

אחד ההבדלים המרכזיים שבין היהדות לשאר הדתות, שהיהדות חותרת לתיקונו השלם של העולם, שאר הדתות התייחסו מתיקון העולם הזה על כל מרכיביו הגשמיים, והן קוראות לאמנינה להתנקת מחיי העולם הזה, ולבסוף אל עולם רוחני שעליה בדמים, כדי להנצל מהתסכול והצער שיש בחיי העולם הזה, אולם היהדות חותרת לתיקון העולם הזה על כל מרכיביו. וכך גם כריתה ברית הנישואין, אינה מתחבطة רק על ידי דבריהם יפים, או הבעת רצון נאצל, תוך תלישות וניתוק מהצדדים המעשיים והמשיים של העולם, מה שעולב בסופו של דבר לאיבוד האהבה והקשר העמוק שבין בני הזוג, אלא כריתה הברית בין החתן והכלה נועשית על פי התורה בקניין קידושין. מעשה קניין שנוטן ביטוי ממשי ומהיבר לאהבה ולחילומות שנרכמו בלבם של בני הזוג. כמו שכל שניוי במעמד של אדם או חוץ נועשה על ידי מעשה קניין, כך גם החתונה והמעבר של האשה ממעמד של פנואה למעמד של איש נועשה על ידי קניין, קניין שנקרא קידושין, משום שעל ידו הכללה מתייחדת ומתקדשת לבעה. ואננס אמרו חז"ל שבשלוש דרכים האשה יכולה להתקדש, בכספי, בשטר וביבאה, אבל למשה נהגים הכל לעזרך את הקידושין אך ורק על ידי קניין כסף שנעשה על ידי נתינת הטבעת. ומאחר שכספי לא צריך להיות דוקא מطبع, אלא אפשר לשמש גם בשווה כסף, لكن נגעו לקדש את האשה בטבעת שתוכל לעונדה תמיד על ידה, ותשמש לה זיכרון לקידושה (ספר החינוך תקנ"ב).

4 - קידושין בשווה פרוטה

כדי להסביר את משמעות קניין הקידושין שעל ידו נוצרת הזיקה שבין הכללה לחתן, ראוי להזכיר תחילת הקדמה כללית. תפיסת העולם האחדותית של התורה, היינו שיש בORA אחד לעולם על כל מרכיביו הרוחניים והגשמיים, מחייבת שלכל רעינו רותני יהיה ביטוי ממשי ומעשי בעולם, וכך יש בתורה מצוות מעשיות. וכך העולם על כל מרכיביו החומריים מקבל ממשיות וערך, וכן הערכים הרוחניים שובאים מנוכרים ותלושים מהמציאות שהרי יש להם ביטוי ממשי על ידי המצוות המעשיות. וכך על פי מצוות התורה (דברים כב, יג) גם כריתה ברית האהבה המקודשת שבין החתן לכללה לא תחול עד שתתקבל ביטוי ממשי ומוחשי על ידי קניין הקידושין. קניין הקידושין נעשה כוים על ידי כך שהחתן נותן כסף לכלה ובתמורה להזיה מתקדשת לו. ובפרט אחת בלבד אפשר לקיים את הקידושין, ככלומר יכול החתן לקחת פרוטה ולתתיה לכלה ולומר לה: "הרי את מקודשת לי בפרטזה זו כדת משה וישראל", ואם הכללה תקבל את הפרוטה ותסכים להתקדש - תהיה מקודשת, והטעם לכך הוא, שכספי הקידושין לא נועד להיות תשלום עבור ערכיה של הכללה, שהרי שום סכום כספי לא ישווה לערכה.

הענין הוא שצריך שיהיה ביטוי קנייני ממשי לקידושין, וכבר בפרטה אחת ניתן לבצע קניין, אבל דבר שערכו פחות משווה פרוטה אינו נחשב בעניין האדם, ולכן אין אפשר לבצע בו קניין, ועל פי זה קבעו חכמים שהסכום המזערני שעל פיו ניתן לקיים את הקידושין הוא פרוטה או שווה פרוטה, וכן המוקם להdagish שאין הקידושין חלים ללא הסכמתה המלאה של הכללה, ואפיו אם ישקול אדם לידי איש מליארדי שקלים ויאמר לה: "הרי את מקודשת לי במליארדי שקלים אלו כדת משה וישראל", כל זמן שהכללה לא תסכים להתקדש, אין הקידושין חלים, ולעומת זאת בפרטה אחת אפשר לקיים את הקידושין אם הכללה תסכים להתקדש. וכל זה מחדד את מה שאמרנו, שכספי הקידושין אינו צריך להיות שווה ערך לכלה, אלא הוא רק מבטא באופן קנייני ממשי את המעבר של האשה למעמד החדש, ואת כריתה הברית שבין החתן והכללה.

5 - פרטי הלכות בקניין הטבעת

אף שמצד הדין ניתן לקיים את קניין הקידושין על ידי שהחtan יתן לכללה כל דבר ששוויו למעלה מפרוטה, מכל מקום נהגו הכל לkadsh ביום על ידי טבעת. על פי רוב המנהגים עשויה הטבעת מזחבות טהור (מרדי), ועיוון בנישואין כהכלתם ז, ו, ויש שנגעו בטבעת כסף (בן איש חי ש"א שופטים ח').

כדי שהקניין יבוצע בשלימות, ראשית צריכה הכללה להסכים לקידושין, והסכמה מתחבطة בכך שהיא מושיטה את אצבעה ומוכנה שהחtan ענוד עליה את טבעת הקידושין.

נהגו שהחtan והכללה לא ישתנו משקה חריף בכל יום החתונה, כדי שהסכמתם לקידושין תהיה בדעת צלולה. את הסיבות למנהג לצום ביום החתונה, הוא כדי לשמור על הדעה הצלולה, ולא להשתכר באותו יום, כפי שנוהגים חלק מהחתנים שאינם יהודים. ועוד צריך, שלא תהיה שום טעות בהבנתה של הכללה את קניין הקידושין, שאם למשל תחשוב הכללה שהטבעת שווה אלף שקלים, ובאמת שווה בסך הכלם מושיים שקלים, יתכן שהקידושין פסולים, מפני שדעתה של הכללה להתקדש על ידי טבעת יקרה ולא על ידי טבעת פשוטה. וכך נהגו לקדש בטבעת ללא פיתוחים ולא אבנים יקרים, שהאפשרות לטעות בשוויה מוצמצמת. ועוד נהוגים, שהרב שואל את העדים בנסיבות הכללה האם הטבעת שווה לפחות פרוטה, והם

עונים בחיוב, וגם הכללה מסכימה, ועל ידי כך ברור שאין שום טעות בקידושון, משום שלא ספק טבעת מזוהב שווה לכל הפחות פרוטה.

6 - הלבות וכוונות בענייני קידושין

כפי שכבר הסברנו הקידושין נעשים על ידי פעולה קניין של נתינת טבעת מהחתן לכלה, ובשעה שהטבעת הייתה שיכת לחתן עוברת לרשותה ולבתו של הכללה, באותו שעה הכללה מותקשת לאשה. וכך ברור שהטבעת חייבת להיות שיכת לחתן. ואם הורי החתן הם שהלכו ונכו את הטבעת מכספים, עליהם להעבירה לרשותו, על ידי שיתנו לו את הטבעת במתנה גמורה, והוא יכוון מכך לכוונה מהם על ידי "קניין הגבהה", כלומר יקנה מהם את הטבעת בזיה שיגבה אותה בידו לגובה של שלושים סנטימטר לפחות מעל לרצפה. ועוד צריך לשים לב, שהחתן ישלם למוכר עבור הטבעת עוד לפני החתונה, כי ככל זמן שלא שילם עבורה, עדין אין הטבעת שיכת לו בקניין גמור מן התורה, ואם כן הקידושין אינם שלמים (אבני מילואים כח, לא).

כמובן שככל קניין הטבעת אינו שווה כלום ללא הבנת משמעות הקניין המוחד הזה שהוא הקידושין, וכך צריך החתן לומר לכלה: "הריא את מקודשת לי בטבעת זו כדת משה וישראל", ואז כשיתנו את הטבעת לשם קידושין, יחולו הקידושין. וראוי שהחתן והכללה יכוונו בעת חתונתם לקיים את מצוות הקידושין שהיא מצויה מן התורה, וכן יכוונו שעל ידי החתונה יוכל לקיים את מצוות פרו ורבו, ויתפללו שהיהו להם ילדים טובים. וכן יכוונו שעל ידי חתונתם יוכלו לקיים בשלימות את מצוות "ואהבת לרעך כמוך", כפי שכתב האריי הקדוש, שעיקר קיומ מצווה זו, מתקיים בפועל בין האיש לאשתו.

7 - העדים

יתכן שאדם יתן טבעת לחברתו, ויאמר לה: "הריא את מקודשת לי בטבעת זו כדת משה וישראל", והוא תסכים להנשא לו ותושיט את אצבעה, והוא יונוד את הטבעת על אצבעה, ובכל זאת אם לא יהיה נוכחים במקומות עדים כשרים, הקידושין לא יחולו והם עדין יחשבו לרווקים. וזה ההבדל היסודי שבין העדות בדין ממוןנות עדות בהלכות קידושין. כי בדין ממוןנות כל תכליתם של העדים היא רק לברר מה היה באמת, האם פלוני נתן הלואה לאלמוני? וכמה נתן? או האם פלוני הזיק לרכו של אלמוני או גנב? אבל אם לא יהיה ויכוח בין שני הצדדים, אין יותר צורך בעדים. כי רק כשיש ספק מה היה, צריכים העדים לבוא ולהזכיר. אבל כשאין ספקות, והצד הנושא מודה שהוא חייב כסף, עליו לשלם גם כשאין עדים. לא כן הדיין לגבי קידושין וגורשין, שבhem נוכחות העדים היא חלק בלתי נפרד ממעשה הקידושין או הגירושין, ואם לא יהיו עדים, אפיו שני בני הזוג יספרו שערכו קידושין ביןיהם, קידושין אלו לא יתפסו. והטעם לכך, שבקידושין או גירושין לא מדובר רק על חיוב ממון אחד לשני, אלא מדובר על שינוי במעמדו של האיש והאשה, שינוי הנוגע לכל בני האדם.

מעתה האשה היא אשת איש, ולמשל, על פי דיני התורה, כל מי שישכ卜 עימה יתחייב מיתה בידי שמיים, ואם יהיו עדים שייתרו בו בעת מעשה, יתחייב מיתה בידי בית הדיין. וברור ששינוי כזה במעמדה, מרוקה לאשת איש או מאשת איש לגרושה, לא יכול להיעשות ללא נוכחות של עדים. וכך יש להקפיד שהעדות תהיה כדת וכדין.

8 - עדים פסולים

לאחר שלמדנו שהקידושין חייבים להערך לפני עדים כשרים, צריך להגדיר מי הם עדים כשרים ומי פסולים. הכלל הוא, שהעדים צריכים להיות אנשים שיכולים להתבונן באופן מבוגר ואובייקטיבי על האירוע, וכן עליהם להיות שותפים לערכיהם שעל פיהם נעשו הקידושין.

ולכן, ילדים קטנים למשל פסולים מלהעיד, מפני שהם אינם מתבוננים באירוע בוגרת. ורק מגיל שלוש עשרה, גיל בר המצווה, יכולם הנערם להיות עדים כשרים.

גם קרובי משפחה של החתן או הכללה אינם יכולים להיות עדים, כי הם אינם צופים בצורה אובייקטיבית באירוע. ונמנה כאן כמה דוגמאות לקרים הפסולים מלהעיד: אחים, דודים, בני דודים, וכן סבא ואפיו סבא רבה הרבה מלהעיד בחתונת נינו.

וכן פועל שעבוד אצל הכללה, פסול מלהעיד בחתונתם מפני שהוא תלוי בהם במשכורתו. אבל חברים טובים, שאין ביניהם אחד מבני הזוג קשור דם, או תלות כספית, יכולים להיות עדים כשרים לחתונה.

וכן אדם שאינו מזדהה עם הרכמים שעלייהם מבוססים הקידושין, הינו עם ערכי התורה, איןו יכול להיות עד בחתונה, וכך אדם שחוותא בגילוי עריות, למשל מקיימים יחסים עם אשת איש, או עם אחוותו או

בתו וכדומה, פסול לעדות. וכן אדם שחשוד בגיןה פסול מהיות עד, ומובן שאין הבדל בין אדם שמתפרק לבית חברו בלילה ווגב, לבין מי שמכיר בחנות ומשנה את המהירים או את המשקל לטובתו, או מנהל מפעל שגונב כסף מהפעל לכיסו, כל אלה גנבים ופסולים לעדות. וכן אדם שאינו שומר שבת הילכטה, ואיןו שותף מלא לכל ערכי התורה, איןו יכול להיות עד למעשה הקידושין שכל כלו מבוסס על מצוות התורה.

9 - מינוי עדים

בכל חתונה בוחרים מתוך קהל המוזנים שני עדים כשרים, שתפקידם לעמוד ליד החופה ולראות את כל סדר הקידושין. כבר למדנו שאין הקידושין חלים ללא נוכחות של עדים, ואם קידש אדם אשה בינו לבינה, הקידושין בטלים. אלא שלכאורה יש מקום לשאול, הרי מילא נמצאים הרבה אנשים סביב החופה, וכל אחד מהם יכול להחשב עד, ואם כן מדוע צריך ליחס מותק כולם שני עדים? כמה תשיבות נאמרו בדבר: ראשית, פעמיים רבות סביב החופה עומדים קרובוי משפחה שהם פסולים מהיות עדים, ואילו החברים שיכולים להיות עדים עומדים רחוק ואינם מתבוננים בתשומת לב בכל פרטי הקידושין. ואם אין שני עדיםשרים שראו את נתינת הטבעת מידו לידה, ושמעו אותו אומר: "הרי את מקודשת לי בטבעת זו כדת משה וישראל", הקידושין פסולים, משום שנעשה ללא עדים כשרים. וכן מקרים שני עדים כשרים, שאינם מבני המשפחה, והם יעדדו ליד הזוג ויראו את כל פרטי הקידושין, ועל ידי כך יכשירו את הקידושין.

וודוד, שאנו חוששים לדעת כמה פוסקים שסוברים, שאם בעדות אחת היו נוכחים עדים כשרים ופסולים ביחד, גם עדות הכהרים פסולה. וכן מיחדים שני עדים, והרב שמסדר את הקידושין אומר להם: " רק אתם העדים", כלומר אל תחשבו שאתם מעדים כאן בלבד עם שאר הקרובים, ועל ידי כך הקרובים לא מצטרפים לעדות ומילא אינם פסולים אותה.

10 - הברכה והכוס שלפני הקידושין

לאחר שעשכנו בעיקר הקידושין, שנעשים על ידי נתינת הטבעת לכלה בפני עדים, יש מקום להזכיר שחז"ל תקנו ברכה לקידושין, וכן בקידוש, תקנו לומר את הברכה על כוס יין מלא, דבר המבטא את התפישות הברכה מהעלומות הרוחניות העליונות ועד לעולם הגשמי, שכן הין מבטא את השמחה הפשוטה והטבעית שבעולם החומר שלנו. וכן אנו מקווים עבור בני הזוג הטרי, שהערכיהם הרוחניים של קדושה ונאמנות ילוו אותן כל ימי חייהם, יחד עם הרגשות הטבעיים של האהבה השמחה והשווון, שמתבטאים בינו. וביסוד ברכת הקידושין מובאות שתי דעות. לדעת הרמב"ם כשם שלפני הרבה מצוות תקנו חכמים לברך ברכה, כך גם לפניו מצוות הקידושין תקנו ברכה (רמב"ם אישות ג, כג). ולדעת הרא"ש ברכה זו היא ברכה של שבח והודאה לה, על שהבדילנו מן העמים וקידש אותנו במצוותיו על ידי שנותנו לנו הדרכה אלוקית כיצד לבוא בברית הנישואין (כתובות פ"א סימן י"ב).

הרב מסדר הקידושין הוא זה שմברך את ברכת הקידושין ותחילה הוא מברכ על הין, ולאחר כך מברכ את ברכת הקידושין: "ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם, אשר קדשנו במצוותיו וצונו על הערים, ואסר לנו את האروسות, והתיר לנו את הנשואות לנו על ידי חופה וקידושין, ברוך אתה ה', מקדש עמו ישראל על ידי חופה וקידושין".

לאחר סיום הברכה טועמים החתן והכלה מהין, ולאחר מכן מתבצעים הקידושין, ונוהגים לכבד את ההורים במסירת הכוס לחתן ולכלה. וכך הוא הסדר, הרב מסדר הקידושין נותן את הכוס לאבי החתן והוא נוטנו לחתן לטיעמה. לאחר מכן לוקח הרב את הכוס מהחתן ומוסר להאם הכללה, והיא נוטנת אותה לכלה לטיעמה. והחתן אינו מוסר בעצמו את הכוס לכלה, משום שעדיין הם נמצאים רק בשלב הקידושין. במאמר מוסגר כדי לציין, שמנาง זה הוא רק בוגנע לכוס של ברכת הקידושין, אבל את הכוס השניה שעליה אומרים את שבע ברכות הנישואין, ימסור החתן לכלה בעצמו, משום שאז כבר נסת内幕ו הנישואין, ואז מתאים שהקשר ביניהם יעשה ללא מתווכים, ואפילו אם הם הוריהם.

11 – הכתובה

יחד עם כל השמחה והברכות על כוס יין שיש בחתונה, ההלכה במבטה האחראי והمفוקח לא שכח להזכיר זכויותיה של האשה במידה והשידוך לא יעלה יפה. ולצורך זה כתובים את הכתובה, שהיא מגילת הזכויות של האשה.

בכתובה מתחייב החתן כלפי הכללה בכמה עניינים, אבל העיקר הוא ההתחייבות של הבעל לתת לאשה סכום כסף במקרה שהשידוך לא יעלה יפה, והם יתגרשו. או במקרה שהבעל ימות לפני אשתו, אף אם

בצוואתו הוא יוריש את כספו לקרוبيו האחרים, מכל מקום האשה תקבל עוד לפני הירושים את הסכום שנרשם בכתבתה. וזאת כדי לעזור לה להתחיל את חייה החדשניים כגרושה או אלמנה. ועוד תפקיד מרכזוי יש לכתובה, והוא למנוע גירושין שאינם הכרחיים. שעל ידי שהבעל המרزوג יזכור את הסכום שעליו היה לשלם לאשתו אם יגרשנה, תתפרק עליו דעתו, ויחשוב, אולי בכל זאת עדיף לנסות לחיות ביחד בשלו ואהבה, במקום לשלם את הכתובה. וכך שאמרו חז"ל: "כדי שלא תהא קלה בעיניו להוציאה" (כתובות לט, ב).

וכדי להבטיח עוד יותר את זכויותה של האשה, תיקון שמעון בן שטח, שככל נכסיו של בעל יהיו משועבדים לתשלום הכתובה אם יתגרשו. הינו שגם אם אין בעל מזומנים, מכל מקום ירדו לנכסיו, ויגבו מהם את שווי הכתובה. וכמוון גם תקנה זו נועדה בין השאר כדי לעכב בעליםicus מלהתגרש בחופזה (כתובות פב, ב).

12 - סכום הכתובה

נחלקו התנאים בשאלת האם כבר התורה חיבה את בעל לכתוב לאשתו כתובה שתגדיר את סכום הפיצויים שיצטרך בעל לתת לאשתו במקרה שיתגרשו, או שזו תקנת חכמים (כתובות י, א). ולמעשה, ככל לא משנה אם הכתובה היא מן התורה או מדברי חכמים, בכל מקרה אם תתגרש או תתאלמן - תקבל את סכום כתובתה, סכום הכתובה נקבע על פי שלושה מרכיבים, עיקר הכתובה, הנזונה, ותוספת הכתובה. עיקר הכתובה הוא סכום קבוע של מאותים זוז, שהוא סכום המינימום שנקבע לכתובה, והוא סכום שניין היה להתקיים בו במשך שנה לפחות. החלק השני הוא הנזונה, דהיינו עושים חשבו של הכספי והרכוש שהצד של הכלה העביר לרשותו של החתן, ולאחר שחתן זכה בו, עליו להוסיף את שוויו בכתובה, כדי שאם יתגרשו, רכושה לא ישאר ברשותו. והחלק השלישי הוא התוספת שהחתן היה מוסיף משלו על עיקר הכתובה ועל סכום הנזונה שקיבל. ומחשבים את שלושת המרכיבים יחד, והוא סכום הכתובה, הינו, הסכום שהחתן מתחייב לתת לאשתו אם יגרשנה. וכן אם בעל ימות לפני האשתו, זהו הסכום המינימלי שהוא תגבה מנכסיו, גם אם שמה לא יזכיר בצוואתו.

13 - מושעות סכום הכתובה בימינו

בתקופת המשנה והתלמוד, אכן הייתה חשיבות עצומה לסכום שנכתב בכתובה. אבל כיום אין כמעט ממשעות לסכום זה, וגם אם החתן והכלה הגיעו חס וחלילה לגרושין, לסכום שנכתב בכתובה תהיה ממשעות מועטה. והסיבה לכך היא, שחכמי הראשונים קיבלו את שתי תקנותיו של רבנו גרשום מאור הגולה, שחי לפני אלפי שנה, והוא מגדולי החכמים הראשונים באשכנז. הוא תיקן שאדם לא יוכל לשאת שתי נשים, וכן שהבעל לא יוכל לגרש את האשתו ללא הסכמתה.

תקנות אלו הפכו את הקURAה על פיה, עד אז כל הכלח היה בידי בעל, הוא היה יכול לגרש את האשתו ללא הסכמתה, וכך היה צורך לדאוג לזכותה של האשה על ידי ההתחייבות שלו בכתובה, שאם יגרשנה, ישלם לה את הסכום הנקוב בכתובה. ובאותם הימים המשא ומתן על הסכום שכותוב בכתובה היה ממשועוט ביחס לה, כי על ידי גובה הכתובה משפחתה של הכלה הייתה יכולה להבטיח את עתידה, הון על ידי הרתעת בעל מלהגרש אותה, ואם יחליט לגרשנה יאלץ לשלם לה סכום שיאפשר לה חיים טובים לאחר הגירושין. אולם מתקבלת התקנות הללו, לא יוכל יותר בעל לתת האשתו גט ללא הסכמתה. וכל זמן שלא תסכים להתגרש, לא יוכל להתקשר עמו אשה אחרת, הואיל ועל פי תקנת רבנו גרשום אסור לו להיות נשוי לשתי נשים בעת ובונה אחת, וכן אף אם כתוב בכתובה סכום זעום, מכל מקום כל זמן שלא תתרצה להתגרש, לא יוכל בעל לנתק את קשריו עימה, וכך תוכל האשה לדרש מבعلا את הסכום הסביר לדעתה תמורה הסכמתה לקבל את הגט.

כלומר, מקבלת התקנות של רבנו גרשום, תלויים הגירושים במשא ומתן שבין בני הזוג, ואם רצונו של הגבר לגרש את האשתו חזק מרצוניה להתגרש, בדרך כלל יצטרך לשלם לה יותר מחair הכתובה. ואם להיפך, האשה רוצה להתגרש יותר מהאיש, מן הסתם תותר לו על חלק מהכתובה. ורק במקרים יוצאים מן הכלל, שהאשה בשום פנים לא מוכנה לקבל גט, ולדעת בית הדין המצב המשפחתי שביניהם מחייב גירושין, יתירובעל לשאת עוד אשה, בתנאי שהיא רבנים יחתמו על פסק הדין שיתיר לו לשאת אשה שנייה בעודו נשוי לאשתו הראשונה.

וגם במקרה של התאלאנות, מצבה של האשה לא יקבע על פי הכתובה, משום שעל פי החוק האשה מקבלת חצי מהרכוש המשותף, שזה בדרך כלל יותר משווי הכתובה. ורק במקרה שסיבת שמשפחות החתן והכלה יתוכחו ביניהם על גובה סכום הכתובה. ורק במקרה שהחתן מציע סכום נמוך במיוחד, או שצד הכלה טובע סכום גבוה במיוחד, יש מקום לחוש שסכוםים אלו יהיו בסיס למשא ומתן במידה ויתגרשו, וכן על הצד שceed לעמוד ולתבעו שסכום הכתובה יהיה נורמלי, הינו סכום שמקובל אצל רוב הזוגות.

14 - התחייבויות נוספות בכתובה

כפי שהסבירנו המטרה העיקרית של הכתובה, היא הבחתה זכויותיה של האשה במידה והזיווג לא יעלה יפה והם יתגשו. וכיוון שכבר עוסקים בזכויותיה של האשה, הושיפו חכמים וקבעו בנוסח הכתובה את שאר התחייבויות שהתורה הטילה על הבעל כלפי האשה. ומקור החייבים הללו נזכר בפסק (שםות כא, י) : "שרה כסותה ועונתה לא יגרע". שארה פרשו מזונותיה, כסותה אלו הבגדים שהבעל צריך לפחותו, ועונתה פרשו יחסית איסות.

הכתובה עצמה מנוסחת בצהרת העדים. ולאחר שבעת ניסוח הכתובה, בידי הבית השני, רוב העם היו דוברי ארמית, לכן תקנו חכמים את נוסח הכתובה בלשון הארמית, כדי שככל החתנים והכלה יבינו במה מדובר. ומאז נשמר הנוסח גם בעת שהלשון הארמית כבר לא הייתה שגורה בפי כל. וראוי כוון להסביר לחתן ולכללה לפני הקידושין את נוסח הכתובה. ויש נהגים לקרוא את הכתובה מתחת לחופה בתרגום עברי, כדי שככל המשתתפים בחתונת יבינו את משמעות הכתובה, ובכללים כموון גם החתן והכלה. וכי שהדברים יובנו, נתרגם לעברית את אותן חלק מזו הכתובה שעוסק בהתחייבויות של החתן לכללה בעת שם נושאים, וכך הוא הנוסח : "אנו מעדים, כי החתן פלוני בן פלוני אמר לכללה פלונית בת פלוני : هيיל לאשה כדת משה וישראל. ובעוורת ה' עובוד ואכבד ואזון ואפרנס ואכלכל ואdag ללבושך כדרך אנשים בישראל המפרנסים נשותיהם באמת... והריני מתחייב למזונתייך, כסותך וסיפוק שאר צרכיך, ולקיים עמד יחסית אישות כדרך כל הארץ". ולאחר מכן מזכירים את סכום הכתובה, שהחתן מתחייב לתת לכללה במקרה שיתגשו. ומשמעותם העדים ומזהיריהם : "וונתרצתה הכללה לחתן, והייתה לו לאשה".

15 - החיוב לחתן בכתובה

כבר למדנו שشرط הכתובה הוא מגילת הזכויות של האשה, שבה כתוב כל מה שהחתן מתחייב כלפי אשתו, הן בעת שהם נושאים, והן אם חס וחלילה נישואיהם יעלו על שרטון והם יתגשו. וכל כך חשוב לעגן את הנישואים בהתחייבויות ממשיותו בטחון לאשה, עד שקבעו חכמיינו זיל הלכה, שאסור לאדם לשחות עם אשתו אפילו שעה אחת בלבד לא כתובה (שו"ע אה"ע סו, ג). ואם למשל אבצה לאשה הכתובה, מיד חייב הבעל לכתוב לה כתובה חדשה, ולן צריכה הכללה להקפיד מאד על שמירת הכתובה. ובדרך כלל נהגת הכללה להפקיד את כתובתה בבית הוריה. וכיוום בהרבה מן המועצת הדתיות תקנו מנהג יפה לכתוב את הכתובה בשני עותקים, עותק אחד נשאר ברשות הכללה, והעותק الآخر מופקד בידי המועצה הדתית. וזה כדי שאם הכתובה שנשארה אצל הכללה או הוריה תאבד, לא יctrרכו החתן והכללה לפרש זה מזה עד לכתיבת שטר כתובה חדש, אלא יוכל להמשיך ולחיות ביחד על סמך הכתובה המופקדת במוועצת הדתית.

לעתים קורה שמרוב המתח מתבלבל החתן או מי שהוא מופקד על שמירת הכתובה, ושותח להביא את שטר הכתובה למקום החתונה. והשאלה מה לעשות, מצד אחד כל המזומנים עומדים ומחכים, ומצד השני בלי כתובה אי אפשר לערוך את החופה, שהרי למדנו, שאסרו חכמים על החתן לשחות עם אשתו אפילו שעה אחת ללא כתובה. לנשות לכתוב בו במקומות השטר הכתובה בכתב יד, הוא פתרון קשה מאד, משום שצורך לדעת את הנוסח היפט, וכל טעות עלולה לפסול את שטר הכתובה.

ולכן למעשה, אם ניתן להביא במהירות סבירה כתובה חדשה, אז ימיינו כולם עד להבאת הכתובה. אבל אם הדבר יארך זמן רב, בשעת הדחק אפשר להקל ולערוך את החופה גם ללא כתובה, וזאת בתנאי שהחתן יתחייב בעל פה בפני העדים על כל תנאי הכתובה. ככלומר במקרים השטר יהיה עדות בעל פה שהחתן קיבל על עצמו את כל חיווי הכתובה, ואם חס וחלילה יתגשו, יתנו לכללה סכום השווה למאתים זוזים. ואם אפשר רצוי שלפני החופה החתן יקנה לכלתו רכוש בשווי של מאתיים זוז כפקדו עד למותן הכתובה.

16 - דיני כתיבת הכתובה

לאחר שלמדנו על חשיבותו של שטר הכתובה, ברור שشرط הכתובה חייב להאריך על פי כל הכללים והדקדוקים ההלכתיים, כדי שלא יהיה ספק בנסיבותיו.

ראשית נתחיל בדיוני השטר. שמות החתן והכללה צריכים להכתב בצהרה מדוייקת, ואם יש להם כמה שמות, צריך להזכיר את כולם. וכן צריך להזכיר את שמות הוריהם, וגם בשמות ההורים יש לדקדק. ואם טעו בכתיבת שם או שם הוריהם, הכתובה פסולה. וכן צריך לדקדק בכתיבת התאריך של נתינת הכתובה, שאם כתבו תאריך המוקדם ליום הנתינה, הכתובה פסולה. וכן מדקדים שלא לערוך את החופה בגין השימוש, שהוא ספק מהיום הקודם ספק מהיום החדש, ואי אפשר לכתוב בכתובה תאריך מדוייק. וכן צריך לציין את העיר או היישוב שבו נערכה החתונה, שלא ציון המקום השטר פסול.

ולאחר שהשטר נכתב החלטתו, צריך לעורך קניין, היינו מעשה של ידו מתחייב החתן להלכה למעשה בכל מה שכתוב בכתבובה. לא כאן המקום לברר את משמעותו של הקניין, ורק נציין בקיצור, שהזו קניין חליפין, והוא נעשה באופן שהרבנותו לחתן מטפת או חוץ אחר, ובתמורה מתחייב החתן בכל מה שכתוב בכתבובה. לאחר מכן, מתחת לחופה, יתנו החתן לכלה את הכתובת, ובזה היא קונה את הזכיות בכתבובה.

ועוד לפני המשנה הקניין, צריך לייחד שני עדים כשרים שיראו כיצד נעשה הקניין, וכי צד נוטן החתן לכלה את הכתובת. ונוהגים שאותם עדים שמעידים על הקידושין הם המעדים וחותמים על שטר הכתובת. וכל נוסח הכתובת מנוסח בצורה של הצהרת העדים שמעידים איך שראו את החתן מקדש את הכלה, ומתחייב לפיה בכל מה שכתוב בכתבובה. וכך גם חסרים חותם בסוף השטר. וכיום נוהגים שגם החתן מכרף את חתימתו לכתובת, אבל חתימת העדים מצד הדין מספקה.

17 - סדר החתונה

החתונה מורכבת משלשה שלבים, קידושין, כתובה, וברכות הנישואין. הקידושין נעשים בברכה, וכך מוגרים תחילת כוס של יין וمبرכים עליה שתי ברכות, ברכת היין וברכת הקידושין, ולאחר שהחתן והכללה טועמים מן היין החתן מקדש את הכללה על ידי נתינת הטבעת. ומרגע זה הכללה מקודשת ומאורסת, ככלומר על פי התורה היא נארה על כל העולם כדי נערה מאורסת, אבל עדין אסור להם לחיות ביחד ואשה מפני שעדיין לא נישאו.

כדי להנשא צריך החתן לחתן לכלה את הכתובת, היינו למתחייב בפניה שייעניק לה את כל הזכויות שלל פי ההלכה צריך הבעל להעניק לאשתו, כגון לפרנס ולדאוג לצרכיה באנמנות, ושאמם חס וחלילה הזיווג לא יעלה יפה, יפצה אותה בעת הגירושין ויעניק לה את הסכום הנקבע בכתבובה.

לאחר נתינת הכתובת לכלה, עוברים לשלב השלישי של החתונה, שהוא הנישואין עצם. הנישואין מתקיים על ידי השהייה תחת החופה ואמירת שבע הברכות של הנישואין. השהייה המשותפת של החתן והכללה תחת החופה, מבטאת את כניסה של הכללה אל ביתו של החתן, ואת כניסה של חיים משותפים. אמן למשנה, נוהגים כיום לעורך כבר את השלב הראשון של החתונה - היינו את הקידושין - תחת החופה, אלא שכל זמן שלא נעשה הקידושין ולא ניתנת הכתובת אין לחופה שום ממשמעות. רק לאחר שנערכו הקידושין וניתנתה הכתובת, ניתן לברך את ברכות הנישואין, והחופה באה' לידי ביטוי ממשי, על ידי הפיכתם מזוג מאורס לזוג נשוי.

18 - חופה מה?

כבר למדנו שמדובר בתורה לאחר הקידושין, היינו לאחר נתינת הטבעת, האשה נחשבת לאשה מאורסת, ודינה כאשת איש גמורה. אלא שככל זמן שלא נכנסו עדין לחופה לשם נישואין, מדברי חכמים האשה אסורה על בעלה. ורק לאחר הכניסה לחופה, שmbטאת את כניסה בני הזוג באופן קבוע לחיים משותפים, מותר להם להתחיל לחיות ביחד נשי. ופעם היו נוהגים לשוחות בין הקידושין לחופה השנה, אבל היום נוהגים הכל לעורוך את החופה מיד לאחר הקידושין. בקיצור, הקידושין יוצרים את הזיקה העקרונית שבין החתן לכלה, והכניסה לחופה מתחילה באופן רישמי את חיי הנישואין שלהם.

אלא שהשאלה היא, מהי בדיקת החופה שהופכת את הזוג המאורס לזוג נשוי? יש אומרים שכניסת הזוג למקומות מיוחדים שנודע לנישואין הוא הכניסה לחופה, וכך הכניסה של שניהם תחת ריעעה מוקשחת, שנודעה לחופה, לשם נישואין, היא זו שמאחדת אותם לזוג נשוי (דעת העיטור). ויש אומרים שהחופה היא פרישת סודר או טלית על החתן והכללה בשעה שمبرכים את ברכות הנישואין, ופרישת טלית זו מבטאת את כניסה של הכללה לחסותו של החתן. ויש אומרים שהחופה חלה על ידי שהחתן מכסה את ראהה של הכללה בהינומה, אף מעשה זה מבטאת את תחילת הנישואין ופרישת חסותו של החתן על הכללה. ובלי להכנס לפרטים, ברור שהחופה שאנו נוהגים כוים לעשות ככלות בתוכה את שלושת הדעות הללו.

אלא שיש עוד כיוון מרכזי בהגדרת החופה. לדעת הרמב"ם החופה היא ההתייחדות של החתן והכללה בחדר ששייך לחתן, שהתייחדות זו היא הביטוי המשמעותי לתחילת חיי הנישואין. ויש אומרים שהעיקר הוא שיתייחדו ולא משנה למי שייך החדר, לחתן או לכלה, העיקר שיישחו בחדר לבדים לשם נישואין (דעת הרמב"ם). ויש אומרים שכדי לקיים את החופה אין צורך שהחתן והכללה יתייחדו בחדר לבדים, אלא העיקר הוא שהכללה תכנס לחדר שנמצא ברשותו של החתן, ולא משנה אם גם אנשים אחרים יהיו שם (עיין רמ"א אה"ע נה, א). ויש דעת שאומרים, שאין כאן שום מחלוקת בין השיטות, כי אכן ניתן לעורוך את החופה בכמה אופנים, או על ידי ייחוד, או על ידי פרישת חופה, וכל שיטה הזכירה דרך נוספת בעריכת החופה (בית מאיר סי' נ"ה).

19 - כיצד נוהגים לקיים את החופה

מנาง האשכנזים לעורך את החופה על פי כל השיטות הנזירות, וכן תחילת הולך החתן אל הכללה וכוסה את ראשה בהינומה, שעל פי דעתה אחת זהה החופה שmbטאת את פרישת חסותו של החתן על הכללה. וכן רצוי שפרישת ההינומה תעשה בנסיבות העדים. ולאחר מכן נכנסים החתן והכללה תחת החופה, היינו תחת לירעה שפירושה על גבי קלונסאות, שעל פי כמה שיטות מרכזיות והוא עיקר החופה. ומתחת לחופה אכן מברכים את שבע ברכות הנישואין. ולאחר שעלה פִי דעת הרמב"ם והרמב"ן עיקר החופה הוא ההתייחדות של החתן והכללה בחדר סגור, וכן נוהגים אחר החופה להוביל את בני הזוג לחדר מיוחד, כדי שיישחו מספר רגעים. ולאחר ש לדעת הרמב"ם היחיד צריך להעשות במקום השיך לחתן, בעל האולם או המקום משכיר את 'חדר היחיד' לחתן למשך זמן החתונה. וכדי שתהיה על זה עדות, צריכים העדים לראות את בני הזוג נכנסים לחדר היחיד ושותיהם בו מספר רגעים, ובזה מסתiya החופה. ונוהגים להכין להם בחדר דברי מאכל ושתייה, כדי שיוכלו לטעום שם משחו במנוחה, ללא הפרעה מצד המזומנים, ובמיוחד שבדרך כלל נוהגים בני הזוג לصوم ביום חתונתם, ובاقילתם שם הם שוברים את הצום. זהו מנתג האשכנזים. ולמנาง הספרדים, עיקר החופה תבצע על ידי החופה עצמה, היינו שפורים טלית על ראשם של החתן והכללה באופן שבטבאת אחת נניסתם לרשوت אחת מיוחדת, ומובן אפשר להשתמש במקום הטלית בחופה מוקשתת שנועדה לשם נישואין, וכך הוא המנהג כיום להשתמש בירעה פרוסה על גבי קלונסאות. ויש שנางו שבנוסף לחופה מתעטף החתן בטלית, ואת שולי טלית פורסים על ראש הכללה (בן איש חי ש"א שופטים יב).

ולפי מנהג הספרדים אין החתן והכללה צריכים להכנס לאחר החופה לחדר סגור, ולא משום שאין מתחשבים בשיטת הרמב"ם, הטובר שעיקר החופה הוא שהחתן והכללה יתאחדו בחדר מיוחד לחתן, אלא משום שעלה פִי מנהג הספרדים התייחדות זו תעשה בভיתם של בני הזוג לאחר סיום החתונה. והאשכנזים לעומת זאת סוברים, שיש לקיים את החופה על פי דעת הרמב"ם כמה שיותר סמוך לברכות הנישואין, וכן נכנסים לחדר היחיד מיד לאחר החופה.

הלכות חופה וקידושין / הרב אליעזר מלמד

1 - הרב מסדר הקידושין

למרות שמצד הדין אדם שמקדשasha בפני שני עדים כשרים, הרי היא מקודשת, מכל מקום ישנה תקנה לעורך את הקידושין במעמד רב שהוא מסדר הקידושין. והטעם לכך הוא, כדי שימצא שם אדם שיוכל לפך ולראות שהקידושין מוגננים כהלכה, וכי שלא יהיו אחר כך ספקות לגבי כשרות הקידושין. ולדעת בעל הכנסת יחזקאל (ס"י ע"ב) כבר בתקופת התלמוד היו נהגים לעורך את הקידושין במעמד רב 'מסדר קידושין', ויש אחרים הסוברים שרק מאוחר יותר, בתקופת הראשונים, התקינו לקדש בפני רב 'מסדר קידושין' (על ידי תשובה הרמב"ם קנ"ו).

והשאלה שצורך לעמוד עלייה היא, מהי הרמה הנדרשת מנת הרב מסדר הקידושין. בתלמוד מסכת קידושין (קידושין י, א) מובאת מימרא של רב יהודה בשם שמואל שאמר: "כל שאינו יודע בטיב גיטין וקידושין לא יהיה לו עסק עמהם". ככלומר באו חכמים והזהירו, הוайл ונוסא הקידושין והגירושין גורלי לументם של בני הזוג וילדיהם, אסור שאדם שאינו בקי בא כל פרט ההלכה, יפסוק הלהה בשאלות שמתעוררות בנושאי הנישואין והגירושין. מכאן יש למדוד שאף עורך הקידושין, צריך להיות בקי באפרטי ההלכות הקשורות לקידושין. ראשית, עליו לבדוק אם בני הזוג נשרים להנשא ביניהם, שמא אחד מהם מזר ש אסור לו להנשא, או אחד מהם כבר נשוי שאסור לו להתחנן קודם שיתגרש מבן זוגו הראשון. ואם הם אינם מוכרים, עליהם להביא עדים שאכן הם פנוים וקשרים להנשא. וכיוום עורכים בדרך כלל את הברור זהה, הרבנים נציגי המועצה הדתית ש商量ים על רישום הנישואין, אולם ראוי שגם הרב מסדר הקידושין יודע שאכן בני הזוג נשרים להנשא. וכמוון, על מסדר הקידושין להיות בקי באפרטי הלוות הקידושין והחופה, כדי שיוכל לסדר את הקידושין על פי כללי ההלכה, ללא ספקות וחששות.

2 - האם צריך לשלם עבור סיורו הקידושין?

שאלה: האם בני הזוג חייבים לשלם כסף לרבי מסדר להם את החופה והקידושין? וכן למי הזכות לבחור את הרבי, לחתן או לכלה?

תשובה: כדי לענות על שאלת התשלום ובחירה הרבי צריך להקדים תחילת, שפעם הרבנים לא היו מקבלים משכורת מלאה מהקהילות שבנון שימשו בקודש, אלא החלק העיקרי של המשכורת שליהם היה נגבה מהקהל עבור חלק מעבודות הרבנות. כגון בעת שהרב היה עורך נישואין, היה מקבל מבני הזוג סכום מסוים שנקבע על ידי הקהילה, וכן עבור הפיקוח על השחיטה וכשרות הבשר היה מקבל מס מוסים מאת הקצבים מוכרי הבשר, ומה היתה פרנסתו. וכמוון, שבאותם הזמנים הייתה הקפדה שרק הרבי של הקהילה יערך את החופות בקהילה, כדי שפרנסתו לא תקופת. ואם בכל זאת רצוי בני המשפחה שרב אחר יערך את חופתם, חובה הייתה על עורך החופה לגבות מהם כסף ולהעבירו לרבי המקומי.

אבל היום, מצד הדין אין צורך לשלט לרבי מסדר את החופה והקידושין, משום שהרבנים מקבלים את משכורותיהם דרך המועצות הדתיות, ואין צורך להשלים את שכרם על ידי תשלום על ערכית החופה והקידושין. וכן אין צורך לנישואין ברבנות, משלים אגרה עבור כל הטיפול בנישואין, כולל ערכית החופה והקידושין. וכן אין לכך הוא גם החוק, שאסור לרבי המקומי לגבות כסף עבור ערכית החופה. ורק את ההסעה לחותונה צריכים בני הזוג לממן לרבי. אולם כל זה הוא בתנאי שעורך החופה הוא אכן הרבי המקומי, אבל אם בני המשפחה מבקשים מרבית אחר לעורך את החופה, לאחר שהוא אינו הרבי המקומי, אין זה מותפקido, וכן הוא זכאי לגבות מהמשפחה תשלום עבור הזמן שהוא מקדיש עבורם. וכן למנוע אי הבנות, רצוי מאוד לפני החותונה יסכמו בדיקת כמה הם צריכים לשלם עבור ערכית החופה. ואם הסכום נראה להם גבוה, אין שום בעיה למצוא רבנים שייערכו את החופה בתנדבות או תמורת סכום סימלי. ייחד עם זאת ראוי להמליץ להעדיין תמיד את הרבי המקומי מכמה סיבות, ראשית משום שהוא שיווצר קשר קבוע בין בני הקהילה והרב שנמצא בשכנותם, וקשר זה נוצר גם על ידי השתתפותו בחותונות המשפחתיות. אבל כל שולחים רב שהתרפרם בהופעה חיצונית נאה בחותנות, כמעט ברור שלא ישאר שום קשר בין בני המשפחה לרבי, וחבל מאוד על כך.

בנוסף לכך, רב נמדד על פי רמתו הרוחנית והמוסרית ולא על פי כשרונו המשחק והחופה שלו, ולא תמיד מי שהתרפרם בהופעה חיצונית נאה הוא אכן הרבי הגדל והמתאים יותר לערכית החופה. מלבד זאת, מדובר לשלם כסף עבור החופה בנוסף לאגרה שמלילא כל אחד משלם, כאשר אפשר לבקש זאת מהרב המקומי שיערוך את החופה בשמחה ובחינוך.

כללו של דבר, ראוי שכל אדם יבחר את הרוב הקשור ביוטר אליו ואל משפחתו - לעורך את חופתו. ובדרך כלל זהו הרוב המקומי. אולם בני היישובים מכבדים בדרך כלל את ראש ההשכלה שלם בעיריכת החופה, משום שהוא הרוב שעמו הם קשורים ביוטר, ועל ידי עיריכת החופה הקשר ביןיהם עד יוסיפ ויתחזק. ואם משפחות החתן והכלה חולקות ביניהם בעניין בחירת הרוב, זכותו של החתן לקבוע מי יהיה הרוב, כי למעשה החתן הוא המקדש, והרב בא לעוזר לו ולהדריכו.

3 - השושבינים

אחד המנהיגים היפים שנוהגים בהרבה חתונות, בעיקר אצל יוצאי גלות אשכנז הוא המנהג שהשושבינים מלווים את החתן והכלה בדרך כלל לחופה. וכך הוא המנהג: שני אנשים מתיצבים לצידו של החתן, אחד מימינו ואחד משמאלו, ומלוים אותו, תחילת בדרך כלל הכהלה כדי לכטוט את ראשונה, ואחר מכן מכון מלוים אותו אל מתחת לחופה. ולאחר מכן ניצב מתחת לחופה, כמה הכהלה מכסהה ובליווי של שתי השושבינות, אחת מימינה ואחת משמאלה, פסעת אל מתחת לחופה, עד שהיא ניצבת לצידו של החתן. ונוהגים שהשושבינים נושאים נרות בידם לשימון טוב. והטעם לכך, שהן מסמלות נשמת האדם שתפקידה לדלוק ולהAIR, ועל ידי נשיאת הנר ביד השושבינים הם כאילו מביעים שאלה שחיהם של הזוג הצעיר יהיו מלאים אורחה ושםחה. ולא כל אדם ראוי להיות שושבין, אלא בוחרים דוקא זוג נשוי שיש להם ילדים, מושם שיש בזיה סימן טוב לחתונה שתעללה יפה. ומשתדלים שהשושבינים יהיו צדיקים וחכמים. בדרך כלל נהגים ביום חתונת החתן והכהלה הם השושבינים, אבי החתן ובאי הכהלה מלוים את החתן, ואם הכהלה ואם החתן מלוים את הכהלה. ואכן להם ראוי להיות השושבינים, שהרי מי מתאים יותר ללוות את הבנים בדרך כלל לחופה אם לא ההורם שגידלים וטיפחיהם עד הלוות, שהם ליוו את הילדים וטיפלו בהם מיניקות ועד בחרות, בדאגה ובמסירות, ברגעים היפים והקשים, ואכן מתאים שהם יזכו גם ללוות את ילדיהם ביום הגודל בחייהם, ולהכנים לחופה.

4 - מי יהיו השושבינים במקרים מיוחדים

למදנו בהלכה הקודמת שבדרכּ כל ההורם משמשים כশושבינים ומלוים את ילדיהם לחופה. אבל יחד עם זאת חשוב לזכור שהמנג הוא לבחור לשושבינים דוקא זוג נשוי שיש להם ילדים, ושהם נשואים זה זה זה בזיווג ראשון, כדי שייהיה בזיה סימן טוב לחתונה. ולכן אם ההורם של אחד הצדדים גורשים, נהגים לבחור במקום זוג אחר כדי ללוות את החתן והכהלה, ובוחרים בדרך כלל זוג מבני המשפחה או מן הידידים הקרובים, ומשתדלים לבחור באנשים טובים וצדיקים. ואם אחד מההורם נפטר וההורה הנוטר התנתן בשנית, רצוי שהם לא יהיו השושבינים, ויבחרו במקומם זוג מבני המשפחה שנשוי בזיווג ראשון. אבל אם המשפחה מותעקת שדוקא ההורה הנוטר ובנו זוגו יהיו השושבינים, אין מחלוקת בידם. ואם הורי החתן או הכהלה נשואים בזיווג שני, ומהזיווג השני נולד להם החתן, מצד אחד ראוי שלא הם יהיו השושבינים, מושם שאנו מעדיפים שהשושבינים יהיו נשואים בזיווג ראשון, כדי שייהיה בזיה סימן טוב לחתן וכלה; ומצד שני המתאים ביותר להיות שושבינים הם ההורם. ולמעשה, נחקרו הפסיקים בשאלת מה המנהג הנכון במקרה כזה, ולכן אם ההורם הנשואים בזיווג שני מעוניינים ללוות את החתן והכהלה, הם רשאים לעשות כן.

5 - עוד על השושבינים

המנג המקובל הוא שהאבות מלוים את החתן, והאמחות מלוות את הכהלה. כלומר, אבי החתן ובאי הכהלה מלוים את החתן בדרך כלל לחופה, ואילו אם הכהלה ואם החתן מלוות את הכהלה. כך הוא המנהג בארץ ישראל וברוב הקהילות. אולם בתקופה האמריקאית משפחות רבות בארה"ב נהוגות שאביו ואמו של החתן, ואביה ואימה של הכהלה מלוים את הכהלה. וההורם הרוצחים לנוהג כך אין סיבה למנוע זאת מהם. אבל כאמור המנהג הרווח הוא שהאבות מלוים את החתן והאמחות את הכהלה, ויש בזיה ביטוי חיוبي להתכבדות של שתי המשפחות על ידי חתונת הילדים. ובנוסף לשושבינים שמתיצבים בצד החתן והכהלה, היו נהגים פעמי ללוות את החתן בקהל רב מביתו לחופה, וכן את הכהלה מביתה לחופה. אולם ביום רק בני המשפחה הקרובים מלוים את החתן והכהלה בדרך כלל, אבל בתוך האולם, כאשר החתן מתחילה ללבת לחופה, מצטרפים כל הגברים ללוותו

בשירת ובריקודים. וכן כשהכללה הולכת לחופה, הולכות עימה כל הנשים. מנהג זה נועד כדי לכבד את החתן והכללה שדומים ביום חתונתם למלך ומלכה.

6 - **ההינומה**

אחד המנהגים היפים והמרגשים בחתונה הוא כיסוי פניה הכללה בהינומה, והוא למעשה פותח את טقس החתונה. החתן פושע אל הכללה שיוושבת על הכסא המכובד והמקושט שלו, ולראשה ההינומה, הינו בד רשות לבן שמורכב מכמה שכבות ונופל אל אחורי ראשה של הכללה. החתן ניגש אל הכללה ואוחז בידיו בשכבה העליונה של ההינומה ומעביר אותה מאחוריו. ראש אל עבר פניה ומכסה את ראשה. וכך כשההינומה מכסה את כל ראש כולל פניה, נשארת הכללה עד לסוף החופה. כמה טעמים נאמרו למנהג זה. ראשית, בכיסוי ראש הכללה בהינומה על ידי החתן, מבטאת החתן את פרישת חסותו על בת זוגו. ולדעת כמה פוסקים זהה תחילת החופה, ככלומר כנישת הכללה לרשותו של החתן. ועוד טעם נאמר בעניין מנהג ההינומה, שעל ידי שפניה של הכללה מכוסים בהינומה, הקידושין כשרים בודדות, משום שאין לנו חשש, שמא הכללה העריכה את הטבעת ביוטר משוויה, ועל דעת כן התקדשה, ונמצאו קידושים בטיעות. שהואיל ופניה מכוסות היא לא מtbodyונת היטב בטבעת, ועל ידי כך היא מגלה את דעתה שהיא רוצה להתקדש בכל מקרה, ואין זה חשוב בעיניה כמה בדיק שווה הטבעת (רמ"א אה"ע לא, ב). ועוד טעם להינומה, משום צניעות. הצניעות באה להציג שהמעלה המרכזית של הכללה אינה ביופיה החיצוני, אלא עיקר מעלהה הוא בתכונותיה הפנימיות שגנוזות בפנשה. ועל ידי הסתרת והעלמת פניה היא מעבירה את הדגש כל יוצאי אשכנז ואצל חלק מיווצאי ספרד, אבל יש מיווצאי ספרד שלא נוהגים לכיסות את פניה של הכללה בהינומה.

7 - **מנഗ שבע התקפות בחופה**

החתן מגיע תחילת לחופה, ורק אחר כך הכללה, משום שיותר מתאים ומכובד שהחתן ימתין לכלה ולא הכללה לחתן. לאחר שהכללה מגיעה לחופה בלוויות השושבינות היא מקיפה את החתן שבע פעמים, ולאחר מכן מתיצבת לידו. והטעם לשבע התקפות הוא כדי לרמז שהנישואין הם לשם שמים, ומאחר שהקב"ה מתגלה בשבועה רקיעים, لكن הכללה מקיפה את החתן שבע פעמים. עוד כדאי שכולנו שבעתנו בזאת שבעתנו, כי לקו יש יש התחלה ויש סוף, מה שבאמת יוכלו להתבונן באופן שיטתי בכל רעיון קוי, שיש בו הנחה ראשונה שמננה משתלשת עוד הנחה עד להנחה המסכמת. אבל לمعالן אין התחלה ואין סוף, לרמז שמדובר כאן ברגע אין סוף שאנו יכולים לקלוט אותו. והמספר שבע הוא המספר השלם שמצוין בעולם הזה, שהרי העולם נברא בשבועה ימים. וכך כאשר מסיימים את התורה בשמחת-תורה נהוגים לערוך שבע התקפות, ליטמל בזאת שכל מה שלמדנו והבנו עדיין אין כולל את כל עומקה והיקפה של התורה. התורה גדולה מאיתנו ומהשגתנו, איןנו יכולים לקלוט את כל התורה לתוכינו, אלא להיפך אנחנו שרים בתוך עולמה של התורה והיא מקיפה אותנו, ולזה רומיות התקפות.

וכך גם בעת החתונה, ההתרגשות כל כך גדולה, והמשמעות של הנישואין כל כך עמוקה ונשגבת, עד שלא ניתן לבטא במילים את גודל המעד והשעה, וכן הכללה מבטאת זאת על ידי שבע התקפות סבב החתן.

וזה שדוקא הכללה מקיפה את החתן, הוא כדי לרמז לנו רמז כפול, מצד אחד הקפותיה סבב החתן מבטאות את כמיהתיה אליו. ומצד שני זה שהיא עצמה מקיפה מרמז על כך שמן הצד הפנימי מדרגתה של האשה גבואה יותר משל האיש. ועל כן בה מtbodyת המעלג וההיקף שרמזו אל מה שמעבר להשגה. ואילו החתן זה שעושה את הדברים המובנים יותר, כקידושי הטבעת.

8 - **מנג החופה**

על פי מנהג האשכנזים יש להעמיד את החופה דוקא מתחת לركיע השמים, לסייע ברכח שהיא זרעם של החתן והכללה ככוכבי השמים (רמ"א אה"ע סא, א). אבל הספרדים לא נהגו להקפיד לערוך את החופה דוקא תחת רקייע השמים, ובדרך כלל עורכים החופה בתוך האולם.

ולכל הפחות צרייכים להשתתף בחתונה עשרה גברים, מפני שאין מברכים את שבע ברכות הנישואין ללא מניין של עשרה.

יש מצווה להשתתף בחופה, ולבבד בכך את החתן והכלה, ואף את הקב"ה שציווה אותנו לשאת אשה בחופה וקידושין. וכי שעמידתם סביב החופה אכן תכבד את החתונה צרייכים הנאנספים לעמוד בשתקה ולא לפטפט ביניהם.

המנוג הרוחה הוא, שכל המוזמנים שיש להם כח לעמוד, עומדים ממשך כל החופה. ובזמן האחרון היו ככל שרצו דזוקא להציג כסאות סביב החופה כדי שכל המוזמנים יוכלו לשבת, ועל ידי כך ישמר הסדר בעת החופה. יש אומרים שמותר להם לעשות כך, מפני שהמנוג לעמוד אין מנהג מחייב. אבל ישנים כמה פוסקים שסוברים שהמנוג לעמוד בחופה הוא מחייב, ויש לכך גם מקור קדום בתיקוני הזוהר (תיקון עשרי דף כ"ו). ומה מרבני הספרדים הקפידו על קיום המנהג לעמוד בעת החופה (מקור חייט).

9 - זכר לחורבן

דוקא בעת החתונה, בשעה שכל כך שמחים, יש לזכור שעדיין ישנו צער בעולם, בית המקדש חרב, ואי אפשר שהשמחה תהיה שלימה למגורי. וכך תקנו חכמים לעשות כמה דברים בעת החתונה זכר לחורבן. מסופר בתלמוד (ברכות לא, א) על רב אשי שהticks את בנו, וראה שהתלמידים הצעיריים שמחים בחתונה יותר מדי, ושבר כוס זכוכית לבנה בפניהם, כדי להזכיר להם את חורבן בית המקדש. ומהנוג זה רוחן ביום בכל ישראל, לשבור כוס מתחת לחופה, זכר לחורבן בבית המקדש. יש נהגים לשבור את הocus מיד לאחר הקידושין, היינו לאחר נתינת הטבעת, ויש שנוהגים לשבור את הocus לאחר סיום שבע הברכות, ככלומר בסיום הטقس. ומהז יצא שרבים חושבים שבירת הocus היא עצמה סיום החופה, וכך לאחר מכן הכל מוריים מזל-טוב. אבל כאמור שבירת הocus נועדה להזכיר את חורבן בית המקדש. וכך ראי שחתון יאמר לפני שבירת הocus את הפסוק: "אם אשכח ירושלים תשכח ימיini", תדבק לשוני לחיכי אם לא אזכיר, אם לא עלה את ירושלים על ראש שמחתני" (תהלים קלו, ה- ז). בתקופה האחורה רבים נהגים לשיר את הפסוק "אם אשכח ירושלים" לאחר שבירת הocus.

וכן תקנו חכמים שזכר לחורבן, לפני שהחתן יוציא לחופה מנייחים אפר בראשו, במקומות בו מנייחים את התפילה של ראש. וכך פסק השולחן-ערוך בחלק אבן העוז (שו"ע אה"ז סה, ג). וכך נהגים למעשה הרבה חתנים.

אולם יש קהילות שביהם לא נהגו להניח אפר בראש החתן, וכן כתוב בספר כף החיים (או"ח תקס, כא) שאין נהגים להניח אפר בראש החתן. וטעם הוא, שאף על פי שהנחת האפר בראש החתן היא תקנה מפורשת של חכמים, מכל מקום עיקרה הוא כדי להזכיר את חורבן הבית, ומאחר שכיוום נהגים לשבור את הocus זכר לחורבן, מミלא לדעתם, אין יותר צורך להניח אפר מקלה בראש החתן.

10 - צום ביום החתונה

מנוג קהילות רבות מישראל, שהחתן והכלה צמים ביום חתונתם. וזאת, כדי שיוכנסו לחתונתם מתוך כובד ראש והרגשת האחירות, ולא מתוך אכילה ושתייה וסחרות.

עוד, שכידוע ביום זה נמחלין כל עוונותיהם של החתן והכלה, והרי הוא ביום הכיפורים שלהם. יום זה הוא היום האחרון של תקופת הרוקוקות, תקופת החיפוש והתහיה, ומיום זה ואילך אפשר לפתח דף חדש ונקי, ולבנות תשובה שלמה. בשעה שהחתן עומד מתחת לחתונתו, מבטו מקייף את כל חייו, העבר והעתיד, וככלו תקוות לעתיד טוב ומושלם, זה הזמן האידיאלי לחזור בתשובה שלמה, ולהחליט שמעתת ואילך, יהיה אדם טוב וישר ככל יכולתו. וזהו תשובה עמוקה כל כך עד שנמחלים לו כל עוונותיו. וכך שהתשובה תהיה שלמה נהגים להתענות.

ואכן מטעמים אלו נהגו כל יווצאי אשכנז להתענות. ולגביה מנהג הספרדים כתוב בספר דרכי טהרה (עמוד קי) שיש מהספרדים שנהגו שהחתן והכלה יתענו, ויש שנהגו שرك החתן מתענה, ויש שלא נהגו להתענות כלל. וכך אחד ינוג כמנהג אבותיו, ובלבד שיקפיד להכנס לחופה בכובד ראש ומתוך חזרה בתשובה. ויש ימים שקבעו חכמים שאין להתענות בהם, מיום שהם ימים טובים ושמחים לישראל, וברור שגם חתן וכלה שנישאו באותו הימים לא יצומו. ואלו הם הימים שאסור לצום בהם: ראש חודשיים, חנוכה, אסרו חג של שלושת הרגלים, ט"ו באב וט"ו בשבט, פורים ופורים קטן (היאנו י"ד וט"ו באדר ראשון שבשנה מעוברת).

שמחת החתונה, כלי הזמר שמלוויים אותה, והריקודים, הפכו לאחד מן האירועים המרכזיים ביותר בחזים היהודים. אין ספור ניגונים ושירים הולחנו סביב החתונה. אכן שמחת החתונה היא מן היסודות של היהדות. שלא כמו הנוצרים שראו בחתונה כנעה ליצר השפל של האדם, היהדות מתוק גישתה החביבת לחיים רואה בחתונה את הים הגדול והשמה ביותר שיחס בחיוו של האדם. זהו היום שבו האהבה יוצאת לפעול במלואה, וזה היום שבו מנהיגים את התשתית לדורות הבאים שיוולדו בעוזת ה' לזוג החדש. ולכן השמחה גדולה כל כך, והכל משתדלים להשתתף בריקודי המצווה. ועוד לפני החתונה משתדלים לבחר בתשומת טוביה שתדע לשמה ולהזכיר את הקהלה.

כך כתוב הטור והשולחו-ערוך בחלק אבן העוזר סימן ס"ה: "מצווה גדולה לשמח חתן וכלה ולරקד לפניהם". ובמסכת ברכות (ברכות ו, ב) הפליגו חכמינו ז"ל בחשיבות המצווה לשמח חתן וכלה, ואמרו: כל הננה מסעודת חתן ואני משמחו, עבר בחמשה קולות, [שהחמישה קולות הוזכרו בפסק שעסק בשמחת החתונה], שנאמר: קול ששון וקול שמחה, קול חתן וקול כלה, קול אומרים הodo את ה' צבאות, ואם משמחו מה שכרו? אמר רבי יהושע בן לוי: זוכה לתורה שניתנה בחמשה קולות. ורבי אבהו אמר: אילו הקריב קורבן תודה. ורב נחמן בר יצחק אמר: אילו בנה חורבה אחת מחורבות ירושלים.

ולכאורה יש מקום לשאול, מדוע צריכים החתן והכלה שירקדו לפניהם וישמחו, הרי מילא הם שמחים, ויתכן אפילו שהם מעוניינים יותר להתיחיד לבדים?

התשובה היא, עניינה של החתונה הוא להפוך את השמחה הפרטית של בני הזוג ביום חתונתם לשמחה כללית, שmbטאת לא רק את האהבה הזמנית והפרטית של בני הזוג, אלא לתת לאהבה זו מימד כללני ונוצחי. להציג שהאהבה הרבה יותר גדולה ונפלאה ממהנהה הפרטית גרידא, יש בה ביטוי לאחדות הפנימית שבעולם, שבאה לידי ביטוי בהתלכדותן של שתי המשפחות, ומתוך כך חיים חדשים יבואו לעולם, לתפארת התורה העם והארץ. ובזכות העלההה של האהבה למידה הכללי שלה, יש לקות שהאהבה הפרטית שבין בני הזוג תלך ותגבר עם השנים, ולא תדעך בדרך אהבות הגשמיות הקטנות. ולכן חשוב כל כך שהציבור יחד עם החתן והכלה ישתתפו בשמחת החתונה וירוממוה אל המימד הכללי.

12 - שבת חתן

נווגים לקראו לשבת שלפני החתונה - "שבת חתן". בשבת זו החתן עולה לתורה, ועורכים לבבudo שמחה. פעם נהגו לערוך את השמחה בלבד שבת, ובזמןינו המנוגע לערוך את השמחה בשבת בבוקר, לאחר התפילה (ניושאין כהילכתם ו, א-ב).

מנוג זה בא להורות, שכל العليיה וההתקדמות שיש לחתן בחתונה, באה מכך התורה, ועל כן בשבת שלפני החתונה עולה החתן לתורה, ומתוך العليיה לתורה הוא ממשך אל חתונתו. ואכן מנהג זה קדום, אבל הספרדיםנווגים ביום לערוך את שבת החתן לאחר החתונה. ואולי אפשר לומר, שבعليיה לתורה בשבת שלאחר החתונה, מראה החתן, שהחתונה איננה פרישה מלימוד התורה, אלא להיפך, דווקא בזכות החתונה הוא יכול להמשיך ולהתעלות במעלות הרוחניות, ועל כן מיד לאחר החתונה הוא עולה לתורה.

13 - סעודת שבע ברכות

כדי להשלים את ההלכות החתונה, אזכיר בקצרה את עיקרי ההלכות הנוגעות לשבעת ימי המשתה ולסעודות שבע הברכות.

במשך שבעת ימי המשתה, בכל סעודה ניתן לברך את שבע-ברכות החתונה, בתנאי שישתתפו בסעודה מניין של עשרה גברים, וביןיהם פנים חדשות, דהיינו אדם חדש שעדין לא השתתף בשמחת החתן והכלה, וボאו לסעודה מחודש את השמחה ומאפשר לברך שוב את שבע-הברכות. בשבת ויום מברכים גם ללא פנים חדשות, מפני ששמחת היום מהוות תחילף לפנים החדשות.

לגביה מקום הסעודה שנייתן לברך בה את שבע-הברכות נחלקו הדעות. יש אומרים שرك במקום המזוח לשמחת החתן והכלה מברכים את שבע-הברכות, אבל אם יצאו החתן והכלה לסעוד בביתם של אחרים - לא יברכו. והמקום שمبرכים על פי דעת זו את שבע-הברכות הוא בדרך כלל ביתם של החתן והכלה, או מקום אחר שייעד לשם כך למשך כל שבעת הימים (שו"ע אה"ע סב, ז).

יש אומרים, שבכל מקום שקבעו סעודה לבבudo נישואי החתן והכלה ניתן לברך שם את שבע-הברכות. ולפי דעת זו ניתן לערוך את סעודת שבע-הברכות בכל יום במקומות אחרים והעיקר שקביעת הסעודה תהיה לשם שמחת הנישואין (ט"ז אה"ע סב, ז).

ולמעשה, כל יוצאי אשכנז נוהגים כשייטה המקללה, ובכל יוםעורכים את סעודת שבע-הברכות במקומות אחרים. אבל יוצאי ספרד נהגו ברובם להקפיד לערוך את שבע-הברכות רק בביתם של החתן והכלה. ויש

שמקלים לבך גם בבית הורי החתן או הכהה. וכיום הרבה בחורי ישיבות מיעוצאי ספרד נהגים למעשה כמו נג האשכנזים ועורכיהם את סעודות שבע-הברכות בכמה בתים. ויתכן שמאחר שאורחות החיים השתנו, אין מקובל כיום לעורך אותה השמחה באותו בית פעמים רבות. וכן באמצעותם כל התחבורה יכולים בני הזוג לנסוע למקומות שונים, דבר שיאפשר ליותר קרובים וידידים להשתתף בשמחה - لكن הנהגו רבים מיעוצאי ספרד כמו אשכנז המייסד על דעת הט"ז ועוד פוסקים רבים.

14 - שבעת ימי המשתה

מצווה על החתן והכלה לשמשו שבעה ימים לאחר חתונתם, ויום החתונה נחשב ליום הראשון. ואם התחתנו לפנות ערב, אזי בשעה שיחשיך יתרחיל. היום השני. באותו שבעה ימים עורכיהם סעודות וمبرכים בהם שבע-ברכות. גם אם לחתן או לכלה אלו נישואין שניים, מכל מקום אם לאחד מבני הזוג אלו נישואין ראשונים, מצווה עליהם לשמשו שבעה ימים, ולברך שבע-ברכות. תקנו חכמים שהחתן והכלה לא יעשו מלאכה במשך שבעת ימי המשתה, כדי שייהיו פנויים לעסוק בשמחת נישואיהם. ואם הם מועסקים בעבודה כל שהיא, עליהם לקבל חופש עד לסוף שבעת הימים. נהגים שהחתן והכלה מתלבשים בגדיים חגיגיים בכל שבעת הימים, ומותר להם לבס ולבגח בגדים חגיגיים לצורך שבעת הימים. עוד נהגים שהחתן או הכהה לא יצאו לבדים לרוחב העיר, משום שהחתן והכלה דומים למלך ומלכה, ואין זה מכובד להלך ברחוב ייחדים. אבל כשניהם הולכים ביחד אינם צריכים ליווי.

כשהחתן נמצא בבית הכנסת, כל הציבור אינו אומר תחנון וידוי, כמו בכל ימי-shmaha שאין אומרים בהם תפילות אלו. ובימים שיש בהם קרייה בתורה - מעלים את החתן לTORAH.

תכנון החתונה שלי

מומלץ להכין מחברת חתונה שתלווה אתכם ותכלול את הרשימה הנ"ל + פרטיים של נוتن:
שירותים, טלפונים, המלצות, רשימת מזומנים, כתובות, תזכורות וכו'.

❖ האולס שלב א

- תארכים פנוים רלוונטיים :
- מחיר למנה כולל מע"מ :
- אופציה לקייטרינג מבוחץ :
- אם כן מה המחיר :
- מה כולל התפריט :

קבלת פנים

- מיקום :
- תפריט :
- האם כולל מחיר או בתשלום נוסף :

חופה

- מיקום :
- האם המחיר כולל עיצוב (פרחים וכד') :
- הגברת - האם האולס נותן רמקול לחופה (אם לא יש לבקש מהלהקה) :
- לוודא שהאולס נותן כוס לשבירה בחופה ויין :

עיצוב

- האם המחיר כולל עיצוב/ סיידורי פרחים :
- לשולחנות :
- לחופה :
- לכיסא כלה :

נטילת ידים

- מספר עמדות לנטילה :
- מיקום :

חדר ייחוד

- מיקום וגודל :

ריקודים

- גודל רחבות הריקודים, האם יש אפשרות לשתי רחבות ריקודים נפרדות :
- איזו מחייב יש :

מלצרים

- כמה מלצרים :
- סגנון לבוש / דרישות צניעות :
- האם יש צורך לתת טיפ וכמה :

שלב ב

- תاءום פגישה לטעימות וסגירת התפריט :
 - צבע מפות וምיות :
 - לברר כמה יושבים בכל שולחן כדי לאפשר את סידור היישיבה :
 - מפת האולם :
 - להחליט אם מסדרים מקומות ישיבה אישיים או ישיבה חופשית :
 - מקומות אישיים : לסדר מיקום ולהכין פתקים
 - ישיבה חופשית : כדי להכין שלטים כליליים לשולחנות כדי שלא ילכו לאיבוד (לדוגמא, "חברי החתן").
- * **בSIDOR מקומות יש להתחשב בדברים הבאים** - לא ליד הרמקולים, נקודת תצפית טוב לרוחבת הריקודים, רחוק מהכניסה למטבח, רחוק הלא מעשנים.

❖ להקה שלב א

- תאריכים פנויים רלוונטיים :
- מחיר :
- האם המחבר כולל מע"מ :
- מספר גננים + זמר :
- כלי הנגינה :
- מספר שעות הכלולות במחיר :
- מחיר לשעה נוספת :
- מתי מתחילה היספר השעות (הגעה לאולם/ תחילת הנגינה) :
- האם כולל הגברת לחופה :
- מי מהנגנים מלוויה לחופה :
- האם יש רמקול נייד לחופה ולשבע ברכות :
- סוג מוזיקה בזמן חדר ייחוד :
- סוג מוזיקה בשעתמנה עיקרית :
- דרך וזמן התשלום :

שלב ב

- סדר השירים בכל סבב :
- שיר שאיתו מלווים את החתן אל הכלה :
- שיר בזמן כיסוי הכלה :
- שיר שאיתו מלווים את החתן לחופה :
- שיר שאיתו מלווים את הכלה לחופה :
- בקשות מיוחדות לשירים מיוחדים :

❖ צלם שלב א

- תאריכים פנויים רלוונטיים :
- מחיר (כולל מע"מ) :
- מה כולל במחיר :
- האם תקבלו את כל התמונות המקוריות אליכם (כולל הלא מודפסות) :
- כמה שעות עבודה כוללות במחיר :
- ממתי מתחילה לספר את שעות העבודה (הגעה לאולס/תחילת צילומים) :
- מחיר שעה נוספת :

סטילס (תמונהות)

- מספר תמונות כוללות במחיר :
- מחיר לתמונה נוספת :
- מחיר לפיתוח חזרה :
- האם נידרש מינימום פיתוחים חוזרים :
- צילומי סטודיו - מה כוללים ?
- האם ניתן לקבל צלמת לנשים :
- פיזור תאורה באולס כולל במחיר או לא :
- מספר תמונות מוגדלות שמקבלים :
- האלבומים עצם - האם כוללים במחיר :
- אלבום מעוצב (כדי לראות דוגמאות מראש) - מחיר :
- מתי מקבלים את התמונות (לא יותר מאשר שבוע-שבועיים) :
- מתי מקבלים את הדיסק עם כל התמונות :

וידאו

- וידאו כבלים או אל חוטי (מומלץ למניעת נפילות ושאר פגעים, אומנם זה די סטנדרט אבל כדאי לוודא) :
 - כולל מוניטור או לא (רצוי שלא - מסורבל ומיותר) :
 - מספר מצלמות וידאו :
 - תקציר (קליפ) : האם יש :
 - מה אורכו :
 - מתי מקבלים את סרטי הוידאו :
 - מספר סרטי הוידאו שמקבלים מלבד המקור :
 - טיפים לאנשי הצוות - האם בכלל, וכמה :
 - דרך זזם התשלום :
- דרישות שלב** (למשל: הצלם ואנשי צוותו לבוש חגיגי (חולצות לבנות), לא מORGAN ולא מפְרִיעָה) :

שלב ב

- לסגור שעת הגעה לאולס :
- בחירת שירי ליווי לקליפ :

❖ הזמנות + ברכוויים

- לבדוק איזה מעطפות יש לאולם :
- בחירת בית הדפוס :
- לבוחר : סוג נייר :
- סוג כתב :
- צבע כיתוב :
- עיצוב הזמנה : בפנים :
- בחוץ :

נוסח הזמנה:

- שעת קבלת פנים :
- שעת חופה :
- כמות הזמנות :
- תאריך גג לשילוח הזמנות (כחודש לפני החתונה לא יותר ולא פחות) :
- תאריך אישור השתתפות (כשבועיים לפני החתונה) :
- הוספה מפה למקומות החתונה :
- הכנות טבלה של המזומנים :

שם משפחה	שם פרטי	כתובת	טלפון	אישור השתתפות	ליד מי להושיב

ברכוויים/ זמירוניים (אם רצויים)

- מחיר :
- כמות :
- בחירת סוג - ברכת המזון/ + מנה וערבית/ + 7 ברכוות/ זמירון/אחר :
- עיצוב :
- נוסח :

❖ ערב החתונה

לו"ז החתונה

- שעת הגעה לאולם :
- שעת קבלת פנים :
- שעת חופה מתוכננת בפועל (לא בהכרח תואם להזמנה) :
- תפילה ערבית בד"כ לפניה החופה לקחת בחשבון 15 דקות :
- אורך החופה כ 45 דקות :
- זמן שהיה בחדר ייחוד/ במקביל הגשתמנה ראשונה : (מומלץ חצי שעה, מתוכם 10 דקות צילומים) :
- זמן יציאה מחדר ייחוד :
- אורך סבב ריקודים ראשון :
- אורך זמןמנה עיקרית :
- אורך סבב ריקודים שני :

שבע ברכות

שתי אופציות :

- א. בתום המנה העיקרית לפני סבב הריקודים השני – מרוויחים מכך שזה נעשה ברוב עם.
לפעמים חלק הולכים אח"כ הביתה בגלל שכבר היו השבע ברכות אבל הרוב ובעיקר
החברים נשאים
ב. בתום החתונה אבל אז יש מעט אנשים שבע ברכות (локח פחות זמן בסך הכל).

❖ חופה ❖

עורך החופה (מזמין אנשים וכו') :

- עדים : (1)
(2)

▪ מסדר הקידושין :

▪ מקריא הכתובה :

7 ברכות

- ברכה 1+2 :
▪ ברכה 3 :
▪ ברכה 4 :
▪ ברכה 5 :
▪ ברכה 6 :
▪ ברכה 7 :

❖ ברכת המזון ❖

▪ מזמן + בורא פרי הגפן :

7 ברכות:

- ברכה 2 :
▪ ברכה 3 :
▪ ברכה 4 :
▪ ברכה 5 :
▪ ברכה 6 :
▪ ברכה 7 :

דוגי ללויז' חתונה

נשלח ע"י נפתלי פרידמן

צלם	תיזמורות	אולם	אורחים	משפחה	חתן	כלה	שעה
עם הכללה	בבית	מסתדר	מתארגנים	כל מיני	בדרכ	תמונהות אקזוטיות	16:30
مصطفוב / מצלם	בדרכ	מסודר לקבלת פנים	בדרכ	مصطفובבים	באולם	כסא כלה	17:30
מצלם	מגיעים / מתארגנים	מוכן + חופה	מגיעים	מקבלים אורחים	מקבל אורחים	כסא כלה	18:00
מנחה / מצלם	מנחה	מוכן לחופה	מנחה / מסתובבים	מנחה / מסתובבים	מנחה	כסא כלה (מתרגשת)	18:30
מצלם	כמה נגנים, מה שהוחלט לחופה	-	ליד החופה	עם החתן / כלה	תחילת חופה	הינו מא – תחילת חופה	18:45
צילומי מנה I	בלוז עדין / חסידי/ ישראלי שקט	מגישיים מנה I	מנחה I	בוכים		חדר ייחוד	19:20
חדר ייחוד	מנה I	מנה I	"	מנה I		חדר ייחוד – צילומים	19:45
מנה I	"	"	"	"		חדר ייחוד – אוכלים קצר	20:05
מצלם	мотפרעים	מנחים מנה I מתכוונים II למנה II	סיבוב I	סיבוב I		יוצאים להקל ונסחפים לתוך הריקודים הסוערים	20:30
ערבית	ערבית	"	ערבית	ערבית		מנוחה / ערבית	21:15
מנה II	דיסקים / סגנון קרייבי	מגישיים מנה II	מנה II	מנה II		יושבים לאכול ברצינות	21:25
צילומי רלוונטיים	תינ נ ני ני	הגשת קינוח	קינוח + ברהמ"ז + 7 ברכות 7	קינוח + ברהמ"ז + 7 ברכות 7		קינוח + ברהמ"ז + 7 ברכות	21:50
מצלם	משתוללים	מנפים / מסדרים מתקף	סיבוב II	סיבוב II		יוצאים לسان ריקודים נספף	22:10
מצלם	אורזים	חולכים / הלוכו	תמונה אמריקאית	תמונה אמריקאית		צילומים אחרונים	22:50 (אגן)
בדרכ הביתה						בדרכ הביתה ☺	23:35

"אורחים" – ניחוש מלומד מה יעשו האורחים
 "אולם" – מה שאנו מכיר מכווים שהאולם יעשה
 "תיזמורת" – חישוב שעות התיזמורת, ומה שנבקש ממנו לעשות
 "צלם" – חישוב שעות הצלם, בערך מה שמתוכן
 ----- מסך יורד

"שעה" – הצעה
 "כלה" – מיקום הכללה
 "חתן" – מיקום החתן
 "משפחה" – מעשי משפחות החתן
 והכללה

רישימת חפצים לקחת לאולס

(לסקום מי מביא מה – משפחת החתן, הכהלה, אחראית חתונה, האולס)

- נרות+ גפרורים + כוסיות לליוי החתן והכהלה
- טבעת נישואין (מומלץ להפקיד אצל אחד העדים)
- כתובה + עט + מטפה (או חפץ אחר) לקניין
- 2 גביעים לחופה + תחתיות (יתכן והאולס מספק)
- כוס זכוכית לשבירה (יתכן והאולס מספק)
- טלית
- קיטל
- ברכוון/סידור עם זימון לנישואין ולשבוע ברכות
- שבע ברכות בהגדלה (עדיף מנויין)
- רשימה של המברכים
- ברכת כלה + תפילה לאם הכהלה וכוכי + רשימה שמות להתפלל עליהם
- קופסת תכשיטים (כדי לשמר עליהם בזמן שמרידים אותם לחופה)
- משקפיים רזביות/ישנות
- מתנה לחדר ייחוד (אם נוותנים)
- 2 חולצות לבנות להחלפה מגוזחות תלויות על קולב
- מכנסי חתן להחלפה
- כיפה נוספת
- מגבונים לחים (של תינוקות) - הפיתרון היעיל במקרה של כתמים קלים
- פלسطרים
- חוט לבן ומחרט (אפשר חוטים בצבעים נוספים בהתאם לבגדים של אם הכהלה, האחיות, המלוות וכוכי).
- סיכות ביטחון
- איפור
- קשים לשתייה (כדי לא להרוס את הליפסטיק).

רשימות והערות שלכם:

